

WESTERN ROMAN
LASO

cijena 50 d broj 611

OSVETA

Victor Zolbine

OSVETA

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**)

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Bliserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Aveñija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 611

VICTOR ZOLBINE: OSVETA

Recenzija: Božo Stančić

Copyright: Vlatko Mišković

LASO 611 izlazi 28. 6. 1985.

I

Trošna stara kola, škripeći i kloparajući polako su se kotrljala niz zavojitu cestu što je vodila prema North Bridgestownu. Iza njih se lijeno dizao oblacić žućkaste prašine, kojeg bi vjetar brzo raspršio unaokolo. Tek pokatkad zavitlao bi ga u krug i zasuo sitnim zrnima široki obod šešira i povijena pleća Jamesa Spillum. Poput milijuna sitnih mravi prašina se dosadno i uporno polako uvlačila u kosu, obrve, za vrat i spuštala po znojem ovlaženim leđima. Jamesa to nije mnogo smetalo. Kad bi mu štogod ušlo u oko, zaškiljio bi malko lijevim, pa desnim okom, protresao glavom i riješio se napasti. Imao je on neki svoj sustav tjeranja prašine iz očiju. Na onu u ušima nije se mnogo obazirao, oprat će se valjda negdje u gradu kad stignu. Opsovao bi potihom jedino kad je sitna zrnca osjetio među zubima.

Kraj njega, šćućuren i tih, sjedio je Alan Spillum, poluzatvorenih očiju, umoran. Pomalo mu je već bilo dosta ovog putovanja i najradije bi se izvalio straga u kolima i zaspao. Ipak nije. Nikad nije spavao na puto-

vanjima, navikao je tako. Otkad zna za sebe, on i otac su stalno nekamo putovali, ili se barem njemu tako učinilo. Alan je bio plavokos dječaćić, mnogo snažniji nego ostali njegovi vršnjaci desetogodišnjaci. Imao je i neke sasvim ozbiljne crte lica, na kojem su se vidjeli tragovi burnih godina što ih je proveo uz vječno nemirnog oca.

James Spillum oduvijek je bio pustolovan, nemiran duh, jedan od onih ljudi što će teško nekoliko dana zanoćiti na istom mjestu. Došavši na Zapad, počeo je najprije u onoj gomili zaluđenih optimista što pohrliše u potoke Lost Rivera tražeći u njihovim muljevitim brzacima zlatna zrnca što donose sreću, bogatstvo i prokletstvo. Pošao je najprije sa skupinom ispirača, potom se zavadio s dvojicom, potukao i nastavio sâm, sa dva zuba manje i jednim iskustvom više. Neko vrijeme nije imao sreće, no tada se on u sreću i nije mnogo uzdao. Nastavio je uporno ispirati mulj, od jutra do sumraka, i uvečer bi polumrtav legao u postelju, točnije u improvizirani prljavi ležaj neke na brzinu sklepane kolibi-

ce, i imao bi još samo toliko snage da prije spavanja popuši neku dozlaboga smrdljivu cigaru.

Pokrali su ga onoga istog dana kad je, sav sretan, krenuo u grad s prvim grumenčićima zlata. Još se nije pravo ni snašao kad je začuo reski pucanj i konj se pod njim slušio pogođen. Podigavši se sa zemlje, James se našao nosom sučelilce prijeteloj cijevi puške. Opsovao je glasno i pljunuo gnjevno proklinjući i sreću, i sudbinu, i boga, i sve...

S drugim je »ulovom« bio oprezniji i uspio je u banci podići nešto novca kojim je odlučio prezimiti u toplim kavanama Baltimorea. Nije znao da će se upravo u jednoj od njih namjeriti na čovjeka koji će potpuno okrenuti njegov život. Dogodilo se to jedne tihe siječanjske večeri, kavana je još bila poluprazna. James je sjedio za stolom u kutu. Ni danas se više ne sjeća kako se sve dogodilo, zna samo da je gužva počela iznenada, pamti dobro nacereno pijano lice neznanca koji ga je odjednom počeo izazivati, čini mu se da još osjeća onaj zadah alkohola iz njegovih usta, sjeća se i gadnog udarca u uho koji je dobio gotovo istog trenutka kad je pokušao ustati sa stolice. Dalje se sjećanja gube u najludoj tučnjavi koju je doživio. I sve bi dobro završilo, možda s još jednim izbijenim zubom i kojim natučenim rebrom, da onaj momak nije najedanput izvadio nož i munjevitim pokretom rasparao Jamesu pola uha, a potom načinio dugi, opasni rez na trbuhu. Samo nevjerojatna sreća spasila je Jamesa da ne bude rasporen. I kako se sve

ono dalje događalo ne pamti više, ne zna kako je u divljoj tučnjavi koja je uslijedila onaj idiot na kraju ostao ležati u lokvi krvi proboden svojim vlastitim nožem... James se još samo sjeća da mu je u tom trenutku gostioničar nervozno prišapnuo u uho: »Bježi, momče, ovaj ovdje je velika zvjerka u Baltimoreu. Nađu li te, visit ćeš do sutra uvečer...«

James je bio dovoljno pаметan da ne pita dva puta, i to ga je spasilo. Bježao je prema sjeveru, danima i noćima jahao izbjegavajući putove i naselja. Imao je sreću i da je u to vrijeme počela ona gužva s Geronimom, koji je baš tih dana zapalio dvije tvrđave i posijao paniku među doseljenicima, pa je slučajno ubojstvo u salunu brzo zaboravljeno. James se za svaki slučaj još neko vrijeme skrivao.

Dvije godine potom našao je posao kod nekoga gostioničara u New Almondu. I ondje se prvi put zaljubio. Ludo i strasno kako se čovjek valjda zaljubljuje samo prvi put u životu. Djevojka je imala neko čudno ime: Acris. Tvrdila je da je to staro indijansko ime i da ima u sebi barem trećinu indijske krvi. Djed joj je, klela se, bio odmetnik plemena Chiwawa, onoga divljeg ogranka koji su svojevrremeno zapalili pola tadašnjeg Almonda i skalpirali cijelu četu vojnika branilaca. Acris je to pričala s neskrivenim ponosom i crne bi joj oči uvijek gordo zasvjetlucale. Ona i James proveli su nekoliko divnih mjeseci, a tada su opazili da se kod djevojke pojavljuju one karakteristične promjene zbog kojih su se u prvi trenutak zabrinuli, a potom ih proslavili i

odlučili da se vjenčaju.

James Spillum je napokon bio na putu da postane sretan čovjek.

Acris je umrla u strahovitim mukama još u toku poroda. James je, saznavši za to, gotovo zaurao od bola, potom prokleo tek rođenog sina. Poslije, kad se malo smirio, uzeo ga je u naručje, dugo, dugo gledao šuteći, a onda tiho zaplakao.

Prve dvije godine svog života proveo je mali Alan na farmi nekoga portugalskog doseljenika. Bio je miljenik ukućana i možda su mu te dvije godine bile najljepše u životu. Točnije, one ostale proveo je lutajući s ocem, više gladan nego sit, spavajući najčešće pod vedrim nebom i pitajući se uvijek iznova kamo to otac juri, od koga bježi...

— Bježim, sine, od uspomena, od prošlosti svoje bježim. Samo dok putujem ne mislim na nju, čim se negdje smirim, sjećanja naviru...

Tako je govorio James Spillum, a mali Alan najprije nije ništa razumio, a poslije je polako počeo shvaćati. Bijaše mu žao oca i sve je manje zapitki-vao kad će već jednom prestati ova beskrajna putovanja.

I dok su se mala kola kotrljala polako prema North Bridgestownu, Alan je imao drugih briga. Bio je uplašen i ponosan istovremeno. Svojim je sitnim prstićima stezao debeo kožni remen na hlačama. U njemu je pažljivo ušiveno bilo nekoliko zlatnika, davna ušteda Jamesa Spillum. Kao da je predosjećao nesreću, odlučio je sakriti ih, a dječakov pojas ispod poderane košulje činio mu se najsigurnijim.

Ni slutio nije koliko je imao pravo.

— Ako se meni bilo što dogodi, Alane, otidi u North Bridgestown kovaču Arnoldu i daj mu sve zlatnike. Reci da si moj sin i ne boj se, on će ti pomoći. Jesi li razumio?

Alan bez riječi kimne glavom premda sve nije razumio. Što bi se to moglo dogoditi ocu? Zašto mora ići tom Arnoldu, zašto on i otac ne mogu uvijek tako zajedno putovati? Toliko je toga htio pitati, ali nije pitao. Znao je dobro: ako otac tako kaže, valjda ima razloga za to. Alan je ipak bio pomalo zbunjen i žalostan.

Visoko gore iznad njih, avelinjski raširenih krila, kružio je lešinar. Njegov krik nosio je vjetar nekamo daleko...

* * *

Isprva su visoko gore na brijegu opazili tek oblačić prašine, koji je svakim trenutkom postajao sve veći i bliži. Potom se već jasnije ocrtavaju obrisi jahača. A kad je već došao na samo nekoliko stotina metara udaljenosti, James i Alan vidješe da je jahač prilično snažan čovjek odjeven u kožnate jahaće hlače i grubi kaput s nekom izgužvanom bijelom košuljom i velikom vrpcom, koja je tako čudno odudarala od cjelokupne jahačeve pojave. Na glavi je nosio masni šešir na mjestima poderan.

James i nesvjesno pritegne uzde. Stara kobilica zafrkće i stane. Alan je netremice promatrao neznanca koji se približavao.

— Dobar dan, mister! — pozdravi James veselo i bezbrižno, premda je Alan u njegovu

glasu zapazio tračak nervoze.

— Ima li još mnogo do grada?

Neznanac zaustavi konja kraj kola, promotri pažljivo najprije Jamesa, a potom dječaka, krajičkom oka zaviri u kola, a zatim polako natjera konja u krugu zaobilazeći kola i zagledajući ih sa svih strana.

— Rekao sam: dobar dan! — ponovi otac glasno ne okrećući glavu, ali očima prateći došljaka. — Pozdravljaju li se ljudi međusobno u ovom kraju, gospodine?

Neznanac se jedva vidljivo trgne u sedlu, a potom pritjera konja tik uz desnu stranu kola gdje je sjedio James.

— U ovom kraju, gospodine, nije običaj da se kola tjeraju preko nečijeg zemljišta bez dopuštenja!

James namršti čelo i pomalo zbunjeno pogleda neznanca. Ovaj ga je netremice promatrao, a onda skinuo šešir i polako rekao:

— Inače, ako vas baš zanima, ja sam Bill Watts i radim za Rolfa Hechstera...

Stranac je očigledno očekivao da će ove riječi imati nekog djelovanja na Jamesa. Očigledno, netko bi se na spomen ova dva imena sledio od straha, ili barem pristojno uplašio. No James samo žmirne prema suncu i okrene se prema neznanцу.

— Drago mi je, mister Watts. Ja sam James Spillum i putujem u North Bridgestown. A što se tiče onog gospodina... kako rekoste... Rolfa Hechs..?

— Hechstera! — prosikće bijesno neznanac. — Rolfa Hechstera! Očigledno, gospodine, prvi put ste u ovom kraju i mnoge su vam stvari nepoznate, zar ne?

— Točno! Prvi put sam ovdje i ne kanim se dugo zadržavati. Osobito ako su svi građani North Bridgestowna ljubazni poput vas. Uostalom, možete li mi lijepo objasniti u čemu je problem? Rekoste, ovdje nije običaj da se bez dozvole prelazi preko nečijeg zemljišta?

— Baš tako, gospodine.

— Ako se ne varam, ovo je stara cesta za Bridgestown. Druge nema i...

— Ima druge, ima! I bilo bi pametnije da se njome služite.

— Zašto, zar je opasno? Ili možda ...

Neznanac stavi ponovo šešir na glavu i unese se u lice Jamesu:

— Ne izigravajte budalu, gospodine Spillum! Moglo bi vas to skupo stajati. Ovo područje potpuno pripada Rolfu Hechsteru. Nekad je to bilo državno slobodno zemljište, i ovo je doista bio put za grad. Ali vremena se mijenjaju, zar ne? Odavno se ovuda nitko ne usuđuje prolaziti. Znate, gospodin Hechster i njegovi momci znaju biti vrlo, vrlo neugodni.

— Očigledno, vi ste jedan od tih momaka, koliko mogu naslutiti...

— Jesam, gospodine, i bilo bi vam pametno...

— Možda ja nisam pametan, momče! — prekine James čovjeka u pola riječi ne oslovivši ga prvi put s onim uljudnim »gospodine«. — I otkud tom vašem gazdi pravo da si prisvoji slobodno zemljište i tjera ljude drugim putevima?

Neznanac se prijeteci zagleda u Jamesa, jednom se rukom osloni na kola, a drugom polako izvadi iz korica pištolj i vrh

njegove cijevi prisloni Jamesu na prsa.

— Mogli bismo polako završiti ovaj razgovor, gospodine James. Ili možda želiš da za tebe i klinca ovo bude posljednje putovanje u životu?

Alan pogleda oca. Lice mu je bilo mirno dok je promatrao Billa Watsa. Potom je svrnuo pogled na cijev pištolja.

— U redu, gospodine Watts. Mislim da su vaši argumenti dovoljno uvjerljivi. Recite mi samo koji je to drugi put za grad.

— Krenut ćete natrag do velikog kanjona, a zatim strmom cestom uzbrdo prema zapadu. Kad obidete onaj brežuljak tamo, vidjet ćete dolinu rijeke. Krenite nizvodno i stići ćete do North Bridgetowna. Malo je duže, istina, i nije tako ugodna vožnja, ali gospodin Hechster je vrlo strog, znate. Bolje je ne suprotstavljati mu se.

James kimne glavom bez riječi, mahne čovjeku i potegne uzde okrećući kola. Bill Watts ga je gledao podrugljivo se smiješeći. Tada odjednom spazi u kolima Jamesovu vinčesterku. Jedino bogatstvo koje je James imao, uz one zlatnike skrivene u Alanovu pojasu. Puška je bila brižljivo uvijena u stari Jamesov kaput i položena na krzno za spavanje na dnu kola. Virio joj je samo okovani kundak.

— Trenutak, gospodine! — Bill pritjera konja uz kola i posegne rukom za puškom. — Mister Hechster ne dopušta da ljudi na njegovu teritoriju nose oružje. Osim toga, niste ni platili globu zbog bespravnog ulazanja u privatno zemljište. Morat ćemo vam zaplijeniti pušku. Žao mi je...

Alan se trgne i pogleda oca. James se ugrizao za usnicu gledajući kako Watts polako odmotava pušku dok su mu se oči zadovoljno caklile. Alan je očekivao da otac prasne, da barem nešto kaže, da pokuša bilo što učiniti. Umjesto toga, međutim, James samo blago i pomirljivo reče:

— U redu, gospodine Watts. Ako tako mora biti, uzmite pušku. A sad me pustite da se vratim. Ili možda želite još nešto?

— Sve je u redu — podrugljivo se nasmijuljio Watts ne skidajući pogled s puške. — Drago mi je što ste tako razumni, gospodine Spillum.

Govoreći to, Watts je potapšao Jamesa po ramenu. No bio je to trenutak koji je on i čekao. Munjevitom brzinom taj naizgled mirni i povučeni čovjek postao je poput zvijeri brz i opasan. Lijevom je rukom zgrabio Watsa za zapešće i trzajem ga povukao prema sebi istovremeno žestoko zamahnuvši desnom gađajući u sljepoočnicu. Watts je uspio za nekoliko centimetara gotovo nagonski izbjeći udarac, no Jamesova šaka zahvati ga po jagodici i krv gotovo istog trenutka prsnu iz rasječene kože. Sljedeće sekunde James mu zada još jedan udarac, ovaj put pogodivši vrat, i Watts se sruši s konja. Gotovo istovremeno James mu je skočio na leđa, uhvatio ga jednom rukom za kosu a drugom mu okretao lijevu ruku na leđa sve dok Watts nije od bola počeo vrištati.

— Sam si to htio, Watts, sâm si htio. Zar ti nije bilo dosta što sam se kanio vratiti? Zar si...?

— Požalit ćeš ovo, Spillum,

požalit ćeš — stenjao je Watts.
— Hechsterovi momci ne opraštaju ovakve stvari. Upozoravam te, Spillum...

— Hechsterovi momci su stoka! — James gurne Wattsa, i njegova glava zaroni u prašinu.

— Ako su svi spretni poput tebe, onda gazda i nije tako siguran i moćan kako misli.

James se uspravi, pode nekoliko koraka unazad, sagne se i podigne pušku. Provjeri da li je metak u cijevi, a onda se okrene prema Wattsu. Momak je problijedio. James polako podigne pušku, opali nekoliko metaka pod noge Wattsovom konju koji, preplašeno njišteći, nagne u paničan bijeg. Wattsove su ruke drhtale, znoj mu je natapao košulju.

— Žao mi je, gospodine Watts. Morat ćete malo prošetati.

Ponovo pažljivo obrisavši pušku i omotavši je kaputom, James se popne na kola, gdje ga je čekao Alan gotovo potpuno ukočen. Okrenuvši se posljednji put Wattsu, James reče:

— Gospodine, pazite da se slučajno ne sretnemo u Bridgestownu. Ja inače nisam ovako dobrodušan...

Sjedeći u prašini, Watts je bijesno pljuvao iz usta komadiće zemlje pomiješane s krvlju koja mu je curila niz obraz.

II

James nije ništa govorio. Samo je bjesomučno tjerao kola sve brže i brže. Alan se čvrsto držao pazeći da ne padne i ne usuđujući se ništa pitati. Osjećao je da je otac, unatoč svom hladnokrvnom držanju i hrabrosti, ovaj put prilično uplašen. Osjećao je to i vidio. Po sti-

snutim očevim usnicama, u kojima kao da nije bilo ni kapi krvi, po rukama što su grčevito držale uze, po žestini kojom je šibao kobilu. Alanu se činilo da će se kotači raspasti poskakujući po neravnoj cesti i klizajući se u zavojima. Nekoliko puta vozili su se na dva kotača i Alan se bio zaledio od straha, no osjećao je kako ga je otac svaki put na vrijeme obuhvatio rukom.

Kad je cesta postala ravnija i s manje zavoja, Alan je skupio hrabrosti i upitao:

— Kamo to toliko jurimo, tata? Zar nas već gone?

Otac neko vrijeme nije odgovorio, a onda samo kratko promrsio:

— Ne znam, sine.

Prošlo je dobrih pola sata prije nego što se dječak odlučio na sljedeće pitanje:

— Tata, zar se ne bojiš da ćeš ga opet sresti u Bridgestownu?

Ošinuvši još jednom od znoja već potpuno mokru kobilu, James reče kroz zube:

— Nikada ga više neću sresti, nadam se, nikad.

— Ali, tata, rekao si mu neka se pripazi ako naleti na tebe u Bridgestownu, zar ne? Jednom ćete se morati sresti. On će te možda tražiti, možda će...

James Spillum se na te riječi i nehotice ogledao, premda ih Watts ni na krilima ne bi mogao stići. Cesta je bila prazna, samo se vjetar igrao oblakom prašine. Zagrlio je potom jednom rukom Alana, privio ga k sebi i šapnuo mu povjerljivo:

— Otkrit ću ti jednu veliku tajnu, momčino: mi uopće ne idemo u Bridgestown.

Mališan ga pogleda iznenađeno, a onda se i on nasmiješi. Bilo mu je malo lakše pri duši.

Znao je da je njegov otac hrabar i jak čovjek, gledao ga je mnogo puta u sličnim situacijama, katkad i u mnogo grubljim tučnjavama, ali je u njemu uvijek tinjao neki strah da će se jednoga dana naći netko snažniji od starog Jamesa. Toga se plašio.

James Spillum zapao je u jednu od svojih dugih šutnji. I dok mu je vjetar šibao lice, na umu je imao samo jednu jedinu misao: pobjeći što dalje do toga prokletog grada i onih Hechsterovih momaka. Znao je da takvi ne opraštaju lako i vjerojatno već jure za njim. Ili ga možda čekaju u Bridgestownu? Da li mu je uspjela varka, da li je Watts doista povjerovao da će on kolima poslije svega imati hrabrosti krenuti u grad? Jamesu su se po glavi motale svakojake pretpostavke. Znao je samo da ne smije riskirati. Posebno ne smije Alana izlagati opasnostima. Dječak mu je bio sve što je imao i htio mu je pružiti sretno djetinjstvo, barem onoliko sretno koliko može biti sretno djetinjstvo uz oca kakav je James Spillum.

Čovjek koji bježi od uspomena, od samog sebe...

III

Dva dana su prošla od one bjesomučne jurnjave. James je postavio improvizirani šator uz kola kraj nekoga ledenog planinskog izvora. Prvi put poslije tko zna koliko dana obojica su se okupala. Milijuni ledenih iglica parali su im tijela dok su se trljali hladnom vodom jezerca stvorenog odmah ispod izvora. Alan je vriskao od hladnoće, ali je uživao u ovom kupanju. Naučio ga je otac tome još davno.

Zapravo, nijedan od njih ne sjeća se da li se Alan ikad okupao u toploj vodi. Možda jedino odmah po rođenju. James to nije znao. A nije ni želio misliti na taj dan, uspomene bi nahrupile poput bujice i sve bi to pokatkad bilo neizdrživo.

Sad je trljao svoje snažno mišićavo tijelo, promatrajući usput Alana koji je trčkarao unaokolo zavijen u debeli kaput i pokušavao se ugrijati. I gledajući ga tako, bio je neizmjereno sretan. Sretan kako to samo otac može biti uživajući u vlastitom sinu. Znao je: jednoga dana njih će se dvojica skrasiti na jednom mjestu, kad-tak za to će i on biti sposoban, prestat će jednom valjda i te proklete uspomene. Uživat će, živeti mirno svoje kasne godine gledajući kako Alan raste i postaje čovjek, kako se ženi i kako podiže novo malo biće... Jednoga dana ostvarit će se sve to, možda će morati proći godine i godine, ali imat će njih dvojica svoj mali svijet. Daleko od ružnih uspomena, godina borbe i neimaštine.

Kobila je pasla malo podalje. Sve je bilo mirno, gotovo se nije čuo ni šum vjetra u krošnjama drveća. James izide iz vode i strese se od hladnoće. Zatim se okrene sinu i zapovjedničkim glasom poviče:

— Vojniče Spillum! Naredujem vam da odmah skuhate lončić kave svom komandantu, inače ću narediti da vas još jednom okupaju!

Alan poskoči u onom prevelikom kaputu što mu je dosezao gotovo do koljena, stane mirno, potom pozdravi onako energično vojnički i odsiječe:

— Razumijem, sir!

U daljini se sunce polako spuštalo za planine obasjavajući krajolik svojim crvenkastim svjetlom. Alan je uskoro zapalio vatru i na njezinu žaru James pripali jednu od svojih cigara. Zadovoljno povuče dug dim i blagim pogledom počne pratiti spretne Alanove pokrete dok je pripremao lončić s kavom.

»Sreća je možda u tome, u ovako lijepim sitnim stvarima, poput ovoga trenutka sad. Ne u nečem velikom, nego u sasvim malim lijepim pojedinostima života...«

Iz razmišljanja ga trgne oštar glas:

– Pukovniče Spillum! Kava je gotova!

* * *

Kad je Alan otvorio oči, oca već nije bilo pokraj njega. U prvi mah se trgnuo i uplašeno pogledao oko sebe, no onda se smirio. Otac je sinoć postavio nekoliko zamki za zečeve i vjerojatno je rano ujutro otišao da ih pogleda. Dječak se polako protegne i žmirkajući zagleda u sunce koje se dizalo na obzoru. Godila mu je njegova toplina i stresao se pri samoj pomisli na hladno kupanje koje ga očekuje. Znao je staro očevo pravilo: dan mora početi vojničkim kupanjem u hladnoj vodi svagdje gdje takve bilo kakve vode ima u blizini. Šćućurio se još više pod pokrivačem i čekao da se sunce još malo podigne.

Već je naložio vatru kad se iznenada pojavio James ozarena lica. U ruci je držao dva zeca i jedog rakuna što u toku noći padoše u klopke. Alan veselo cikne i potrči prema ocu.

Kad je gozba bila gotova, James je pokazao dječaku kako se

rakunovo krzno razapinje na štapove da bi se osušilo, a zatim obojica počese polako pripremati kola za nastavak putovanja. Što se više približavao pokret, James je bio sve nervozniji. Kao da ga je napuštala ona bezbrižnost, kao da je ponovo svjestan da se ne smije duže zadržavati na jednom mjestu. I ponovo se smirio tek kad je veselo pucnuo jezikom potjeravši kola niz obronak prema cesti za Salt Creek.

– Onaj čovjek nas više sigurno ne traži, zar ne, tata?

– Ne vjerujem, sine. Predaleko smo odmakli. Bridgestown je daleko za nama.

James umirujuće zagrli dječaka rukom oko pasa i utrpa mu uzde u ruke.

– Hajde, uči se, momčino! Jednoga dana hoću da samo sjedim straga i pušim cigare, razumiješ li. A ti da me voziš.

Alan prihvati uzde ozarena lica. Gotovo je poskočio na sjedalu od radosti i ponosa.

U tom trenutku iza neke velike stijene sjeveroistočno od puta kojim su vozili iznenada iskrснуše trojica jahača i ustremiše se prema kolima prijeteci, uperenih pušaka.

Alan i otac vidješe ih istovremeno i dječak osjeti kako se otac sledio. Jedan od one trojice bijaše Bill Watts.

Otac munjevito gurne Alana u stražnji dio kola i istovremeno se sâm baci kraj njega. Brzo zgrabi pušku i Alanovi bubnjići gotovo prснуše od gromovitih pucnjeva.

Konj jednog od napadača propne se i tresne o zemlju. Jahač padne, ali se digno, zakloni iza trupa mrtve životinje i počne pucati. Ostala dvojica poska-

kaše također, polegoše po zemlji i otvoriše vatru. Udaljenost je, međutim, bila prevelika. Međi su fijukali unaokolo, poneki se zabijao u prašinu kraj kola, nekoliko ih se zabilo u masivne daske, no Alan i otac bili su na sigurnom.

Tada začuše Wattsov glas:

– Spillume, nemaš izgleda da se izvučeš! Predaj se!

James je grozničavo razmišljao što da učini. Mogao se pokušati boriti, no protiv trojice nije imao nikakvih izgleda. Municije mu je dostajalo možda za pola sata pucnjave, no Wattsovi je momci zacijelo imaju mnogo, mnogo više. Osim toga, u borbi riskira da koje zrno pogodi Alana a to je bilo najgore što se može dogoditi.

Pomisli da potjera kola što je brže moguće, možda se uspije dokopati šumarka kojih tisuću metara dalje, no odmah odustane od tog nauma. Momci bi bez teškoća pogodili konja i kola bi se mogla prevrnuti, pri čemu bi obojica nastradala.

James tiho opsuje. Izlaza nije bilo. Osim jednog. Okrene se prema napadačima, pridigne i poviče:

– Pobijedio si, Watts! Predajem se!

Alan ga pogleda iznenađeno i uplašeno.

– Tata...

James se okrene sinu i reče što je mirnije mogao:

– Momčino, stvar je vrlo opasna. Gadna. Pokušat ću nešto. Ako mi uspije dobro, a ako ne...

– Spillume, izlazi i baci oružje! – Wattsov glas presiječe tišinu.

– Čuvaj se, tata – Alanov je glas polako gubio, grlo mu je

bilo stegnuto, ali nije htio zaplakati. – Čuvaj se...

James podigne obje ruke u zrak i uspravi se na kolima.

– Dolazim Watts, dolazim!

Preskoči ogradu kola i zastane na trenutak.

– Alane, ako ne uspijem, otiđi u North Bridgestown i nađi kovača Arnolda. Jesi li razumio?

Dječak šutke kimne glavom. James polako krene prema trojici napadača visoko uzdignutih ruku. Vidjevši ga bez oružja, iziđoše iz svojih skrovišta s uperenim puškama. James je polako koračao prema njima i Alan je čuo njegov glas:

– U redu, momci, gotov sam. Dobio si igru, Watts. Samo te molim, dječaka poštedi! Što god sa mnom učinio, imaj milosti prema njemu, molim te!

Ni Alan, ni Watts nisu u tom trenutku vidjeli suze u Jamesovim očima. Ali Alan je osjećao da otac plače, osjećao je to prema glasu koji je čudno podrhtavao. Tada ga je sledio Wattsov glas:

– Spillume, usudio si se napasti Hechsterova čovjeka. To je glupost koja se plaća, razumiješ li...vrlo skupo plaća.

– Nije me briga za mene, Watts. Ali dječak...

– Njega prepusti nama. Od tebe mrtvoga ionako neće imati mnogo koristi.

Watts podigne pušku. Alan zadršće i vidje oca kako sklapa ruke moleći milost. I tek tada shvati očevu očajničku namjeru. Znao je da je zadjenuo pištolj u košulju i da će ga sad potegnuti. Alan do krvi zagriže donju usnu moleći u sebi da otac bude brži od Watts...

Za djelić sekunde Watts je

ipak bio brži. Njegova je puška grmnula, otac se stresao kao gromom ošinut, a potom zateturao. Tada sva trojica počese istovremeno pucati.

Alan krikne i pojuri prema ocu. Stigao je prekasno. James je ležao obliven krvlju, s nekim čudnim izrazom bola i tuge na licu i široko raskolačenim očima. Mrtvim očima.

Dječak se uspravi i zagleda u lica trojice napadača. Watts okrene pušku prema njemu.

— Nemoj maloga, Billy! — glas visokoga koštunjavog momka bio je dubok i promukao. — Ostavi ga, idemo!

Alan nije gledao cijev Wattsove puške. Samo je upijao u sebe likove trojice bandita, grčevito stisnutih čeljusti, ne progovrivši ni riječi. Kao da je tog trenutka znao da će ga ova tri lica progoniti danima i noćima, da će ih sanjati i tražiti godinama i da će luđačka želja za osvetom biti jedini cilj njegova života.

Negdje u daljini potmula tutnjava groma. Vjetar je počeo zlokobno fijukati, a prve kapi teške jesenske kiše počese topitati po suhoj prašini. U daljini krik samotnoga gavrana...

IV

Fort Lambrough je malen gradić, poput tisuća drugih pionirskih naseobina što ga sagrađiše doseljenici na svoj grubi, djelotvorni i brzi način. Najprije je, pričaju oni prvi žitelji, bila ovdje vojnička utvrda pukovnika Standicka, onog luđaka što je pri jednoj svađi osobno generalu Custeru sasuo vrč piva u lice i zbog toga zamalo bio strijeljan istog dana. Spasio ga je,

kažu, samo ugled nevjerojatno spretnog ratnika, specijalista za kaznene ekspedicije protiv crvenokožaca. A ta je osobina u ono vrijeme i te kako bila cijenjena. Custer ju je cijenio iznad svega.

Taj ludi Standick prvi je podigao utvrdu Fort Stand, no ona je ubrzo promijenila ime u Fort Lamb ili »Tvrđava jagnjadi«, jer je Standick neobično volio jagnjad. Milovati, uzgajati i — jesti. Podjednako. Zahtijevao je, stoga, da u tvrđavi bude uvijek ovaca, što se, istina, protivilo nekim vojnim propisima, no u širokoj lepezi Standickovih pretjeranosti, ova i nije tako padala u oči. Kako je Fort Lamb napokon promijenio ime u Fort Lambrough nitko točno ne zna i na toj su teoriji pale već gomile vrčeva piva lokalnih mudraca, teoretičara i povjesničara, koji su u gostionicama naširoko raspredali o tome sa samo jednim uvijek sigurnim ishodom: svi bi se, prije ili poslije, napili. Tako je tajna gradskog imena ostala i dalje tajnom, ali je ova zagonetka poticala društveni život i protok piva u svakom slučaju.

Fort Lambrough je bio grad prolaznika, hotela, svih mogućih prodavaonica i svakojakog svijeta. Dolazili su ovamo trgovci krznima, farmeri s juga, bogati rančeri pošto bi tisuće i tisuće grla stoke utrpali u željeznicu i prebrojili gomile novca, ispiraći zlata što kretaše u obećane krajeve bogatstva i sreće preko noći, susrećući se s obeshrabrenima i razočaranima što se iz tih istih krajeva vraćahu pričajući tužne priče o onima što se nikad i neće vratiti, povremeni stanovnici Fort Lam-

brougha bijahu katkad i neke viđenije glave političkog života zemlje, no samo na proputovanju i samo ako bi baš morali. Jer, bio je to ipak samo običan gradić, grub i prljav, na svoj način gostoljubiv i opasan, dosadan i veseo.

Tog je proljeća, međutim, sve bilo nekako neuobičajeno tiho i mirno. U večernjim satima nije bilo one živosti na ulicama, svjetlo u kućama rano se gasilo, a salun je zatvarao svoja vrata ranije nego inače. Kockari su nosili pištolje s metkom u cijevi, bankari nicali dvostruke brave na svoje blagajne, a trgovci lijegali na počinak usred radnji s puškom pod glavom.

Bilo je to najzlokobnije i najnemirnije proljeće Fort Lambrougha.

* * *

– Sklonite se, evo šerifa!

Mnoštvo stanovnika se malo razišlo, ostavljajući uzan prolaz za čuvara zakona. Ted Malloy, iskusni šerif Fort Lambrougha, žurnim se korakom primicao radnji Edmona Leestera, trgovca kožom. Leester je, znali su svi, također bio jedan od onih koji su uveli posebne mjere osiguranja, koji je čak zahtijevao da i mušterije odlože oružje na ulazu, a već je dva mjeseca spavao u radnji s otkočenim pištoljem.

Sad je ležao mrtav, glave gotovo raznesene s nekoliko metaka očigledno ispaljenih iz neposredne blizine. Stravična smrt, identična svim ostalima...

– Ponovo Cliff Stenton. Njegov stil, njegova okrutnost...

Šerif je tek usput slušao riječi svog zamjenika. Pregledavao je leš i stvari razbacane po radnji

ne govoreći ništa. Vidio je i sâm da je posrijedi bio još jedan zločin Cliffa Stentona, ali nije znao što da čini. Razmišljao je o tome već tisuću puta, pokušavao mnogo, ali bez uspjeha. Stenton je bio neuhvatljiv. Bandit, koji je drsko terorizirao isključivo Fort Lambrough, sijući strah među stanovnicima zbog svojih okrutnih razbojstava, poslije kojih su nesretne žrtve nalazili uvijek u onom stanju u kojem je sad pronađen i jadni Leester.

– Cliff je održao obećanje, ovo je točno treća žrtva.

Ted se opet ne obazre na riječi svog zamjenika, premda je ovaj imao pravo. Kad je posljednji put potjera krenula u planinu u lov na Cliffa, ovaj ih je dočekao iznenada i kišom metaka natjerao u jedan uzan kanjon. Tada im je doviknuo:

„Vratite se u grad! Ne učinite li to, uskoro će trojica građana Fort Lambrougha biti mrtva!“

Nisu ga poslušali.

* * *

– Ne smijemo više protiv Cliffa na taj način – šerifov je glas bio vidljivo nervozan. – Moramo nešto drugo smisliti.

– Raspišimo potjernicu, šerife – pomalo bojažljivo je predložio zamjenik Nicholson. – Naći će se netko tko će pokušati, netko će...

Šerif ga prekine.

– Sve smo to već bili učinili i znaš što je bilo. Cliff je neuhvatljiv, a svaki pokušaj potjere kažnjava razbojstvima u gradu. To tako više ne ide.

Ted Malloy se zaputi do drugoga kraja svog ureda, potom se istim putem vrati natrag. Nicholson ga je gledao ne govo-

reći ništa. Znali su obojica da je teško bilo što smisliti. A nešto se moralo učiniti. Grad je bio preplašen, prvi put je imao posla s razbojnikom koji na ovakav način kažnjava svaki pokušaj da ga uhvate. Nitko više nije htio u potjeru, a posljednjih mjesec dana ljudi jednostavno nisu dopuštali organiziranje potjere bojeći se odmazde.

Te je večeri Ted pošao kući nespokojan i zabrinut. Želio je nešto učiniti, a svaki mu se plan činio besmislenim. Prošlo je, istina, već dvadeset dana od smrti kožara Les Leestera, Cliff Stenton kao da se primirio, ali time je strah još više rastao. Svakim danom vjerojatnost nove žrtve bivala je sve veća.

– Šerife!

Ted se trgne. Nikoga nije bilo blizu. Ulica je bila pusta. U sjeni drveta, međutim, razaznao je visoku priliku mladića. Pošao je oprezno prema njemu. Ruka mu je i nesvjesno skliznula prema pištolju.

Neće vam to trebati, šerife – mladićev glas je bio blag i umirujući. – Zanima li vas Cliff Stenton?

Ted zastane iznenađen. Mladić nastavi jednako mirno:

– Mislim reći: zanima li vas mrtav Cliff Stenton?

Šerif je čekao da mu se oči priviknu na mrak da bi mogao razaznati figuru nepoznatog momka, no ovaj se povukao još dublje u sjenu. Ted je procijenio da nema više od 20 godina.

– Ne pravi glupe šale, momče, jer... – Ne pričajte puno, Tedde! – glas je postao oštar i zapovjednički. – Cliff Stenton leži u Vučjem kanjonu, podno velikog vodopada. Neće vam pobjeći, ne bojte se. S toliko olova

u trbuhu sporo se bježi...

– Tko ste vi? Kako da vam vjerujem?

– Ne morate mi uopće vjerovati. Ipak, požurite prema Vučjem kanjonu prije nego što lešinari učine svoje.

Ted krene prema glasu, no cijev pištolja bljesne na tračku svjetla i on zastane.

Sutradan, u podnožju Vučjeg kanjona, Ted Malloy je pronašao leš Cliffa Stentona.

V

Godine su prolazile, smjenjivale se vrućine s ostrim zimama, potoci su se ledili i budili, ljudi se radali i umirali, ženili i bankrotirali, slavili i propadali... Život je nosio svoje, brišući ružna sjećanja i donoseći nove radosti, da bi uvijek iznova sretne trenutke zbrisao u samo nekoliko sekundi, pretvarajući ih u očajanje, smrt i bol.

Kraj Alana Spillumma sve je to, međutim, prolazilo poput rijeke, poput nekoga drugog života, kojemu on nije pripadao. Živio je u nekome svom svijetu, razdiran sjećanjima i mučen neprekidnom željom za osvetom. Stravični prizori onoga posljednjeg dana s ocem, trojica bandita što pucaju u Jamesa Spillumma i njegovo zgrčeno tijelo u samrtničkom grču na prašnoj cesti... prizori su koje je sanjao u dugim i nemirnim noćima u kojima su mu se uvijek iznova javljala ona tri lica...

Svega onoga što se događalo pošto su Bill Watts i njegova dva bandita otišla, Alan se uvijek poslije sjećao samo kroz maglu očajanja, suza i plača. Ostao je, pamti, sâm na cesti, kraj mrtva očeva tijela. Dugo je

plakao gušeći se u suzama. A onda se odjednom uspravio jer je opazio nekoliko lešinara što su počeli kružiti visoko gore sa blasno raširenih krila. Jeza ga je hvatala pri pomisli da će se spustiti dolje. Nekoliko sati poslije, već potpuno očajnog, našli su ga kauboji rančera Freda Willsona. Zakopali su Jamesovo tijelo, pokrili ga kamenjem, pustili mališana da se još jednom isplače, a zatim ga povelili na Fredovo imanje južno od Fort Lambrougha, smješteno između plodne riječne doline i početka strmih planina Mount Cheyesta. Alan je Fredu već prvog dana poklonio sve one zlatnike iz pojasa. Kovač Arnold, naime, bio je već dvije godine mrtav.

Tako je počeo drugi život Alana Spillumu.

* * *

Nancy Willson ugledao je prvi put još kao dječčić od 11 godina, samo nekoliko mjeseci po dolasku na ranč njezina oca. Projahala je na prekrasnom vrancu ispred stare drvene barake u kojoj je Alan živio s ostalim kaubojima Freda Willsona. Bilo joj je tada nepunih šest godina i Fred je bio izuzetno ponosan što mu kći već jaše. Negdje u dubini svoje duše maštao je on o sinu, svjestan da ga možda nikad neće moći imati. Jer, Helen mu je rodila Nancy uz teške muke i jedva preživjela porod. Na njegovo pitanje hoće li moći još jednom roditi, liječnik je samo ozbiljno zavrteo glavom. Fred poslije toga nikad nije ženi predložio još jedno dijete, premda su ga oboje željeli.

Nancy je bila nježna plavokosa djevojčica, miljenica svih stanovnika ranča. I kad je toga da-

na, potpuno sama, projahala dvorištem, iz mnogih je grla odjeknulo veselo i razdragano klicanje. I Alan je nešto vikao, ne sjeća se točno što, ali pamti da se u tim trenucima više divio rasnom vrancu nego maloj Nancy. A možda joj je i zavidio.

Slike Nancy na vrancu dugo se sjećao. Gotovo godinu dana otimao se iskušenju, a onda odlučio pokušati. Bilo je to jednog popodneva, sparina je bila nesnosna i gotovo svi ukućani potražili su neku spasonosnu hladovinu. Alan je potražio svoga četveronožnog miljenika. Znao je dobro mjesto u koralu gdje se on obično odmara i našao ga. U sjeni debele krošnje jednog drveta, tik uz ogradu, mirno je stajao tek pokatkad ošinuvši repom dosadne mušice ili lupivši oštro kopitom po zemlji.

Alan mu je prišao polako. Nije ga se bojao, previše ga je svojom ljepotom opčinila ta životinja. Gledao ga je zadivljeno i razmišljao što bi bilo kad bi pokušao uzjahati ga. »Vjerojatno bi me zbacio« pomislio je u prvi trenutak, no poslije se malo ohrabrio. »Ako ga jaše mala Nancy, onda je sigurno miran i krotak«.

Ispružio je ruku i pomilovao konja po njušci. Ovaj je samo kratko frknuo, no nije se ni pomakao. Alan se ohrabrio i prišao mu sasvim blizu. Lagano ga je dirao po glavi i prsima, a srce mu je udaralo poput bubnja. Životinja je bila mirna, i to je Alana prevarilo.

Postao je previše slobodan. Potisnuvši svaki strah, popeo se na ogradu i s nje se jednostavno spustio na glatka vrančeva leđa. Istog trenutka osjetio je

kao da je nešto pod njim prasnulo. Konj je zaništao i žestokim, premda posve kratkim trzajem tijela, zbacio nepozvanog jahača.

Gotovo onesviješten, ostao je ležati na travi bojeći se pomaknuti. Što ako ustanovi da mu je neka kost slomljena? Polagano je desnom rukom pipao po sebi, dio po dio, i sav sretan ustanovio je da je čitav. Potom je pokušao ustati. Sve ga je boljelo, ali uspio je stati na noge i pobjedonosno se okrenuti prema vranču. Ovaj je mirno stajao na svom mjestu kao da se ništa nije dogodilo.

Alan tada začuje vedri djetinji smijeh. S druge strane koralu, promolivši plavu glavicu kroz ogradu, Nancy mu se veselo smijala.

Toga trenutka mrzio ju je najviše na svijetu.

VI

Prošlo je otada mnogo godina. Deset, dvanaest možda. Alan je već zaboravio događaj s vrančom i smijeh male Nancy. Postao je odrastao momak, snažan, čvrst i spretan kaubojski. Fred Willson ga je cijenio. Bio je izuzetno pošten i radin momak, a takve je Fred uvijek volio. Znao je katkad s njim izjahati i razgledati imanje u potrazi za izgubljenim grlima stoke. Uvijek se divio lukavštini i vještini kojom bi Alan otkrio odbjeglo govedo i lako ga uhvatio. Katkad bi usput momak ulovio i kakvog zeca, pa bi obojica imali izvanredno pečenje za ručak.

Dok su jednom tako obojica sjedila u hladovini čekajući da se ispeku dva slasna zečja buta, Fred se zagleda u Alana.

— Čudan si ti momak, Alane...

Alan samo kratko podiže pogled, pa nastavi podešavati visinu ražnja. Znao je da će Fred nastaviti.

— Ne zanimaju te sve one stvari koje vesele ostale kaubojce, Alane. Ne juriš u grad, ne piješ i... — Tu Fred malo zastane, namjesti nekakav, po njegovu mišljenju vragolast osmijeh, pa nastavi: — ...i, mislim, ne trčiš za suknjama kao svi ostali.

Alan ga je samo šuteći gledao. Nije volio ovakve razgovore, nije želio da itko kopa po njegovim mislima i osjećajima. Nikad ni o čemu ni s kim nije razgovarao, izuzev o poslu kad je trebalo. Nije sudjelovao u prepirkama, nije se hvalisao, nikome nije dosađivao nikakvim pitanjima. Jednostavno, kao da je živio u svom svijetu, u koji nikog nije puštao. Fred Willson sad je također uzalud kucao na vrata toga svijeta.

— Eh, da imam sina kao što si ti. Mislim da bih baš takvog želio. Hladnokrvnoga, mirnog i šutljivog. Kad bih imao sina...

— Imate divnu kćer, gospodine Willson. — Alanu te riječi gotovo same izletješe. — Svi kažu...

— Briga me što svi kažu! — presiječe ga usred rečenice Fred. — Znam, pričaju da stari Fred nije u stanju napraviti sina, to pričaju, zar ne? Reci otvoreno, Alane!

Momak ga pogleda i tiho nastavi:

— Ne znam, gospodine. Htio sam reći da svi kažu kako je mlada gospodica vrlo lijepa i kako će netko biti vrlo sretan kad je dobiye za ženu. Evo, to kažu. Ja ono drugo ne slušam.

— Pazi da ti ne izgore ti butovi — Fred je naglo promijenio

temu osjetivši da je predaleko otišao u razgovoru s običnim kaubojem kojeg plaća dolar tjedno. Njemu nije ni na kraj pameti bilo da je i Alan Spillum jedan od onih momaka koji sanjaju lijepe oči njegove kćeri.

Naravno, Alan je Nancy volio na svoj način. Tiho, u sebi, ne odavajući to nikome. Nije pričao o svojoj ljubavi, nije joj se nametao, nije pred njom izvodio kojekakve budalaštine i nije joj dosađivao beskrajnim razgovorima. Uostalom, Alana je bio samo najamna radna snaga na imanju njezina oca, a Fred je ruku svoje Nancy namijenio mnogo imućnijim momcima. Znao je koliko je Nancy lijepa i koliko luduju za njom, znao je da mora budno paziti da se Nancy ne zaljubi u nekog tupana, pa da mu u kuću dovede kakvoga nesprenog klipana kojeg će se morati stidjeti i s kojim neće moći pošteno ni četiri viskija popiti. Sve je to Fred Willson dobro znao.

Samo nešto nije znao: da je njegova Nancy do ušiju zaljubljena u Alana Spillumu.

Sve je počelo jednim posve slučajnim susretom u Fort Lambroughu. Alan je kupovao neke okove za ogradu, a Nancy hrpu ženskih sitnica za sebe i majku. Pošli su zajedno kući. Nancy je nešto veselo i bezbrižno brbljala, a on ju je slušao i ušima i očima. Možda čak više očima. Ona je, naravno, to opazila onim nepogrešivim šestim čulom kojim je priroda obdари la žene, no pravila se da to ne zapaza. Bila je već navikla na zadivljene poglede muškaraca. No, nešto ju je odmah privuklo na tom momku. On je bio jedini koji se ničim nije razmetao, koji

je nije nastojao osvojiti već je mirno slušao i tek tu i tamo nešto rekao.

– Zar ti nikad ne pričaš o sebi? – upitala ga je iznenada.

Spustio je glavu i tiho rekao:

– Malo je lijepog što bih ja mogao o sebi pričati, gospodice Nancy. Moji dani su jednostavni, ništa se u njima osobitoga ne događa, ja sam sasvim običan radnik na imanju vašeg oca.

– A što je bilo s tvojim ocem? Čula sam...

Njegov ju je pogled presjekao u pola riječi. Odmah je vidjela da se zaletjela.

– Oprosti, Alane. Nisam mislila ništa loše. Htjela sam te samo pitati...

– Ništa me o mom ocu nemojte pitati, gospodice.

Jahali su neko vrijeme šuteći, a onda Nancy izvuče iz svoje torbe mali zamotuljak i pokaže mu ga. Bila je to usna harmonika, gotovo ista onakva kakvu je imao i stari James Spillum. Alan je znao svirati na toj stvarčici, premda je već godinama nije imao u rukama. Sad se trgnuo. U njemu se probudiše sjećanja. Kao da Nancy i nije kraj njega, on zaustavi konja, zagleda se nekamo daleko prema suncu osjećajući kako ga nešto guši u grlu. I ne gledajući je, sjaše i pođe prema litici, pa se zagleda u dolinu. Nancy pođe za njim, pomalo zbunjena, ne znajući ni sama što da kaže. Osjećala je da se u tom momku nešto događa, osjećala je da mu je teško, ali nije znala kako da mu pomogne. Uхвати la ga je za ruku i sjeli su na travu.

Negdje u daljini čuo se lavež pasa i mukanje goveda. Rijeka je tekla dolje u dubini.

Ona se zbunjeno nasmiješila jer je još držala u ruci usnu harmoniku. Alan je polako uzme i prinese ustima. Tiha i sjetna melodija razli se dolinom. Gledala ga je dok je svirao, gledala njegove stisnute zjenice i gotovo ukočen pogled, učinilo joj se u jednom trenutku da su mu se oči ovlažile suzama. Bio joj je toliko drag da se bojala što će biti ako sve ovo potraje. No, kao da se trgnuo iz nekog sna, on se odjednom diže i reče blago:

— Hajdemo, gospodice Nancy, vaš otac će biti zabrinut.

VII

Zbilo se to jedne večeri dok su kauboji Freda Willsona besposleno sjedili ispred svoje kuće i, kao obično u to vrijeme, dosadivali se. Neki su otišli u grad i vratit će se pijani negdje pred ponoć. Preostali su tratili vrijeme naklapajući koješta i pijucajući neki jeftini viski koji je sinoć iz grada donio Max Wenden.

Max je nešto u gradu načuo o zagonetnim krađama konja u okolici.

— Već sutra ili najkasnije do srijede stari će Fred tražiti da stražarimo noću, vidjet ćete — samouvjereno je govorio Wenden. — Samo, ja ne bih rado poslije onoga što se priča.

— A što se to priča? — zapita debeli Chris odloživši bocu viskija.

— Priča se da taj momak, tko je da je, još nitko ne zna, dakle, da svoje žrtve gađa točno u glavu. Nepogrešivo. I da im rascepa lubanju, kao bundevu... razumijete me, kao bundevu.

— Ja u to ne vjerujem, ljudi uvijek trabunjaju i pretjeruju —

Chris otpije dug gutljaj. — Da li je nekog već ubio?

— Kažu da jest. Trojicu kauboja Genea Lawrencea, onoga što je prošli tjedan žigosao dvije tisuće novih goveda. Lawrence to taji, boji se da će mu pobjeći svi ljudi.

— I kažeš, svu trojicu onako... kao bundeve?

— Kunem ti se, tako pričaju. Gorostasni Willer ispljune duhan iz usta.

— Prestani već o tome, već imam pune gaće. Pričaj nešto vedrije, sprema li stari Fred nešto novo, hoće li biti novaca?

— Kao da Fred misli samo na nas — opet će Chris. — Ima on drugih briga. Oko mezimice mu se mota onaj bankarev ortak, Neil Bruck. Kažu, poslao joj srebrnu ogrlicu za rođendan.

— Poslao bih ja njoj još koješta — nasmijulji se Willer i podigne se. — Ali ima ona i toga. Sinoć sam je vidio s nekim dugajlijom. U njezinoj sobi...

— U sobi, kažeš? — ostali načuliše uši, jer je to bila tema o kojoj su voljeli slušati, a osim toga, manje ih je plašila nego priče o ubijenim Lawrenceovim kaubojima. Alan se također primakne da bolje čuje, a nešto mu počne silovito bubnjati u sljepoočnicama.

— U sobi, nego što! — Willer mljacne jezikom, sretan što ima gomilu pažljivih slušalaca. — Stajali su usred sobe goli, oboje. Mala je vatrena, kad vam kažem...

Alan tiho ali prijeteci procijedi:

— Lažeš, Willeru, lažeš! Sinoć si bio pijan kao guzica i prespavao si od popodneva do jutra. Ništa nisi vidio. I ne pričaj ta-

kve stvari o gospodici Nancy. Nikad više!

Gorostas se iznenađeno okrene.

— Oho? Tko se to javlja? Pazi maloga...

— Willeru, umukni!

— Ma nemoj, da nisi ti možda zaručnik te male kurvice, ha-ha-ha, ili možda...

Alanova šaka pogodi ga posred trbuha, Willer se presavije i istovremeno dobije udarac u glavu. »Nikad ne udaraj samo jednom, zapamti to« govorio je uvijek stari James, a Alan je slušao otvorenih očiju. »Uvijek dva puta, da budala ne stigne misliti.«

Willer doista nije stigao ništa misliti, no imao je izuzetno tvrdu glavu. Uspravio se i zamahnuo prema Alanu golemom ručetinom. Ovaj se na vrijeme izmakao i snažno udario gorostas u rebra, pa on bolno jekne, ali iznenađujućom brzinom pogodi Alana nogom u želudac. Momak padne, ali uspije ustati prije nego što je Willerova čizma ponovo pronašla cilj. Istog trenutka Alan još nekoliko puta žestoko raspali Willera po glavi i rebrima. Div se sruši, a ostali zaprepašteno ustuknuše s nekom mješavinom čuđenja i poštovanja na licima.

Alan se upravo spremio da ode, kad se s druge strane među njima odjednom stvori Fred Willson.

— Kakva je to gužva, momci? Oho, najjači je ipak pobijeden, zar je to moguće? A tko je veliki pobjednik?

Okrene se prema kaubojima, no nijedan ne progovori ni riječi. Ali pogledi kojima su još pratili Alana dovoljno su govorili. Fred se nasmije.

— Zar je moguće, Alan? Govorio sam ja uvijek, takvi tihi momci su najopasniji. A zašto ste se potukli, Alane?

Kauboji se počеше meškoljiti i kašljucati, a Willer, koji je u međuvremenu došao k sebi, gotovo se ukočio od straha. Alan odmahne rukom.

— Ništa, gospodine Willson. Fred se hvalio da će me oboriti jednom rukom i htio je pošto-poto to i dokazati. Ništa drugo, časna riječ...

— Dobro, momci, ako je samo to — nasmije se Willson i već pođe da ode, kadli se nečega sjeti i vrati se. — Momci, uskoro ću vam nabaviti pištolje. Postaje opasno unaokolo.

Kauboji ga šuteći pogledaše.

— Čuli ste priče o Lawrenceovim ubijenim kaubojima, zar ne? Na žalost, nisu to naklapanja. Sve je istina, a ja ne želim nekoga od vas naći u travi rascope glave.

Nitko ništa ne odgovori. Neka zebnja uvukla se među te, dotad vesele i bezbrižne ljude. Svatko se pitao neće li baš on biti slijedeći na redu. Willer se, tresući svojom velikom glavom, dogega do Alana, pruži mu onu ručetinu poput lopate i nasmije se široko i srdačno:

— Momče, zbilja si drugarčina. A za onu priču oprosti, zbilja sam sve izmislio. Htio sam malo oraspoložiti momke, nisam znao da...

Tu Willer zastane u pola rečenice uplašivši se da bi mogao opet nešto nezgodno izvaliti. Alan mu se jedva vidljivo nasmije i, prihvati pruženu ruku, a potom se okrene i ode.

Sljedeće večeri na njemu je bio red da stražari ispred sjevernoga koralja. Fred Willson je

odlučio čuvati svoju stoku. Kao što je i obećao, podijelio je oružje svojim kaubojima i rasporedio ih na istaknute točke oko ranča. Trećina će stražariti svaku noć, ostali će spavati.

Alan se namjestio leđima uz drvo, kraj povećе stijene, odakle je mogao dobro vidjeti put prema rijeci i sjeverozapadnu padinu brda. Noć je bila svijetla, gotovo pun mjesec obasjavao je kraj.

Tišina je bila gotovo savršena. Tek negdje visoko s planina čulo se zavijanje kojota. Vjetar je tiho šumio poigravajući se lišćem usnulih krošnji.

Odjednom Alana presiječe jedva čujni bat koraka. Munjevito ustane i uperi pušku.

Pred njim je stajala Nancy.

— Uplašila sam te... Oprosti!

Spustio je pušku i gotovo čuo kako mu srce lupa. Ne od straha, znao je, sigurno ne od straha.

Naslonio je pušku na stijenu i sjeo. Sjela je do njega.

— Alane, čula sam da si se tukao s Willerom.

— Da, gospodice, oprostite, to se ponekad mora.

— Čula sam i zašto si ga namlatio.

— Što se može, takav je Willer. Uvijek je tvrdio da me može jednom rukom, pa je...

— Alane, ne moraš to meni pričati. Ja znam zašto ste se potukli. Rekao mi je onaj brbljivac Chris.

Alan se trgne, a zatim se okrene Nancy.

— Ne zamjerite Willeru. I nemojte reći ocu. Willer je sirov i prost momak, ali je dobar. Na svoj grubi način je dobar, vjerujte mi! Nemojte reći ocu.

— Naravno da mu neću reći. Ali zato tebi nešto moram reći.

— A što to, gospodice Nancy?

Alan iznenađeno osjeti djevojčinu ruku na svom potiljku, osjeti njezine prste u kosi i njezin obraz tik uz svoj. Srce mu je počelo divlje lupati. Njezine grudi dotaknuše njegovu košulju, toplina njezina daha bila mu je posve blizu. Usne im se spojiše u dug i nježan poljubac.

— Volim te, Alane!

Nježno joj je ljubio kosu, obraze, usne, vrat... milovao ju je strasno i nježno istovremeno, osjećao kao da propada nekamo duboko u neku divnu zemlju ljepote i blaženstva. Trenuci o kojima je noćima sanjao sad su postali zbilja, predivna zbilja od koje je gotovo poludio u neslućenoj provali strasti i užitka.

Istok je već počeo blijedjeti kad su se rastali.

— Doći ću opet — rekla je tiho. — Kad mi se budeš najmanje nadao, ponovo ću doći k tebi. Laku noć...

— Nancy?

— Molim?

— Smijem li reći Willeru da se ljubiš mnogo ljepše nego što on to priča?

VIII

Događaji su se počeli redati one večeri kad je na vrata kuće Freda Willsona pokucao bankarev ortak Neil Bruck. Namirisani, ulašteni i dotjerani. S buketom cvijeća u ruci. Helen Willson je od ushićenja gotovo pala u nesvijest, a Fred je, zadržavši dostojanstvo i tobože hladno odmjerenim držanjem, samo ravnodušno zapitao:

— Gospodine Bruck, čemu imam zahvaliti ovaj nenadani posjet?

— Ta pusti čovjeka da sjedne i ponudi ga pićem — Helen Williams je bila ljutita na muža što se drži tako rezervirano prema Brucku. Taj bi mu mladi čovjek jednoga dana mogao biti zet. I dok je nervozno trčala po čaše, Helen se zapita zna li Nancy za ovaj posjet. Da li su se ona i Bruck možda dogovorili ili je Bruck doista tek onako, samoinicijativno došao. Znala je: večeras je u gradu zabava u bankarevoj kući i svi viđeniji ljudi Fort Lambrougha će biti tamo. Fred Willson i Helen ne ubrajaju se u klasu viđenijih ljudi Fort Lambrougha, ali bi Helen i te kako željela da joj Nancy jednog dana uđe u tu kategoriju ljudi. A prijateljstvo ili brak s Neilom Bruckom značio bi siguran put do ispunjenja te želje.

Vraćajući se s pićem, Helen zatekne Brucka i Freda u ozbiljnom razgovoru. Nisu pričali o Nancy već o politici i financijama. Očigledno, mudri je Willson odmah iskoristio prisutnost potencijalnog zeta da se raspita o nekim važnim novčanim poslovima i kombinacijama.

— Izvolite piće, gospodine Bruck — veselo reče Helen, a Fred odmah gostu i sebi napuni čaše i glasno nazdravi.

— U vaše zdravlje, Neil! — Fred si je dopustio tu slobodu da gosta oslovi po imenu. Napokon, razmišljao je, mladi je od mene, a i budući mi je zet, bude li sreće i pameti u one luckaste Nancy.

I dok su muškarci pili, Helen odjuri u kćerinu sobu.

— Nancy, pogodi tko je došao po tebe?

Djevojka ju je gledala zbunjeno i ne pokušavajući pogađati.

Helen je malo bila iznenađena ovakvim ponašanjem, no odmah je veselo dodala:

— Neil Bruck!

Pri spomenu tog imena Nancy ostane hladna i mirna. Majka ju zaprepašteno pogleda i u tom trenutku svi se njezini snovi o sretnoj kćerinoj budućnosti raspršiše kao mjehurić od sapunice u dodiru s čičkom.

— A zašto je gospodin Bruck došao k meni, majko? Zašto baš mene zove?

— Pa valjda zato što je zaljubljen u tebe, budalice jedna. Hajde, požuri! Zove te na bankarevu svečanost. Sav otmjen svijet Fort Lambrougha bit će tamo. Požuri, ne gubi vrijeme!

I Helen se vrati dolje.

Nancy je stajala nasred sobe i razmišljala. Taj Neil Bruck ni pošto nije bio ružan ni loš momak. Štoviše, bio je vrlo pristojan, obrazovan i kulturan. Ljudi su ga voljeli i cijenili, a mnoge djevojke odavno su već uposlile sve svoje čari ne bi li ga osvojile. Nancy je već čula nešto o tome da je Neil bacio oko na nju, dva ili tri puta razgovarali su u gradu, no bili su to posve obični razgovori, daleko od svih ljubavnih udvaranja ili barem nisu bili onakvi kakvima je Nancy zamišljala ljubavničke razgovore. Sad je očigledno Neil Bruck krenuo u akciju. Otvoreno i pošteno. Hrabro nasve.

Nancy je od prvog trenutka kad joj je majka rekla za posjetioca znala da neće nikamo poći. Neil joj se svidao, ali ne toliko da bi s njim išla na zabavu i izlagala se pogledima, prepričavanjima i ogovaranjima. Najmanje joj je sad to trebalo. Voljela je Alana i bila joj je odvrat-

na i sama pomisao na to da je dotakne neki drugi muškarac.

Sišla je polako stubama i ušla u kuhinju gdje su Fred i Neil već popili gotovo pola boce viskija. Obojica su ustala, a Neil je ljubazno pozdravio djevojku. Ipak mu nije promaklo da ona nije odjevena za izlazak.

— Oprostite, gospodine Bruck, ali ja večeras nikako ne mogu izaći, bolesna sam...

Rekla je to tako uvjerljivo da se Helen zaprepašteno i zabrinuto okrenula, a Fred je gotovo ispustio čašu iz ruke.

— Žao mi je, gospodice...

— Neka vam ne bude žao, gospodine Bruck, meni je sigurno žao više nego vama — Nancy je govorila tako iskreno da se i stari Fred gotovo rasplakao. — Večeras nikako ne mogu, nikako. Majko, ti znaš o čemu je riječ, zar ne?

— Molim? Oh, da. Naravno, kćeri — uzmucala se Helen premda joj ništa nije bilo jasno.

U toj se situaciji ipak najhrabrije ponio Neil Bruck. Manirom otmjenog ljubavnika naklonio se, rukovao se s Fredom, poljubio ruku Helen i obratio se Nancy:

— Gospodice, neka vam ne bude neugodno, shvaćam o čemu je riječ. Ako dopustite, bit ću toliko slobodan da vam u prvoj sličnoj prilici ponovo ponudim svoje društvo.

— Bit će mi drago — smiješujući se reče Nancy. — Jedva čekam. Pazite, obećali ste!

Kad su se vrata za Neilom zatvorila, otac prvi progovori:

— Ti nisi normalna, Nancy. Ženo, što je toj tvojoj kćeri? — Pa i ne čekajući odgovor, nastavi: — Jedan od najboljih momaka u gradu zove te na zabavu,

a ti ništa. Baš ništa! Zar ne želiš malo vidjeti lijepoga svijeta, prošetati se malo u otmjenom društvu? Zar misliš muža naći među kaubojima, rančerima ili ispiraćima zlata? Među Indijancima možda?

— Tata, ne ljuti se, molim te! Ali ja ne gorim od želje da uđem u to otmjeno društvo, kako ga ti nazivaš. Ja više volim skromne i jednostavne ljude kao što ste vi, kao što su mnogi vaši prijatelji. Meni nisu potrebni bankari, trgovci i bogata gospoda. Ja sam jednostavna djevojka.

— Ali, zar Neil Bruck nije simpatičan momak? — upita Helen Willson.

— Jest, mama, jedan od najboljih mladića koje poznajem. Ali, ja ga ne volim, mama. Razumiješ li? Ne volim!

— Dobro, a koga ti voliš ako smijemo pitati? — pomalo teatralno zapita otac.

Nancy je razmišljala. Da li da im reče istinu? Da li bi razumjeli? Vjerojatno ne bi. Otac, istina, osjeća simpatije prema Alanu, no simpatije su posve drugo od želje da ti netko bude zet. Pa ipak, razmišljala je Nancy; možda bi im odmah trebalo reći. I upravo je zaustila da kaže, kadli se začuje neka graja s dvorišta, a u sobu uleti Chris.

— Gospodine Willsom, krađa! Pet stotina goveda je odvedeno iz zapadnoga korala!

Fred skoči kao gromom pogođen i pojuri prema zidu na kojemu je visila puška.

— Chris, skupi sve ljude i podijeli preostale puške! Krećemo u potjeru! Odmah!

Helen nagoniski uhvati Nancy za ruku i uplašeno pogleda muža.

— Nećete valjda sad za njima? Po mraku...

Fred Willson samo šutke kimne, pograbi pušku i izleti van zalupivši vratima. Helen zaplače.

* * *

Vratili su se pred zoru. Stotinu i pedeset goveda su pronašli, ostala su ukradena. Prošli su u toku noći cijelo imanje, odjahali niz rijeku nekoliko kilometara daleko, no nikakvih tragova nisu pronašli. Oblaci su skrili mjesec, ništa se nije vidjelo. Pridružio im se čak i Neil Bruck, jer je čuo graju odlazeći s ranča Willsonovih, no poslije je nekamo nestao.

— Jesmo li svi na broju? — upita Fred kauboje koji su bili oko njega. — Okrijepite se i odmorite malo. Uskoro će sunce i krenut ćemo u potragu za kradljivcima. Nekoliko stotina grla ne može tek tako nestati bez traga.

Među kaubojima žamor. No nitko ništa nije govorio.

— Što je, da se nije tko uplašio?

Willer jedini progovori gledajući u zemlju.

— Kod Lawrencea je bilo isto. Krađa noću i potjera odmah u zoru. Trojica ljudi ubijena su dok još nisu zapravo ni krenuli...

— Bit ćemo oprezni, Willeru — odgovori mu Fred. — Ja ću jahati na čelu, ako te to može umiriti. Imaš li povjerenja u mene?

Willer kimne, ali ne reče ništa.

* * *

Jahali su kilometar uzvodno slijedeći tragove stoke. Fred je

bio uvjeren da će stići kradljivce. Goniti trista i pedeset goveda ne može se tako brzo.

»Moramo ih naći« — razmišljao je Fred Willson. — »I naći ćemo ih. Samo da nešto nepredviđeno ne iskrсне, da nas nešto ne zaustavi«.

Na njegovu žalost, upravo to se dogodilo. Prelazeći preko nekoga plitkog rukavca rijeke, spazili su na drugoj obali neku nejasnu priliku u žbunju. Fred je naredio da sjašu i sâm je krenuo prijeke.

Približio se i gotovo kriknuo od užasa.

Razapet na žbunju, okrvavljen i glave raznesene mecima, njihao se leš Neila Brucka.

* * *

Osjetio je njezin dolazak još prije nego što je začuo korake. Prišla mu je i zagrlila ga. Osjetio je, međutim, neki čudan grč u njezinu zagrljaju.

— Nešto nije u redu, Nancy?

— Sve je u redu, Alane. Samo se zbilja bojim, za tebe, za tatu, za sve nas. Ovo je postalo neizdrživo. Pa ono što su učinili jednom Brucku...

Alan je pomiluje po kosi i poljubi nježno u obraz. Ona mu obavije ruke oko vrata i stegnula ga još čvršće.

— Ne mogu to više podnijeti, Alane. Ta čekanja iz noći u noć, te strepnje. Zar se ne može ništa učiniti?

— Ne znam. U gradu su zbuñjeni. Nikad još tako opasna banda nije operirala u ovom kraju. Nitko se još nije služio takvim odmazdama. Tko god je krenuo u potjeru, imao je velike gubitke. Lopovi se ne zadovoljavaju time da pobjegnu, oni kažu njavaju gonioce okrutnim ubi-

janjem. Lawrenceu su ubili tri kauboja jer su bili uporni u potjeri. Tvoga su oca zaustavili ubojstvom Neila Brucka za opomenu. Da se nije odmah vratio, odmazda bi bila još strašnija.

— Znači li to...?

— Jest, Nancy! To znači točno ono čega se bojiš. Da smo i dalje gonili kradljivce, netko bi, s ranča tvoga oca bio ubijen. Kauboji, ja, ti, majka...

— Prestani, Alane! Ne mogu to slušati!

Okrenula mu se i priljubila svoje lice uz njegovo.

— Ljubi me, Alane, ljubi me dugo, dugo... Želim sve oko sebe zaboraviti, a to mogu samo uz tebe. Trebam te Alane, nikad dosad nisam nekoga toliko željela. Volim te...

Počeo ju je divlje ljubiti. Njegovi prsti potražiše glatku kožu ispod tanke bluze i ona se još jače privije uz njega osjećajući kako mu podrhtavaju nabrekli mišići po cijelom tijelu. Poželjela ga je toga trenutka kao nikad dotad.

— Želim te, Alane. Sad...

Pokušao joj je nešto reći, ali ona vatra u njemu bila je jača. U trenutku kad je potpuno utonuo u njoj, mozgom mu prostruji »Ne smiješ to, Alane, to nije tvoj život!« Neke lude slike davnih prošlih dana opet mu bljesnuše u svijesti, u predodžbi mu iskrsne Bill Watts i otac okrvavljen u prašini, vidje ona tri nacerena lica... no, sve se to utopi u toplini njezina tijela. Došlo mu je da krikne do užasa uspomena i ljepote trenutka...

IX

Fort Lambroughom se širila panika. Prokleta banda kradlji-

vaca stoke nepogrešivo je okrutno kažnjavala svako suprotstavljanje, svaku potjeru. Odred vojske također je pokušao intervenirati, no, još iste noći kad je krenuo u potjeru usred logora je ubijen komandant. U vlastitom šatoru. Začulo se samo nekoliko pucnjeva i vojnici su našli svog starješinu isto onako kako je Fred Willson našao Neila Brucka. Napadače kao da je mrak progutao. U šumu se te noći sâm otputio samo jedan jedini čovjek, koji je za to imao hrabrosti: iskusni izviđač Dustin Remfrey, čovjek za koga su pričali da na duši ima dvadeset Indijanaca koje je sâm u jednoj kaznenoj ekspediciji pohvatao u brdima i skalpirao. Nije se više nikad vratio, ni tijelo mu nije pronađeno. Hotelijer Simon Lach, vlasnik najvećeg hotela u gradu, pružio je utočište specijalnom odredu tragača, koje je unajmio gradonačelnik Steve Wehling. Tragači su se vratili desetkovani, Lachovu su ženu našli mrtvu, a Wehling je ubijen u svom krevetu iste noći. Šerif je zabranio dalje potjere ne želeći nova krvoprolića i odmazde. Svatko se čuvao sâm, kako je znao i mogao. Razbojstva su se nastavljala, a gradom se širila panika.

Sve je to ulilo novu sigurnost razbojnicima. Jedne su večeri, uz neopisivu graju i pucnjavu, protutnjali gradom urlajući kao pomahnitali, tjerajući ljude da bježe i dršću iza spuštenih kapaka i zaključanih vrata.

Te su ih noći svi i vidjeli. Bilo je jasno ono što se odavno pretpostavljalo. Riječ je bila o bandi Cliffa Stentona, čovjeka koji je u Kansasu, kažu, pobjegao doslovce s vješala zahvaljujući do-

bro organiziranoj bandi. Potjernice za njim obećavaju bajoslovne svote, no malo se tko usuđuje poći u lov na ovog ubojicu.

Iz Fort Lambrougha neće sigurno poći nitko.

* * *

Ležali su jedno pored drugoga u tišini. Nepokretni, još znojni od trenutaka strasti koja je gorjela u njihovim tijelima. Posteljina njezina kreveta bila je izgužvana, Nancy tek napola pokrivena.

— Divan si. Volim te...

To mu je one večeri mnogo puta rekla. I svašta mu je još govorila dok ga je milovala i mazila. Prvi put su bili u njezinoj sobi, jer je kuća bila prazna. Svi su nekamo otišli na zabavu. Grad je slavio dan utemeljenja, a to je bila prilika da se i zaboravlja i strah od Cliffa Stentona.

— Zar nikoga nema na ranču? — pitao je.

— Ne mili! Samo nas dvoje. Zapravo, još su dolje dva kauboja, mrtva pijana u onoj vašoj kući. Nitko drugi.

— Zar tvojim roditeljima neće biti sumnjivo što nisi pošla s njima u grad? Možda opaze da ni mene nema tamo.

— Neće morati ništa zapazati, Alane.

Gotovo je skočio na krevet.

— Što si rekla? To znači da...

— Baš tako. To znači da sam im priznala da te volim i da sve znaju o nama.

— Čak i to...

— Čak i to da smo sad ovdje.

Sjedio je buljeći nekamo neodređeno u tamu. Povukla ga je nježno k sebi, no on je ostao sjedeći i ne pomaknuvši se.

— Alane, zar sam pogriješila?

Polako joj se okrenuo i zagrlio je. Njezino tijelo, još toplo i tako podatno, počelo je lagano drhtati. Gledala ga je svojim velikim očima, poput psetanca koje očekuje prijekor i udarac.

— Reci, Alane, da li sam pogriješila?

Poljubio ju je nježno i sklonio premen kose s očiju. I dalje ga je gledala ne trepćući. Tijelo joj je bilo napeto. Drhtavim je glasom upitala:

— Alane, hoćeš li da se vjenčamo?

Suze su mu navrle na oči. Htio joj je toliko toga reći, htio joj je toliko stvari objasniti, ali ni njemu samome mnogo toga nije bilo jasno. Njegov se život kretao nekim čudnim bujicama nepredvidivih voda, koje su ga nosile i gušile u dubinama vlastite podsvijesti što je urlala iz dna duše i gušila ga poput aveti kojoj se nemoguće suprotstaviti. Kako da joj objasni koliko su u njemu žive slike onoga dana na cesti Salt Creek, koliko u njemu živi neka zvjerska želja za osvetom, jača od svih drugih osjećaja njegova bića, jača i od te ljubavi kojoj se predao bezumno, žedan nježnosti i bliskosti koju je izgubio onog dana pod pucnjevima Hechsterovih ljudi. Toliko bi joj toga morao

reći, a nije znao ima li to uopće smisla. Bi li ona išta shvatila?

— Nancy, toliko bih ti toga morao pričati. Smučilo bi ti se možda...

— Svatko od nas, Alane, ima neku svoju priču koju nikad nikome nije ispričao. Jednom to mora izići iz tebe. U snu, u nesvijesti, u ludilu ili bunilu, to mora iz tebe, Alane... Reci me-

ni, nemoj to gnječiti u sebi, možda će ti biti lakše, možda ti mogu pomoći.

– Nitko meni ne može pomoći, Nancy. Nitko! Sve dok ona trojica žive, mene će razdirati želja za osvetom. Shvaćaš li, ja neprekidno na sebi osjećam očev pogled, svakog trenutka, svake sekunde. I znam da ću jednoga dana, vrlo brzo, krenuti da ih tražim.

– Ne razumijem, Alane. Koja trojica? Koga ćeš još tražiti? Očev pogled... ne razumijem.

Alan duboko uzdahne i zagleda joj se u oči.

– Pa dobro, djevojčice, kad baš želiš sve čuti. Slušaj me pažljivo...

I prvi put od onoga dana Alan je nekome pričao što se dogodilo. Od početka, od trenutka, kad je prvi put ugledao Billa Wattsa.

Nancy ga je slušala osjećajući kako mu glas podrhtava, tek naslućujući vulkan uzbuđenja što ključa u njemu. Kad je završio, dugo su oboje šutjeli ležeći nepomično. Napokon ona upita tiho:

– Zašto već nisi pokušao pronaći onu trojicu, Alane?

– Nisam još bio u stanju. Shvati, Nancy, ja pri tome ne smijem pogriješiti, oni na kraju ne smiju pobijediti, ne smiju! Moj otac nije zaslužio da ostane neosvećen samo zato što sam ja poletio u osvetu prije nešto, što sam za to bio sposoban, razumiješ li? Čekao sam sve ovo vrijeme svjestan da kao momčić nemam izgleda protiv njih. Znam da bi se sve pretvorilo u bezuspješni očajnički pokušaj jednoga jadnog djeteta, a to ne želim. Ni James Spillum to ne bi želio. Ali osjećam da se bliži

trenutak odlaska u North Bridgestown. Više nisam dijete. Uspjet ću. Naći ću ih i osvetiti oca.

– Alane, ima li sve to smisla poslije tolikih godina? Petnaest ili više, ne znam. Tko zna jesu li uopće živi, gdje su i što rade? Tko zna koliko ćeš života i obitelji upropastiti svojom osvetom? Razmišljaš li o tome, Alane?

Kimnuo je glavom.

– Da li si ikad pomislio da je sve to sad besmisleno?

– Jesam, Nancy. I mislim da je besmisleno. Sve bi imalo smisla kad bih ubijajući njih mogao vratiti život Jamesu Spillumu. Ovako...

– Zašto onda ne odustaneš?

– Ne mogu, Nancy. Sve je to jače od mene. Slike onih užasnih trenutaka ubijaju me već godinama, trgaju mi srce i dušu, njihova lica me proganjaju, urlao bih noću od užasa, od stravičnih snova koje sanjam. Ja se toga moram osloboditi, ja ih ne želim i ne smijem više sanjati.

– Što ako ne uspješ? Ako si još slabiji od njih?

– Na njegovu licu pojavi se blijed osmijeh, pomalo gorak i tužan.

– Ako ne uspijem? Nancy draga, moguća su samo dva ishoda – ili ću ja ubiti njih ili će netko od njih ubiti mene. U oba slučaja snovi će prestati...

X

Kožarski trgovac Edmon Lester još jednom provjeri da li su svi kapci na prozorima prvoga kata dobro zatvoreni i da li su reze namaknute. Pažljivo je išao od jednoga do drugog prozora provjeravajući svaku poje-

dinost. Svake večeri ponavljao je isto. I svake se večeri pitao dokle će sve to trajati, hoće li se ikad prestati bojati osвете Clif-fa Stentona.

•Dovraga, jednom će i on negdje naletjeti na olovo• razmišljao je, no od takvog razmišljanja nije mu bilo ništa lakše.

•Da barem nisam pošao s onim budalama koje je unajmio Steve Wehling. Cijeli grad je vjerovao da će ta skupina uhvatiti Stentona. Budale! A ja se polakomio. Da barem nisam pošao... sad bi sve bilo drukčije. Ovako imam to što imam. Strah i paniku već mjesecima. Hoće li doći večeras ili sutra ili...?

Leester osjeti kako ga probije hladan znoj. Zna dobro kako su prošli tragači, zamalo je i sâm izgubio glavu, no na vrijeme se predomislio i vratio. Poznato mu je kako je izrešetan i stari Wehling u svom vlastitom krevetu.

•Da li je sad red na mene? Hoće li me ipak preskočiti?•

Opsuje tiho i nečujno side uskim drvenim stubama u radnju. Zatvori za sobom debeli drveni poklopac između predvorja svoga stana na prvom katu i radnje u prizemlju. Ogleda se unakolo čekajući da mu se oči priviknu na tamu. Prozori su bili zatvoreni, vani je bilo mračno kao u grobu. Počeo je polako razaznavati obrise predmeta, a dobro poznati miris kože ispunio ga je nekom novom sigurnošću i samopouzdanjem. Volio je miris kože, hvalio se da nada-leko može po mirisu prepoznati vrstu kože i obično ne bi pogriješio.

Hodao je tiho duž polica. Nos mu zapuhne ugodan miris lake

teleće kože dok je prolazio kraj police kitnjastih traperskih odijela. Potom osjeti opori vonj tek osušenih komada bizonove kože koju je tog jutra kupio od nekih trgovaca iz Baltimorea.

Podje dalje i u djeliću sekunde prođu ga leđeni žmarci. U nosnicama mu je zaigrao miris alkohola. Oprez, Leesteru, pomisli. U radnji nemaš ni kapi viskij, nikad ga nisi ni imao. Ot-kud sad to?

Ponovo osjeti kako mu se hladan znoj cijedi niz leđa. Čvršće rukom stegne pištolj i nastavi polako hodati grozničavo razmišljajući.

•Netko je unutra, netko se uvukao u radnju i čeka me, osjetio sam ga. Prošao sam kraj njega... Točno. Između odijela od jelenje kože i nove pošiljke bizonske kože što sam je jutros bacio na one sanduke s krznima. Što je tamo?•

Mozak mu je munjevito radio. Nije okretao glavu, ali je znao. Na tom mjestu je razmak između polica upravo dovoljan da se čovjek uvuče unutra i zakloni Leesterovom starom bundom koja uvijek tamo visi. Edmon se sjeti da je prelazeći uz policu rukom dotaknuo bundu. To se ne bi dogodilo kad bi bunda sama visila, mjesta ima dovoljno. Ali netko je iza nje. Sigurno se netko uvukao... Nekim gotovo životinjskim nagonom strelovito se okrenuo i ispalio dva metka u tamu, prema bundi. Pucnji odjeknuše kao prasak groma.

— Proklet bio. Oooh...! — jedna prilika iskoči iza bunde i baci se na pod hitro poput mačke.

Edmon nanišani ponovo, ali nije bio dovoljno brz. Prasak iza leđa ukočio ga je. Bilo je to po-

sljednje što je čuo. Sljedećeg trenutka pogodila su ga još dva metka. U glavu...

* * *

Sidney Micham proklinjao je vlastito čekanje i oklijevanje. Morao je na vrijeme osjetiti da je Leesteru nešto sumnjivo, morao je pucati odmah čim je prodavač došao do njega. Kako li ga je samo opazio iza one bunde? Sidney je osjećao da mu ranjena ruka krvari sve više, ali je bjesomučno tjerao konja pristižući ostale momke. Već su bili gotovo na sigurnom, daleko od grada. Sidney lijevom rukom na brzinu strgne rubac oko vrata i pritisne ga na veliku tamnu mrlju što se sve jače širila iz desne nadlaktice. Osjeti nešto toplo i ljepljivo pod prstima, a žestoka bol presiječe ga poput noža. Ispred sebe vidio je jahače i slijedio ih ne zaostajući.

Kad su se počeli spuštati strmom liticom prema rijeci, Sidney je osjetio da naglo gubi svijest. Stresao je glavom, ali mu se ništa nije razbistrilo. Pogleda ruku. Bila je već sva crna, a krv je i dalje tekla. Opazi da su njegovi drugovi već odmakli, nije više vidio nijednoga.

Pokuša mamuzama jače podbosti konja, no osjeti kako ga izdaje snaga. Pred očima mu vrcnuše raznobojne zvjezdice i on izgubi svijest.

* * *

— Gospodine Willson, dodite brzo!

Fred potrči prema kolibi u kojoj je živjelo nekoliko kaubojja. Willer ga je panično dozivao i Fred je znao da mora biti nešto važno.

U kolibi na podu ležao je kru-

pan muškarac. Desna ruka bila je sva u krvi. Buncao je nešto nerazgovjetno, očigledno u polusvijesti. Willer, Alan i Fred neko su ga vrijeme promatrali bez riječi. Fred je prvi rekao ono čega su se svi bojali: — Momci, bojim se da je to čovjek Cliffa Stentona. Onaj što je ranjen sinoć kod Leestera. Barem šerif Malloy tako tvrdi. Kaže da su kod kožara bila trojica. Jedan je čekao u zasjedi, jedan je pucao u Leestera izbliza, a trećega je Leester uspio pogoditi. Mnogi u to nisu vjerovali, ali vidjet ćemo čim ovaj dođe k svijesti. Willeru, poznaješ li ga?

— Nije to nijedan od kaubojja s okolnih rančeva, gospodine Willson. Poznavao bih ih ja. Možda neki novi, ali ne vjerujem. Ili neki koji ne zalazi u gostionice, no takvih nema, oprostite ima jedan — Willer smiješeći se pogleda Alana.

Momak na podu dolazio je k svijesti. Alan mu je podvio ruku i zaustavio krvarenje, a potom mu počeo stavljati hladne obloge na čelo koje je gorijelo. Otvario je oči.

— Gdje sam?

— Na ranču kod...

Fred je počeo, ali ga Alan prekinе oštrim pokretom ruke. Ako je to Cliffov čovjek, bolje je da ne zna tko ga je ulovio. Sigurno je sigurno. Fred odmah shvati, ali i ranjenik.

— Uplašio si se, je li? Bojiš se da sam jedan od Stentonovih?

Gledao ih je netremice svojim zučkastim zmijskim očima s nekim čudnim osmijehom na usnama. Nitko mu nije ništa odgovorio. Svi su šutjeli, a napetost je rasla.

— Ako baš želite znati, ja sam Sidney Micham, jedan od Sten-

tonovih. I mislim da vam je jasno što morate poduzeti.

Fred Willson umornim pokretom prede rukom preko čela i pročelave glave. Očigledno, napregnuto je razmišljao i želio dobiti barem nekoliko sekundi vremena. Micham mu nije dopuštao da se sabere.

— Momci će opaziti da me nema, točnije, oni su to već opazili. Pretpostavljam da su se vratili i po tragovima jasno vidjeli gdje sam.

Gotovo nagoni se Fredova glava okrenu prema prozoru odakle se pružao pogled prema rijeci. Sve je trajalo samo sekundu, no Michamu nije promakao taj trzaj.

— Gledajte, gledajte samo. Možda su već na vašem posjedu, možda su prešli ogradu i šalju vam se pod nosom. Svejedno, došli danas, noćas ili sutra, vama se dobro ne piše. Budite sigurni, mister, u roku od sedam dana netko će na ovom ranču ležati razmrskane glave, jamčim vam, ha-ha-ha... Jamčim!

Alan mirno podiže svoju pušku i vrh njezine cijevi prisloni Michamu na sljepoočicu.

— Imaš potpuno pravo, gade. Samo si zaboravio da bi ti mogao biti prvi.

— Alane!

Fredov je glas bio pomalo paničan. Alan se okrene, no ne promakne mu uplašeni grč što je jedva primjetno prostrujio Michamovim licem.

— Gospodine Willson, molim vas ostavite me nekoliko minuta nasamo s ovim momkom.

Fred se načas zamisli, a onda mahne Willeru i njih dvojica iziđoše.

Alan se primakne Michamu i

brzim pokretom strgne improvizirani grubi zavoj s ruke. Momak jaukne od bola, a krv počne teći niz nadlakticu.

— Skupo ćeš ovo platiti. Stenton će ti raznijeti tu glupavu glavu u komadiće, mozak će ti frcati do Fort Lambrougha.

Michamov glas je kipio od bijesa. Pogledao je ranu i s izrazom gađenja pokušao lijevom rukom zaustaviti krv koja je sve više tekla, no strahovita bol ga je presjekla i on zajauče. Krv je kapala niz grubi drveni krevet na pod.

— Požalit ćeš ovo, zapamti...

Alan se polako spusti na stolicu kraj kreveta i bezizražajnim se pogledom zagleda u mladića. Ranu mu i ne pogleda. Više za sebe polako reče:

— Momče, umjesto da se razbacuješ prijetnjama, bilo bi ti pametnije da razmisliš o svom položaju i da se dogovorimo. Ali požuri prije nego što iskrvariš...

— Znaš ti dobro što će se dogoditi svima vama umrem li ja ovdje — prosikće Micham. — Bilo bi ti bolje da me previješ ili...

Alan ga munjevito kundakom puške udari po rani i momak zaurla poput životinje. Krv poteče jačim mlazom.

— Misliš li još da si tako dragocjen? — Alanov glas bio je ledeno hladan. — Ili želiš da se dogovorimo?

Micham panično pogleda ranu i nekoliko puta žmirne očima tresući glavom. Očigledno je osjetio prve znakove nesvjestice. Uhvatio ga je smrtni strah. Alan još jednom zamahne kundakom.

— Ne! Molim vas! Što želite od mene?

— Znači, pristaješ na dogovor?

Micham je osjećao kako tone u neki nejasni bezdan, a glava mu je počela brujati od tisuća čudnih zvona i činilo mu se da će prasnuti svakog trenutka.

— Pristajem, pristajem. Samo mi pomozite, molim vas! One-svijestit ću se...

Alan mu pride i pritegne zavoj, a zatim pozove Willera i Willsona.

— Pobrinite se da se malo oporavi. Ne treba previše. Zasad je dovoljno da bude u stanju razgovarati. Poslije ćemo vidjeti. Upravo smo se lijepo sprijateljili.

* * *

Willson je nerado pistao na Alanov plan, no velikog izbora nije imao. Panično se bojao da su Stentonovi ljudi već na njegovu posjedu i da vrebaju. Nije se bojao za sebe, ali i sama pomisao da bi mogle nastradati Helen ili Nancy dovodila ga je do ludila.

— Gospodine Willson, to je jedino što možemo pokušati. Osobno mislim da banditi nisu pošli u potragu za svojim kolegom, inače bi nam već bili na vratu. Ako su i pošli, onda nam također ne preostaje drugo nego da pucamo prvi.

Fred šuteći kimne glavom, pride bliže Alanu, stavi mu ruke na ramena, zagleda mu se u oči i reče tiho:

— Čuvaj se, siňko — a potom doda još tiše s nekom čudnom nježnošću u glasu: — Zbog Nancy...

* * *

Kad je Alan ušao u kauboj-sku kuću, Micham je sjedio sve-

zan na krevetu. Bio je pri svijesti i njegove su oči opet sjale onom drskom zmijskom lukavštinom.

— Evo, pripravan sam za dogovor. Što ste to tako pametno naumili u svojoj mudroj glavi?

Istog trenutka Alanova šaka pogodi ga posred lica i Micham padne nauznak. Pridigne se jaučući i ispljune krv iz usta.

— Moja je glava najprije naučila da te nauči pristojnom ponašanju — zareži Alan i stegne momka za grkljan sve dok nije počeo krkljati i trzati se. — Pokušaj već jednom shvatiti da ću te ubiti pri prvoj sljedećoj gluposti, jasno?

Micham je sad već bio prilično uplašen. Kimne blijeda lica i poput poslušnog psa zagleda se u Alana.

— Slušaj me, momče! Kad je čovjek pritjeran uz zid i kad mu ne preostaje ništa drugo, onda je pripravan na sve, zar ne? Spreman je ubijati. I riskirati također. E, vidiš. Mi smo pritjerani uza zid. Ili ćemo ubiti Stentona ili će on ubiti nas. Trećega nema. Bit će to krvava igra. I budi siguran za poraženoga posljednja igra u životu. I budi siguran također da je tvoj život najmanje vrijedan ulog u toj igri. Mogu ti se zakleti da ćeš prvi dobiti metak u glavu. Od mene ili od Stentona, svejedno...

Micham ga je gledao netremice i krupne graške znoja počele su mu se slijevati niz čelo. Shvatio je da mu se konopac zategao oko vrata i da je samo pitanje trenutka kad će mu netko izmaknuti stolac pod nogama.

— Sad me dobro slušaj. Želim da me odvedeš do Stentonova skrovišta. Lukavo i pametno,

naravno, da nas ne otkriju prije nego što ga sretnemo. Znaš li gdje se skriva? – Alan potkrijepi ovo pitanje stežući istovremeno Michamovu ranu zavojem. – Ne pokušaj nas varati, upozorio sam te!

– Znam. Odvest ću vas tamo

– Micham je to rekao vrlo staloženo i uvjerljivo. Očigledno, naslućivao je da će mu Alan dati neku sitnu priliku.

– Vidiš, momče. U toj se igri tebi pružaju samo tri mogućnosti. Prva je da me dovedeš Stentonu i tada pokušaš učiniti neku glupost zbog koje ćeš istog trenutka prvi od mene dobiti metak u zatiljak. Što će se dalje zbivati, tebi će biti potpuno svejedno, zar ne? Druga je da također pokušaš neku glupost, no ta ti glupost uspije i Stenton ubije mene. Misliš li da će ti on oprostiti što si pogriješio još kod Leëstera i što si ga izdao? Hoće li se smilovati i razumjeti tvoj privremeni prelazak na našu stranu? Naravno, ostaje ti da se kockaš i igraš na tu kartu, pa da čekaš kako će ti Stenton presuditi. Ja na tvom mjestu ne bih svoju glavu stavljao na kartu njegove velikodušnosti. Mislim da ti je treća mogućnost ipak najpovoljnija.

Micham je napeto čekao.

– Treća je mogućnost da sve uspije onako kako sam ja isplanirao i da obojica preživimo. U tom slučaju dat ću ti vremena da se izgubiš, uz savjet da ti nikad više ne padne na um vratiti se u ovaj kraj.

Michamovo lice se vidljivo razvedrilo, premda se trudio da to ne pokaže.

– Kako da budem siguran da vam mogu vjerovati.

Alan ga pogleda i nasmiješi mu se prvi put.

– Nikako ne možeš biti siguran. Možeš mi jednostavno vjerovati i to je sve. Tada ga pogleda ozbiljno i doda: – Uostalom, za tebe nema drugog izlaza.

* * *

Jahali su neprekidno gotovo jedanaest sati u širokom luku zaobilazeći južni zavoj rijeke i hvatajući istočne obronke planine. Stali su samo jedanput da napoje i odmore konje, no Alan nije dopustio Michamu ni kapi vode, a ni sam nije popio. Dopustio je predah tek kasno uvečer na jednom uzanom proplanku podno strme litice. Noć je bila topla i vedra. Alan nije dao da nalože vatru. Jeli su neko suho meso što im ga je Willer utrpao na polasku.

Alan je momka neprekidno držao na oku. Jahao je iza njega pazeći na svaki i najmanji sumnjivi pokret. Nekoliko puta zapovjedio mu da sjaše i provjeravao da li su mu ruke svezane. Pokadkad bi obojica sjahala, a Alan je pažljivo razgledavao kraj kroz koji moraju proći. Vjerovao je da ga Micham ne želi namamiti u stupicu budući da je shvatio da mu od Stentonove osvete prijeti najveća opasnost. Barem se tako Alan nadao. Ipak nije ništa riskirao. Michamu bi svašta moglo pasti na um. Čovjek je katkad od tri loše prilike sklon izabrati baš onu najgoru.

Poslije jela Micham je pitao može li pripaliti cigaru i Alan mu je dopustio. Momak je potegao nekoliko kratkih i nervoznih dimova, a zatim se znatiželjno okrenuo Alanu:

– Momče, da li ti uopće shvaćaš koliko riskiraš?

— Bojim se, ne potpuno. No tješi me činjenica da obojica riskiramo.

— Da. S tom razlikom što sam ja na to prisiljen, a ti ne moraš.

— Moram i ja, momče, moram...

— Zašto moraš? Ti si sâm predložio cijelu ovu ludoriju, nitko te nije prisilio.

Alan ne odgovori. Zagleda se u pun mjesec. Na trenutak se prisjeti onih divnih noći s Nancy i obuzme ga neka ugodna toplina. Kako bi bilo divno da je kraj njega prijatelj s kojim bi mogao razgovarati o djevojkama, o ljubavi, o ženidbi. Nancy je divna. Hoće li se oženiti nje kad jednoga dana završi svoje ludo traganje, hoće li sve to ikad uopće prestati? Ili će ostati negdje na pola puta, izrešetani tko zna čijim mecima. Stentonovim, Wattsovim...? U ovom trenutku neće na to misliti. Maštanja mora ostaviti za poslije. Sad ima protiv sebe jednog od najprepređenijih i najokrutnijih ubojica koje je Fort Lambrough ikad upoznao.

Stentona bez sumnje poznaju i u North Bridgestownu, i Salty Creeku, i Baltimoreu, i Almondu. Mnogi su ga tražili i danas ih više nema među živima. Sad on, Alan Spillum, pokušava to isto s ništa manje izgleda da završi poput tolikih prije njega. No, on jedini ima ono što oni nisu — vodiča do Stentonove jazbine. Prilika je to koja daje nade. Da li je morao krenuti u sve to? Ili je morao ostati čekajući s ostalima zabarikadiran na Willsonovu ranču? Čekajući što? Da Stenton dođe po svoje. Da jednoga jutra nađu Willera unakaženoga poput jadnog

Neila Brucka? Da Stentonovi izrešetaju starog Freda ili Nancy? Stresao se od same pomisli na to.

Iz razmišljanja ga je trgnuo Michamov glas:

— Imaš li bilo kakav plan što da učinimo kad dođemo do Stentona?

— Ne, zasad nemam. Ili bi mi ti nešto htio predložiti?

Micham se vragolasto nasmije.

— Mislím da ću ja morati biti glavni strateg završnog udara. Inače ode i tvoja glava i moja prilika da se izvučem iz svega ovoga.

Alan polako ustane.

— Razgovarat ćemo o tome poslije. Htio bih razgledati ovo mjesto. Ne volim noćiti u nepoznatom.

Priđe Michamu i provjeri da li su mu ruke svezane, potom protegne konopce na nogama.

— Nemoj pokušavati neku glupost, Michame. Odmah ću se vratiti. Bilo bi glupo da pogineš prije nego što smo i nanjušili Stentona.

Ostavši sâm, Micham je sklopio oči i počeo razmišljati. U neku ruku sviđao mu se ovaj mladić. Bio je hrabar, ali i pošten. Micham je vjerovao da će mu na kraju doista dati priliku da pobjegne. Pitao se da li bi ga Stenton doista smaknuo i ne pitajući što se sve u međuvremenu dogodilo. Znao je dobro kako Cliff obračunava s neposlušnima. Naježila mu se kosa od same pomisli što se dogodilo onom dugonogom Matsonu kad je pokušao pobjeći ili starom Jeffu koji je, sažalivši se nad nekim rančerima, propustio da im zapali kuću pri bijegu s jedne krađe.

Micham se ogleda. Sve je bilo mirno i tiho. Alan je nestao. Njegov je konj pasao dvadesetak koraka dalje. I tada Michamu strelovito kroz glavu proleti sjećanje. Dok je večeras Alan izvlačio meso iz svoje torbe, u njoj je Micham opazio pištolj. Torba je bila otvorena samo sekundu, dvije, no pištolj se dobro vidio. Sigurno je bio unutra. Torba je sad ležala samo nekoliko koraka od njega. Polako je počeo puzati prema njoj. Naide li Alan, pravit će se da je zaspa. Ruke su mu bile vezane s prijeda da bi mogao jesti, i to je bila sretna okolnost. Načinio je još jedan trzaj i sad ga je od torbe dijelio samo metar.

U tom trenutku pojavio se Alan.

— Mirno je sve. Možemo čak malo i spavati. Naravno, morat ću te prije toga svezati, još ti ne mogu vjerovati.

Micham ga je promatrao kako prilazi konju, gleda nešto, pa zatim gleda mjesto gdje su ostavili sedla. Neoprezno mu je okrenuo leđa.

Munjevito se Micham bacio prema torbi i zavuče obje ruke unutra. Alan se okrenuo upravo u trenutku kad mu je cijev pištolja bila uperena u prsa.

— Oho, momče! — Michamov je glas bio veseo. — Ne čini li ti se da su se uloge brzo promijenile. Gore ruke! Alan opsuje i podigne ruke.

— Možda bi želio vidjeti kako Stentonovi ljudi kažnjavaju ovakve budale?

Alan ga je gledao netremice prateći svaki njegov pokret. Progovorio je tiho:

— Ti to očigledno dobro znaš, Michame. Ali uskoro ćeš to i osjetiti. Stenton te već traži.

Uštedjet ćeš mu mnogo posla dodeš li mu sâm. Žao mi je samo što neću moći vidjeti taj susret.

— Toliko si siguran da bi me Stenton ubio? — Micham se zadovoljno smijuljio.

— Ne pričaj gluposti, Michame! Ti to mnogo bolje znaš nego ja, ti si u to mnogo sigurniji. Rascopao bi ti glavu prije nego što bi mu stigao reći »dobar dan«. Stenton ne voli duge razgovore, radije puca, pa onda razmišlja.

Micham se zagleda u pištolj što ga je držao u ruci, otkoči ga i uperi Alanu u glavu. Zažmiri na jedno oko, nakrivi glavu i pogleda iskosa.

— Možda ti ipak imaš pravo, momče. Možda bi me Stenton doista ubio kad bih mu se vratio. No, ja sad imam i drugu mogućnost. Potrošim jedan metak na tebe i — magla. Daleko od Stentona.

— Misliš da te on ne bi našao?

Micham se kiselo nasmiješi, spusti pištolj i reče tužno:

— Našao bi me on, kamo god pobjegao, Alane.

Potom baci pištolj u zrak i spretno ga dočeka uhvativši ga za cijev. Držak pruži Alanu.

— Šalio sam se, momče. Znam da za mene nema izlaza osim onog koji mi ti nudiš. Poznam ja Stentona bolje od tebe. Jednostavno, nisam mogao izdržati vidjevši kako si glupo i neoprezno ostavio pištolj u torbi. Bojim se, za Stentona bi morao biti lukaviji i oprezniji, mnogo oprezniji.

Alan je neko vrijeme gledao pruženi pištolj ne dotičući ga.

— Evo ti pištolj, što si toliko blenuo u njega. Možda ti je sad

jasno da smo neke vrste ortaci. Svaki od nas na neki način bježi pred Stentonom i goni ga. Obojici je taj gad sudbina, neizbježna sudbina, zar ne?

Alan prihvati pištolj i stisnu tih zjenica pogleda Michama. Potom mu uperi pištolj u prsa:

— Michame, preopašan si ti. Morao sam to dosad vidjeti. Nikad nije kasno. Nismo mi nikakvi ortaci. Žao mi je...

U jednoj jedinoj sekundi, prije nego što je Alan povukao okidač, Michamu je sjevnulo kroz glavu da bi to mogao biti kraj. Da li da se baci na Alana, ili da više, da krikne i moli za oprostjenje... za sve je sad bilo kasno.

Alan je povukao okidač. Začuo se onaj poznati metalni zvuk škljocanja praznog oružja, a istovremeno i Alanov smijeh.

— Bravo, Michame! Herojski si dočekao trenutak vlastite smrti. Budeš li tako hrabar i pred Stentonom, svaka ti čast!

Alan se nastavio smijati, a Micham je polako počeo shvaćati. Dlanom je otro hladan znoj, uspio se i sâm nasmiješiti, pa promućao:

— Znači... ti si, ovaj, ti si... znao...?

— Naravno da sam znao, čovječe. Gledao sam te iz žbunja kako se prikradaš torbi.

— Znao si i da je pištolj prazan?

— Ne samo to. Znao sam i da si ga opazio dok sam vadio hranu. Oči su ti bljesnule kao u lisice. No htio sam vidjeti da li si doista neke stvari shvatio ili bi se rado vratio svom gazdi.

Micham sad tek osjeti koliko je umoran. Jednostavno se sruši u travu i zagleda u zvjezdano nebo.

— Ortače moj, tko je samo jednom upoznao Stentona, ni za što na svijetu ga ne bi želio imati za petama. Ja sam osuđen na smrt, ali bih sto puta radije da me cijeli život progoniš ti nego on.

A tada se okrene Alanu i reče tiše:

— Vjeruj mi, čovječe, ja nemam drugog izbora nego da ti pokušam pomoći.

* * *

Krenuli su dalje rano sljedećeg jutra. Za svaki slučaj Alan je Michamu opet svezao ruke. Tko zna, razmišljao je, možda se s vremenom ipak predomisli. Ne treba banditima previše vjerovati.

Jahali su uporedo. Micham je preuzeo vodstvo. Davno su već napustili dobro poznate predjele oko Fort Lambrougha i sad su se uspinjali strmim, divljim i nepristupačnim liticama sve više u planinu. Na jednoj uzvisini zastali su da predahnu i bolje promotre kraj.

— Koliko staza vodi do Stentonova logora?

— Samo jedna, Alane. I nitko ne zna za nju osim nas koji radimo za njega. Odnosno koji smo radili za njega.

— Zar je toliko neprohodno? Micham odmahne rukom i uzdahne.

— Vidjet ćeš i sâm. Toliko neprohodno i skriveno da Stenton uopće ne postavlja straže oko logora.

Alan kimne. Ta će mu činjenica uveliko olakšati posao. Micham zakloni oči rukama i okrenuvši glavu od sunca zapita:

— Kakav si plan zamislio, Alane?

— Koliko još imamo do logo-

ra? — Alan odgovori pitanjem ne obazirući se mnogo na Michamove riječi.

— Još tri sata jahanja i doći ćemo na početak skrivenih staza. Do večeri smo u logoru.

Alan zadovoljno kimne glavom.

— U redu, Michame! A što se plana tiče, ja ga nemam. Ti poznaješ situaciju i ti ćeš smisliti nešto bolje nego ja. Razmišljaj malo putem, Sidney. Imaš vremena do sljedećeg izlaska sunca.

Nastavak jahanja donio im je paklenske muke. Najprije su se uspinjali dugim sipinama, da bi se potom gotovo kotrljali niz glatke stijene do nekakvih kanjona u čijim su dubinama hučale ponornice. Poslije jednog sata jahanja zagaziše u vodu, konjima do trbuha. Prolazi su bili uski tek toliko da su dva konjanika jedva mogla uporedo jahati, a na mjestima su morali ići jedan iza drugoga. Tri puta gazili su kroz dubok mulj, prošli nekoliko spilja i dubokih, vlažnih, mahovinom obraslih usjeka. Jašući tim labirintom, Alanu je postalo jasno zašto su sve potjere za Stentonovim banditima bile unaprijed osuđene na neuspjeh i zašto se Cliff ovdje osjećao tako sigurnim. Ovaj put, međutim, to je bila dobra okolnost. Naravno, dovede li ga Micham doista do Stentonova logora. Alan se nadao da mu dotad neće na um pasti nekakva glupost, čak što više, bio je siguran u to.

— Ovdje ćemo sjahati i pričekati sumrak — reče Micham.

— Zašto ne idemo dalje?

— Moramo vidjeti ostaju li Stentonovi noćas u logoru ili kreću u dolinu. Sakrit ćemo se

nedaleko odavde i motriti stazu. Ne prođu li do sumraka, to je siguran znak da noćas ne namjeravaju nikamo.

— Što bi bilo da smo ih kojim slučajem sreli?

— To se nije moglo dogoditi. Bez obzira na to kad započinjali akcije, usred dana ili noću, Stentonovi momci uvijek odavde izlaze samo u sumrak. Noću je to nemoguće sve proći, a Stenton je davno naredio da se tim putem ne smije prolaziti danju. Premda se nije bojao potjera, htio je biti sto posto siguran da nas nikad nitko neće opaziti.

— Gdje ćemo se sakriti?

— Malo niže, iza onog vodopada ima nekoliko spilja dovoljno velikih da uđemo s konjima. Izabrat ćemo neku iz koje se pruža dobar pogled.

Pošli su vodeći konje kroz gustiš oštrog žbunja, koje im je greblo lica i odjeću svojim bodljama. Od hućenja vodopada gotovo se i nisu čuli. Micham ga povede ulijevo preko neke skliske stijene i pokaže prstom tamni otvor neke pećine, koji se odozdo gotovo i nije vidio tako je bio skriven gustim raslinjem. Penjući se, Micham mu pokaže u suprotnom smjeru kroz usku okomitu napuklinu između dviju glatkih stijena. Prislonivši mu usta tik do uha, poviče nadglasavajući šum vodopada:

— Vidiš, tamo dolje kroz onaj usjek, tamo su Stentonovi konji!

Alan napregne oči i doista opazi nekoliko konja. Kimne zadovoljno glavom, a Micham samo potvrdi ono što je i pretpostavljao.

— Imamo sreću, Alane, momci su gore, kao da samo nas čekaju. Do sutra uvečer bit će si-

gurno tamo. A sad uđimo ova-
mo i sklonimo konje.

* * *

— Onda, Michame, što ćemo?
Smislio si vjerojatno nešto? —
Alan se izvali na leđa i proteg-
ne pošto su nešto malo pojeli i
pošto je Michamu dopustio da
pripali cigaru.

Micham je dugo gledao u
užareni vrh svoje cigare, poteg-
nemo kratki dim i protegnuo
ruke, koje su još bile svezane.

— Slušaj me dobro, Alane!
Stentonovo je kretanje nepred-
vidivo. Katkad jednostavno ne-
stane iz logora i ne pojavi se do
uvečer. Zna se i zatvoriti u svo-
ju kolibu pa ne izlazi cijeli dan.
Momcima katkad naredi da se
razmire po okolici i love divljač,
a neki put im ne dopušta ništa.
Kod njega je sve nepredvidivo.

— Gdje drži opljačkane dra-
gocjenosti i novac?

— Vidi se da ga ne poznaješ.
Vrlo malo ima u logoru. Sav no-
vac koji je stvorio prodajom
ukradene stoke i pljačkom briž-
ljivo je spremio u banku. Koji,
to nitko ne zna. Ljudima plaća
uvijek samo pola dogovorene
svote. Ostalo im sljeduje kad za-
vrše posao u ovom kraju. Ispla-
tit će ih od novca iz svojih bana-
ka, novca koji samo on može
podići. Time se osigurao od mo-
guće izdaje i vezao ljude za se-
be.

— Ne boje li se da će ih sve
nasamariti i jednoga dana jed-
nostavno nestati s novcem? Ka-
žeš i sâm da često odlazi nekā-
mo u nepoznato.

Micham ispusti gust oblak di-
ma i nasmiješi se.

— Neće, Alane, neće. Kad bi
upoznao Stentona, sve bi ti bilo
jasno. Zao je, lukav, krvožedan

i okrutan, ali mnogo drži do za-
dane riječi i odanosti. Nagrađu-
je bogato, ali i kažnjava stravič-
no. Zato ga se ljudi boje i vole
ga istovremeno. Evo, momče,
takav ti je čovjek taj Stenton.
Negdje daleko, u nekom gradu
gdje ga ne poznaju, on važi kao
ugledan bogati trgovac, ili ban-
kar možda, koji navraća povre-
meno s velikim svotama novca.
Tko zna pod kojim imenom. I
jednoga dana, kad ostavi sve
ovo, živjet će sretno i mirno...

— Ako preživi sutrašnju zoru,
naravno — nasmiješi se Alan.

— No, reci mi onda, kad je tako
nepredvidiva kretanja, kad će-
mo ga ščepati sutra?

— Nešto ti još nisam rekao.
On svakog jutra ustaje prvi i
odlazi u kolibu gdje spavaju
momci da im podijeli zaduženja
ili najavi odlazak u neku akciju.
Sve dok im se on ne pojavi uju-
tro, nijedan ne smije izlaziti iz
kolibe.

— Znači, čekamo ga, čim se
pojavi...

— Da. Razdvojit ćemo se. Ti
ćeš biti blizu Stentonove kolibe
i pucat ćeš u njega. Nadam se
da si dobar strijelac. Stentona
možeš samo jednom promašiti,
drugi put nećeš stići ni opaliti,
izrešetat će te. Dok ti budeš vre-
bao Stentona, ja ću se prikrasti
kolibi njegovih momaka. Uz nju
je skladište baruta i municije.
Onoga trenutka kad ti pogodiš
Stentona, ja dižem u zrak skla-
dište, a s njim barem pola Sten-
tonovih momaka.

— A poslije?

— Dobit ćemo na vremenu u
svakom slučaju. Moramo se br-
zo povući iskoristivši zbunje-
nost u logoru i činjenicu da ne
znaju koliko nas ima. Vjerojat-
no se neće odmah usuditi kre-

nuti za nama. Imat ćemo vremena da im rastjeramo konje i uhvatimo dovoljno prednosti da nas više ne mogu stići. Ako nas uopće budu gonili.

Alan se zagleda u Michama grickajući dugu vlat trave.

— Znaš čemu se čudim, momče?

— Čemu?

— Kako je tako bistar momak mogao dopustiti da onako glupo zaglavi kod Leestera?

— Eh, o tome i ja razmišljam. I jasno mi je. Te sam večeri jedan jedini put polupijan kretao u akciju. Prokleti viski...

— Dobro, momče, za sutra smo se dogovorili. Sad pokušaj zaspiti. Ja ću te probuditi čim svane. Koliko nam treba do logora?

— Ne više od pola sata. Imamo dovoljno vremena. Ovdje u brdima sviće oko četiri, a Stenton ne ustaje prije šest. Budi bez brige.

— U redu, momče, laku noć! Micham se nakašlje i pogleda ga.

— Da nisi nešto zaboravio, Alane?

— A to je...?

— Što će biti sa mnom?

Alan mu ništa ne odgovori. Samo se nasmiješi pomalo gorke i dvosmisleno:

— Ne misliš li da je prerano za takva pitanja, možda obojica ostanemo u ovim prokletim planinama. Stenton, rekao si, ne oprašta pogreške...

* * *

Cliff Stenton izašao je toga jutra iz svoje kolibe svjež i odmoran. Žmirnuo je nekoliko puta prema sunčanim vrhuncima visoko gore u brdima i protegnuo se. Zatim se, lijenó gegajući

svoje koščato tijelo, zaputio prema kolibi svojih ljudi.

U tom trenutku pogodio ga je prvi metak Alana Spillum točno ispod lijeve lopatice. Cliff jaukne i stropošta se na tlo. Tada ga pogodi drugi i treći metak, oba u rebra. No nekom nadčovječanskom snagom, pokušavajući nešto viknuti, on počne puzati prema velikoj kolibi. Iz usta mu je navirala krv i osjećao je kako mu se muti u glavi. Vidio je kao kroz maglu kako je netko iznutra otvorio vrata kolibe, a tada značuo strahovit prasak i trenutak prije nego što mu je barut spržio lice i raznio prsa opazio je Sidneyja Michama kako se baca u zaklon...

XI

Alan Spillum veselo zviždukne kad se duboko dolje u nizini ukazaže poznati obrisi rijeke. Do Fort Lambrougha imao je još samo nekoliko sati jahanja. Ogleda se. Leš Cliffa Stentona visio je svezan na konju koji je poslušno kaskao iza njih.

Side i povede Cliffova konja prema Vučjem kanjonu. Nađe mjesto bližu velikog vodopada, pokrije leš velikim komadima kamenja da ga hijene ne bi raznijezele do sutradan i zaputi se natrag prema svom konju.

Dugo je prethodno razmišljao da li da sâm dopremi Stentonov leš u grad, no odlučio je da sve ostane tajna. Cliff Stenton samo je prolazna pustolovina u velikom poslu koji ga je čekao, a svako slavljenje i javno iznošenje moglo bi mu samo naškoditi. Želio je do Billa Wattsa doći što je moguće tiše, nenapadno i neopaženo. Slava koju bi stekao činjenicom što je

ubio Cliffa Stentona u ovom mu je trenutku najmanje trebala. Fred Willson, Willer, Helen i Nancy bit će jedini stanovnici Fort Lambougha koji će znati.

Nancy, pomisli. Kako je dugo nije vidio! Vrijeme od njihova posljednjeg rastanka proteklo mu je prebrzo i u ovom trenutku ne uspijeva se sjetiti kad je počeo opet misliti na nju. Neka duboka čežnja obuzme mu srce i on brže potjera konja. Tada se sjeti da je ni večeras neće vidjeti. Neće je možda još dugo vidjeti. Sve dok Watts i ona druga dvojica ne budu mrtvi.

Hoće li oni umrijeti? Ili će biti brži i spretniji od njega? Da li su još živi, čime se bave? Pamte li malog dječaka i tvrdoglava, hrabrog Jamesa Spillumu, kojeg su okrutno ubili na cesti za Salt Creck prije sedamnaest godina?

Alan odagna misli i zagleda se u sunce. Stići će u grad kasno uvečer. To mu odgovara.

Pomisli nakratko na Sidneyja Michama. Jadni momak, glupo je nastradao. Prekasno se bacio u zaklon i dinamit mu je raznio cijelu lijevu stranu tijela...

* * *

Alan se prikrađao nezapažen pustim ulicama Fort Lambougha. Gorko se nasmiješio. Ljudi su se sklanjali iza dobro zabrtvljenih prozora i zaključanih vrata, strah od Cliffa Stentona nije jenjavao. Eh, pomisli, kad bi znali...

Podje glavnom ulicom prema šerifovoj kancelariji. No već nakon dvadesetak koraka opazi da mu Ted Malloy dolazi u susret. Skrene iza jedne zgrade i pričekaj ga. Kad je Malloy do-

šao sasvim blizu, pozove ga poluglasno:

— Šerife!

XII

Takvog slavlja ne pamte ni najstariji stanovnici Fort Lambougha. Vijest da se šerif Ted Malloy vratio iz Vučjeg kanjona s lešem Cliffa Stentona pronijela se gradom poput munje. Ted nije nikome rekao da kreće u brda, nikome nije spominjao tajanstvenog mladića i njegovu obavijest, pa je zagonetka smrti Cliffa Stentona ostala i dalje neriješena. Ted je bio dovoljno pošten da ne preuzme na sebe slavu koju ne zaslužuje.

I tako je te noći cijeli Fort Lambrough slavio junaka kojeg nije poznavao.

U Fredovoj kući priređena je također mala svečanost. Fred Willson je strogo naložio Willeru, ženi i Nancy da nikome ni za živu glavu ne odaju da je Alan pobjednik u pothvatu koji je omogućio građanima Fort Lambougha da slobodnije dišu. Ali proslaviti se moralo i stari je Fred smislio dobar razlog:

— Večeras slavimo zaruke moje kćeri Nancy! — rekao je teatralno, na što su Helen i Nancy gotovo pale u nesvijest od iznenađenja.

— Što ste blenule? Ne pravite se lude. Od večeras smatram zaručenima svoju kćer Nancy i Alana Spillumu.

Fred potom malo zastane, pa doda:

— Na žalost, njega trenutno nema, poslao sam ga u Baltimore poslom. No neka! Iznenadit će se kad se vrati. Nadam se samo da se tamo neće oženiti, ha, ha, ha! — Fred Willson se

gromko nasmije, što prihvate svi ostali nazdravljajući potom i čestitajući Nancy.

Ispod radosnog lica Fred je skrivao zabrinutost. Kad su ostali sami on i Nancy, ozbiljno ju je uhvatio za ramena i upitao:

— Ti znaš da se Alan neće još dugo vratiti, zar ne?

Nancy šuteći kimne glavom.

— A znaš i zašto...

Djevojka ponovo potvrdi.

Fred spusti ruke i zakorači nervozno po sobi.

— E, vidiš, ja to ne znam. — Zagleda se kroz prozor u tamu i nastavi ne čekajući da Nancy nešto kaže: — Neću te ni pitati. Osjećao sam oduvijek da se nešto događa s tim momkom, nešto duboko u njemu, nešto što ga proganja i muči. Bez obzira na to što to bilo, kćeri, imaj snage i izdrži ovo vrijeme čekanja. Vratit će se on, sigurno će se vratiti...

Fred se okrene od prozora i pride kćeri. Niz njezine obraze tekle su suze.

XIII

Alan Spillum zaustavi konja. Iz prsa mu se oteo dubok, bolan uzdah. Stajao je točno na mjestu gdje su on i otac prvi put sreli Billa Wattsa.

Ogleda se unaokolo. Ništa kao da se nije promijenilo sve ove godine. Iste planine, ista rijeka u daljini, čak i ista cesta prema North Bridgestownu. Jedino što je bilo drukčije: čvrsta žičana ograda nečijeg imanja preprečila je smjer kojim je nekad prolazila cesta. Imanje Rolfa Hechstera prisjećao se Alan Wattsovih riječi. Davno prije zabranili su prolaz kroz ovo

zemljište, nazivajući ga svojim, a danas je to dobro ograđena dolina. Pripada li još tom Hechsteru? Uskoro će sve znati.

Alan okrene konja i pođe jugoistočnom stranom blage padine, onim istim putem kojim su on i otac bili pošli. Divna i bolna sjećanja razdirala su mu utrobu poput tisuća pandži. Gotovo je zaplakao.

Ubrzo se udaljio od smjera kojim su on i otac tada bježali i krenuo sad već dobro utabanim putem za North Bridgestown. Na povratku, razmišljao je, poći će svojim i očevim davnim putem. Posjetit će i očev grob.

Na povratku, razmišljao je. Hoće li uopće biti povratka...?

Unajmio je sobu u hotelu i odmah se uspeo u sobu. Bila je grubo uređena, s najnužnijim namještajem, bokalom vode kraj umivaonika i udobnim čvrstim krevetom u kutu. Skromno, ali uredno i čisto. Alan je bio zadovoljan. Ovo će neko vrijeme biti njegov dom. Platio je sedam dana unaprijed.

Pride prozoru i pogleda na ulicu. Bila je večer i grad je živnuo onom karakterističnom veselom večernjom groznicom. Pedesetak metara niže s druge strane vidio je crveno-žutu ploču s natpisom »Rosalyne«. Rekoše mu odmah na ulazu u grad: najluksuzniji salon. Svatko tko makar i malo znači u gradu najmanje svaku drugu večer pomoli nos kod »Rose«, kako su kratko zvali ovu gostionicu i igračnicu.

Oprao se, presvukao, polako se uputio drvenim stubama u prizemlje, pa izišao. Zrak je bio

svjež, premda se kiša osjećala u kostima. Alan najprije svrati do konjušnice gdje je ostavio svog vranca, plati momku još malo za dodatnu brigu, pa se uputi prema izazovnoj crveno-žutoj tabli.

Već na ulazu zapuhne ga zadah dima i alkohola karakterističan za ovakva mjesta. Nađe neki stolić kraj prozora i sjedne. Prostorija je bila vrlo prostrana, sa oko četrdesetak stolova. Točili su se potoci piva i pio viski. Klavir je svirao negdje u kutu, ali ga Alan nije vidio. S druge strane bila je pozornica. Očigledno, ovo je mjesto imalo i bolje programe od ovoga raštimanog klavira. Alan je neko vrijeme sjedio, no u njega se polako uvlačio neki nemir i on krene prema tezgi. Naruči pivo i počne znatiželjno pratiti igru nekolicine očigledno pijanih momaka za prvim stolom.

Na stolici među njima sjedio je neki starčić i pio pivo, čašu za čašom, a oni su se grohotom smijali i pljeskali mu.

»Glupani«, pomisli Alan i htjede se okrenuti, no tada mu se nešto učini čudnim i on se zagleda u skupinu malo bolje. Zapazi da starčić ne pije dobro, voljno već da ga mladići prisiljavaju. Jedan ga je čvrsto, naizgled prijateljski držao rukom za vrat i bolno mu stezao zati-ljak svaki put kad starčić ne bi dovoljno brzo popio, a jedan ga je ispod stola žestoko udarao drškom pištolja u rebra. Opazi i tanki mlaz krvi koji je tekao iz starčeva uha...

Ne razmišljajući mnogo, Alan pride stolu.

— Dosta momci! Pustite tog čovjeka na miru!

Mladići ga najprije začuđeno

pogledaše, zatim se u njihovim očima pojavi bijes. Jedan se polako okrene i pride Alanu poluuzdignutih ruku, očigledno pripravan za udarac.

— A što se to sve tebe tiče, glupane?

Alan je brzo razmišljao. U ovakvim situacijama naprosto mora doći do tučnjave. I zato je bolje odmah udariti, ne čekajući da to učini protivnik. Izazivač je stajao dovoljno blizu. Ali baš kad se spremao da zada munjevit udarac, neki reski zapovjednički glas ga presiječe:

— Dosta!

Okrenuše se obojica. Kraj njih je stajala žena četrdesetih godina s uperenom puškom. Ljepo odjevena, guste plave kose, pomalo raspuštene, oštra pogleda strogih zelenih očiju.

— U ovoj gostionici već dugo nema gužve, znate li to, mladiću? — netremice je gledala Alana. — I neće je biti dok sam ja ovdje. Jasno?

Alan htjede nešto reći, no jedan od onih mladića ustukne i reče pomirljivo:

— Oprostite, madam Rosa, nismo mi počeli. Ovaj ovdje je...

— Svejedno je tko je počeo! — odreže žena — U mom lokalu nema tučnjave! A sad, sjednite na svoja mjesta, ti, starče, napolje, a ti... — obrati se ona Alanu — ne miči se odavde dok ne dođe šerif!

Starčić to jedva dočeka i brzo se izgubi. Momci poslušno sjedoše, a Alan zbunjen tek tada shvati da je ova žena zapravo Rosalyne, vlasnica ovog lokala. Dok ju je gledao i čudio se, osjećajući neku snagu koja je izbijala iz te žene, Alan se nasloni na tezgu i nastavi piti svoje pivo. Za okolnim stolovima nekoliko

se ljudi prigušeno nasmijalo, no nitko nije tom događaju pridavao osobitu pažnju. Vjerojatno su već navikli na ovakve prizore, pomisli Alan. Što bilo da bilo, razmišljao je, pričekat će tog šerifa.

Malo poslije, prolazeći pored njega, Rosa mu reče poluglasno:

— Pričekaj malo, a zatim podi za mnom!

Iznenadio se i zbunio. Zašto sad to? Kamo ga to vodi? Pomislio je najprije da bi najbolje bilo izgubiti se što prije s ovog mjesta, no predomisli se. Time ne bi ništa postigao. Zašto ga zove ova žena? Unatoč svemu, nešto mu je govorilo da joj može vjerovati. I Alan prička nekoliko minuta, pa pođe za Rosom kroz uska trošna vrata iza tezge. Nitko ga nije opazio, čak ni oni momci, koji su se već poprilično napili i sad su na sav glas pjevali i galamili.

Zatvorivši vrata za sobom, našao se u maloj prostoriji, koja je Rosi očigledno služila kao neka vrsta kancelarije. Na masivnom stolu mnogo papira i knjiga, na velikoj vješalici gomila neuredno bačenih čistih i prljavih pregača, dvije muške i jedne ženske čizmice, nekoliko kutija viskija, dvije rasklimane stolice i naslonjač u kojem je sad sjedila Rosa udobno zavaljena. Pokretom ruke ona pokaže Alanu jednu od onih manjih stolica. On sjedne pazeći da se sve to pod njim ne raspadne i znatiželjno se zagleda u ženu.

— Momče, vidim da si novi u ovom gradu. Praviš gluposti kao i svi novajlije, pogotovo mladi.

Alan podigne obrve, ali ne reče ništa.

— Ne junači se tamo gdje možeš izvući batine. I to gadne batine...

— Nisam mogao gledati kako zlostavljaju onog starca!

— Znam, momče, vidjela sam i ja to. No vidio si i sam, nitko se nije usudio sprječiti ih. I bu-di siguran nitko ih i ne bi spriječio. Shvati, u ovom gradu nekima je mnogo toga dopušteno što drugima nije. Ako to ne shvatiš, bolje je da odmah otpu-tuješ. Inače... — Rosa načas zastane, a onda ozbiljno pogleda Alana: — Inače te iz njega obično iznesu.

Alan ju je pažljivo slušao gledajući energične crte lica. Pitao se tko je ona i zašto ga je zvala ovamo. Čime je zaslužio njezinu brigu i samilost?

— Vidjela sam, momče, vjeruj mi, već mnogo takvih junaka kao što si ti. I u sličnim situacijama. Obično bi glupost napravili samo jednom. Ponavljam ti, nekim je ljudima u gradu mnogo toga dopušteno. — Rosa uzdahne. — Previše čak.

— A kakvi su to ljudi, gospođo Rosa?

Odgovor je poput biča ošinuo Alana.

— Ljudi Billa Wattsa!

Rosa ga pogleda iskosa. Opazila je kako se mladić trgnuo na ove riječi, no ništa nije rekla. Pravila se da ništa ne zapaža.

— Zašto mi sve to pričate?

— Zato što ne mogu više gledati da stradaju ovakvi momci od onih Wattsovih svinja. A sad, idi, momče, za večeras ti je dosta ovog saluna! I čuvaj se, mogli bi te negdje dočekati. Oni ne opraštaju tako brzo.

Alan je zaustio da još nešto pita, no Rosa učini nedvosmi-

slan pokret rukom prema vratima i on ustane.

— Hvala — reče kratko i iziđe.

Prolazeći kroz prostoriju, opazi da su oni momci otišli. Za svaki slučaj morat će biti oprezan. Izide na sporedni izlaz i nađe se na pustoj ulici. Zaobiđe nekoliko zgrada i krene prema hotelu s druge strane pažljivo promatrajući svaku kuću i sva mračna mjesta. Znao je da će ga momci sasvim sigurno pokušati negdje dočekati, poznat je to običaj ovakvih razbijača. Nadao se jedino da će on njih opaziti prije nego oni njega.

Opazio ih je čim se primakao hotelu. Nisu se čak ni skrivali. Stajali su naslonjeni na ogradu preko puta, pušili, smijali se i čekali ga.

Polako je koračao sredinom ulice. Bježati nije imalo smisla, kad-tad oni bi ga uhvatili. Danas ili sutra, jednom bi dolijao. Bilo je bolje, razmišljao je, odmah riješiti sve, pa što bude. Sve to ionako završi obično na nekoliko gadnih udaraca, a to se može podnijeti. Mnogo više od svega izazivala ga je činjenica da su to ljudi Billa Wattsa i to mu nije dalo mira. Zar je Watts gazda? A Hechster?

No vremena za razmišljanje nije imao. Mladići su ga opazili i sad su koračali prema njemu, prijeteci, u karakterističnom polukrugu. Alan odmah zapazi da je onaj s kojim se morao potući kod »Rosalyne« drugi zdesna. To je bilo dobro. Očekivao je da će ga taj prvi početi izazivati, a upravo to je želio.

Doista, kad su mu se približili, onaj istupi.

— Bio si bezobrazan, stranče,

i morat ćemo te naučiti pristojnosti.

Alan mu pride i reče mirno:

— Ako se želiš tući, pusti radije svog prijatelja, on očito to želi početi prije tebe — pri tom Alan pokaže na jednog od momaka.

Izazivač učini prvu grešku. Nehotice se okrene da vidi koga to Alan pokazuje i u tom trenutku dobije strahovit udarac u glavu, od kojega zatetura i padne u naručje dvojici svojih drugova. Upravo to je Alan i želio. Dok su se ta dvojica petljala s momkom, on jurne na dugačliju koji mu je bio zdesna i raspali ga u želudac. Ovak se prigine, a Alan mu zada udarac koljenom u lice. »Nikad samo jedan udarac« strelovito mu glavom proletješe očeve riječi. Tada opazi da mu s lijeve strane dolaze dvojica i on u dva skoka zaobiđe opruženo tijelo dugačlije te udari prvoga što je navalio. Ali ga je samo okrznuo šakom po uhu i istoga trenutka osjeti da je netko strašno raspalio po rebri. Krajičkom oka spazi napadača s desne strane i pogodi ga nogom u želudac, ali ga istovremeno nečije ruke ščepaše iza leđa i on shvati da je s borbom gotovo. Ipak glavom snažno trgne unazad i osjeti kako se od udarca lomi hrskavica nečijeg nosa, no zahvat je tek djelomično oslabljen. Uspije mu još nogom pogoditi najbližeg bradonju, a tada ga udarac u sljepoočicu onesvijesti...

XIV

Ne sjeća se ni sâm kako je ponovo dospio u svoju sobu. Da li se nekako dovukao ili su ga donijeli. Noć je proveo s gadnim bolovima u razbijenoj čeljusti,

uz zujanje u glavi. Lijeva mu je usnica bila raskrvavljena, a ispod desnog oka jagodica mu je bila rasječena. Desno uho ga je strahovito boljelo. Ipak mu se činilo da ništa ozbiljnije nije slomljeno i tješio se da je mogao i gore proći.

Jutro mu je prošlo u stavljanju ledenih obloga i mirovanju. Pokušavao je razmišljati o sinoćnjem razgovoru s Rosom, o Billu Wattsu i onome što mu je valjalo činiti, no uzalud. Glava ga je previše boljela. Negdje oko podneva začuje kucanje na vratima. Uspravi se u krevetu, uzme pištolj u ruku i prebaci pokrivač preko njega.

– Naprijed, otvoreno je!

Uđe dječčić od deset, možda dvanaest godina, noseći poslužavnik s jelom i velikom staklenkom kompota od jabuka.

– Ohoho? Od koga je to, momčiću?

Dječak mu se primakne bliže i šapne:

– Šalje vam gospođa Rosa – a zatim mu se nagne još bliže i reče gotovo šapatom – Ali, nikome ni riječi, jasno!

Alan još nije došao k sebi od iznenađenja, a dječak je već išao.

* * *

Kad je ušao u gostionicu, opazi da je gotovo prazna. Samo je nekoliko kauboja sjedilo u kutu bučno se oko nečega prepirući. Bilo je još rano za večernje goste, a oni popodnevni već su se davno razišli. Alan pride tezgi i zapita barmena:

– Mogu li razgovarati s gospodom Rosom?

Barmen mu rukom pokaže neka malo pričekaj, pogleda ga dugim ispitivačkim pogledom,

pa nestane iza onih uskih vrata što su vodila u kancelariju. Malo zatim pojavi se i reče:

– Izvolite unutra, gospođa vas čeka.

Alan uđe i zatekne Rosu za njezinim stolom, nasmiješenu i vedru.

– Jeste li živi, mladiću? Malo sam se bojala za vas. S neugodnim ste se momcima zakvačili.

Alan skine šešir i kimne joj.

– Hvala, gospodine, za onaj ručak.

– Samo za ručak?! – Rosin glas je grmio u tobožnjoj ljutnji.

– A to što su vas moji prijatelji polumrtva ubacili u sobu, to ništa, jeli?

Alan se nasmije. Odjednom mu je bila vrlo draga ta naizgled gruba žena. Osjetio je da u njoj ima prijatelja, premda mu nije bilo jasno zašto.

– Ne znam, gospođo, čime zaslužujem svu tu vašu naklonost.

Rosa se opet nasmije.

– Ne znam zapravo ni ja. Čini mi se da si momak koji zaslužuje da mu se oči otvore prije nego što mu ih netko zatvori zauvijek. Ako se varam, neka me vrag odnese, a i tebe skupa sa mnom.

– Nadam se, zajedno s vama, da se niste u meni prevarili. Još imate vremena uvidjeti grešku. Ja ne namjeravam tako brzo otići iz ovoga grada.

Ne želeći dalje razgovarati, Alan se polako podiže i pođe k vratima. Rosa mu mahne i namigne prijateljski. Kada je već bio jednom nogom vani, ona mu dovikne:

– Hej, momče!

Okrenuo se na trenutak.

– Bill Watts te muči, zar ne?

Alan polako zatvori vrata i vrati se. Sjedne na onu istu klimavu stolicu i zagleda se u Rosu.

— Zašto to mislite?

— Momče, kad sam ono spomenula njegovo ime, kao da te zmija ugrizla. Mislio si da se to ne vidi. E, dijete moje, žena sve vidi, sve što muškarac želi sakriti. Pogotovo žena mojih godina.

— Tko je zapravo Bill Watts?

Rosino se lice naglo uozbilji. Ona se nalakti i pogleda Alana kao da ne vjeruje.

— Zavitlavaš li ti to mene?

— Ne pada mi na um, gospođo. Doista, recite mi tko je Bill Watts? Što on predstavlja u ovom gradu?

— Oprosti trenutak. — Rosa se sagne i iz pretinca stola izvuče bočicu viskija i čašu. Natoči si i okrene se Alanu.

— Watts ti je, momče, u ovom gradu sve. I moć, i vlast, i novac, i sudac. Sve! Najmoćniji čovjek North Bridgestowna i okolice. Svi najsočniji pašnjaci, najveća stada, najbolja polja, sve to pripada njemu i njegovim ortacima. Obogatio se još davno dok u ovom kraju nije bilo mnogo doseljenika, skupio najbolju zemlju. Kažu neki, bilo je tu i nečasnih poslova, i pištolja, i ubojstava po narudžbi. Ja ne znam, došla sam ovamo mnogo kasnije, u vrijeme kad je Watts već gospodario gradom.

— Na čemu gradi toliku moć?

— Na čemu? Ha-ha-ha... A na čemu se danas gradi moć, mladiću? Na novcu i revolverašima! Ni na čemu drugome. A Watts ima i jedno i drugo u neograničenim količinama. Njegovi ljudi su posvuda, neki

tvrdi da on plaća posredno ili neposredno svakoga drugog, čovjeka u North Bridgestownu. Oni momci što su te izdevetali kauboiji su na jednom od njegovih rančeva. Imao si sreću što si na njih naletio. Da si se slučajno namjerio na kojeg od revolveraša... Sinko moj, davno bismo te već zakopali. Koliko je samo takvih bilo...

— Ali grad izgleda miran.

— Jest, ali to je čudan mir. Svi su se u njemu pomirili s Wattsovom vlašću. I svi znaju, ne diraju li u njega i ne suprotstavljaju li mu se, bit će dobro. Ovo je bogat grad, njegovi stanovnici su imućni. Nije im, stoga, bilo teško prihvatiti činjenicu da maleni dio tog imetka pripada Wattsu. Osim toga on je, prešutno naravno, preuzeo na sebe ulogu nekakvog zaštitnika grada i ljudi razmišljaju: bolje Watts ovakav kakav je, nego opće nasilje, teror i anarhija kakva bi možda nastala da ga nema.

Rosa malo potegne iz čaše.

— Da li ti je sad sve malo jasnije?

Alan kimne, premda mu još mnogo toga nije bilo jasno. Zelio je da Rosa produži, no ona reče:

— Dosta si saznao, mladiću. Nadam se da su ti sad mnoge stvari jasnije. Čuvaj se i ne upadaj u gužve ako ne moraš!

— Dolazi li Watt ovamo?

Rosa odmahne glavom.

— Nikamo on ne zalazi. Uvukao se u svoju tvrđavu kraj rijeke. Kad želi zabavu, ima je ondje. Na jedan njegov mig, svaki će se salun odmah preseliti u njegovu kuću i ondje će se slaviti i bančiti koliko god on to bude htio i kako bude htio. Sre-

ćom, on to rijeko traži. Previše je opsjednut poslovima.

Alan uzme šešir i ustane. U glavi mu je bruhalo od svega što je čuo. Htio je malo mira, malo tišine da sredi sve to i smisli nešto. Kimnuo je Rosi i zahvalio se.

Odzdravila mu je i nasmiješila mu se onim svojim veselim i bezbrižnim smiješkom. Nije ni slutila što se sve u njemu zbivalo dok su razgovarali.

* * *

Alan je krenuo niz ulicu prema konjušnici. Hodajući je razmišljao o svemu onome što mu je Rosa rekla. Velika je zvjerka postao taj Watts. Bit će teško uopće doći do njega, a kamoli što drugo. No Alan se nije obeshrabrio. Znao je: vremena ima dovoljno, a prilika će se sama ukazati.

— Dobar dan, gospodine! — veselo ga je pozdravio momak u konjušnici. — Vaš vranac čezne za vama, ali dobro jede. Hoćete li ga pojahati malo?

— Vidjet ću, ne znam — zamišljeno reče Alan i gurnu momku u džep nešto sitniša. Ovak zahvali, a zatim potrči prema ulazu i pozdravi nekoga visokoga koščatog muškarca, elegantno odjevenog u tamnoplavi kaput i crne hlače.

— Kako ide posao, momče? — upita čovjek.

Alan se strese. Zar je to moguće? Onaj isti glas, dubok i promukao! Kroz glavu mu strelovito prolete slike onoga posljednjeg dana s ocem. Vidje njegovo mrtvo tijelo i poluotvorene oči, vidje ponovo Wattsa kako podiže pušku i ponovo začuje onaj isti duboki, hrapavi glas: »Nemoj maloga, Billy!«

Podje prema ulazu. Visoki

koščati čovjek bio mu je okrenut leđima, ali Alan je bio siguran: ista ona široka ramena, iste krive, duge noge i ruke gotovo do koljena. U glavi mu je nešto počelo bjesomučno bubnjati, krv u žilama uzavrela je i Alanu se činilo da bi u svakom trenutku poput zvijeri mogao skočiti na tog čovjeka. Približavajući mu se, pokušavao se smiriti, no to je teško išlo. »Taj čovjek mi je ipak spasio život« pomisli. U trenutku kad je Bill Watts podigao pušku prema njemu, koščati momak ga je zaustavio i samo toj jednoj rečenici i jednom jedinom pokretu ruke Alan ima zahvaliti što je živ. Malo se pribere i zastane.

»Ipak, taj je čovjek ubio mog oca« neprekidno mu je bilo u glavi. »Zaslужio je samo smrt, ništa drugo...«

Dok se pozdravljao s momkom iz konjušnice, koščati mu okrene lice. Više nije bilo dvojbe! To je bio on! Samo krajnjim naporom volje, dok su mu svi živci treperili poput struna, Alan se suzdrži i nehajno okrene glavu.

Izlazeći, kimne kratko momku, koji mu se još jednom zahvali. Zatim stane na trenutak i upita:

— Momče, nije li ovo bio Gary Hunter?

Rekao je prvo ime koje mu je palo na um.

— Ne, gospodine, zar ne znate? Ah, da... vi ste novi u ovom gradu. To je Charlie Norton — momak pričekao malo, vjerojatno očekujući neku posebnu reakciju na Alanovom licu, no Alan neodređeno kimne glavom, pa momak nastavi: — To je jedan od prvih do... — uperi ispruženi kažiprst prema gore

— mislim, do Wattsa. Za njega valjda valjda znate, ha?

— Hej, momčino, pa ti si onda glasovit kad kod tebe i ovakve zvjerke ostavljaju konje.

Momku je godio ovaj kompliment, pa se i nesvjesno malo napuhao i podigao glavu. Nije znao što da kaže, no želio se svakao još malo pohvaliti.

— Pa... nije on jedini. Mnogi od njih dolaze k meni — posebno je naglasio ovo »njih«. — A gospodin Norton redovito svakog četvrtka u ovo vrijeme.

Momak se približi Alanu i povjerljivo mu šapne:

Znate, danas ide, kao i svakog četvrtka, gospođici Sabini Levin. Nemojte mi reći da ni za nju niste čuli. Niste? Ooo! To je jedna od najljepših mladih dama u ovom kraju. Stanuje na ranču svoga oca južno od Crvene stijene, odmah kraj velikog slapa. Mnogi su bacili oko na nju, no otkako se oko nje počeo motati taj Norton, nitko se više nije usudio ni blizu.

— Znači, ovaj gospodin već ima pravo i noćiti na ranču starog Levina — Alan se široko nasmije izazivajući momka.

Ovaj se još više napravi važan i nastavi pričati:

A, to ne! Nikako. Mislim da bi ga stari Levin skalpirao, ha-ha-ha... Ali gospodin Norton ostaje tamo do kasno uvečer. Znam to dobro, konja mi vraća tek oko ponoći...

XV

Te noći, međutim, momak je uzalud čekao. Norton se nije vratio i nikad se više neće vratiti. Alan je to znao od onog trenutka kad se pozdravio s momkom i krenuo prema hotelu.

Pomalo je bio iznenađen jašući u predvečerje prema izlazu iz grada. Ni traga nervozi, napetosti. Živci su mu bili potpuno mirni. Nije se ni nadao će na prvoga očeva ubojicu naletjeti tako brzo, a još manje je očekivao da će mu se već prvoga dana ukazati ovako dobra prilika. Očigledno, Wattsovi ljudi osjećali su se potpuno sigurnima u North Bridgestownu. Da li su se Watts, Norton ili onaj treći sjećali uplašenoga blijedog dječaka kraj oca koji je umirao? Vjerojatno više ne. Toliko je umirućih žrtava u međuvremenu prošlo njihovim životnima da u davne uspomene već netragom iščezle u magli sjećanja.

U daljini su se nazirala treperava svjetla Levinova ranča, a na mjesecini se bjelasao krivudavi put prema rječici, koji je malo niže skretao prema ranču. Alan zaustavi konja iza jedne stijene i priveže ga. Pođe do niskog grma uz cestu, sjedne na kamen okrenut ranču i zagleda se niz cestu. Nikoga nije bilo blizu, gluha tišina doimala se pomalo zloslutno. Alan izvuče pištolj i provjeri ga još jedanput, a potom se namjesti što je udobnije mogao.

Činilo mu se da nije dugo čekao, premda je već bila gotovo ponoć. Začuje najprije lagani topot kopita po prašnjavu putu, a zatim ugleda tamni obris jahača. Isprva tek u obrisima, nejasno, no poslije posve jasno. Bio je to Norton. Jahao je polako i pjevušio nešto dobro raspoložen. Kad se približio mjestu gdje je Alan sjedio, ovaj ustane.

— Sjašite, gospodine Norton!
— naredio je oštro.

Norton se strese u sedlu i nagonski se maši rukom za pištolj.

— Ostavite to! — presiječe ga Alanov glas i Norton podigne ruke iznad glave osjećajući da se nešto vrlo gadno sprema. Ipak reče što je bezbrižnije mogao:

— Da nisi pogriješio, mladiću? Vjerojatno čekaš nekoga drugog. Ne sjećam se da smo se sreli ili upoznali. U gradu te nisam vidao. Hajde, skloni taj pištolj i...

— Tišina, Nortone! Nemamo mnogo vremena, ti pogotovo, nemaš zareži Alan. — I varaš se, sreli smo se mi već. Istina, vrlo davno, ali sreli smo se. Pomoći ću ti da se prisjetiš...

— Mladiću, prestani s tom glupom igrom i spusti taj pištolj. Valjda ti je jasno koga si zaustavio. To bi te moglo skupo stajati. Zato...

— Dvadeset godina je otad prošlo, Nortone — Alan je nastavio ledenim glasom ne obazirući se na Nortonove prijetnje. — Sjećaš li se starih kola, malog dječaka i njegova mrtvog oca. Čovjeka kojeg ste izrešetali mecima onog jutra na cesti za Salt Creek. Ti, Watts i onaj treći... Sjećaš li se sad...?

Norton zašuti i na trenutak se zamisli. U djeliću sekunde Alanu se učini da je njegovim licem preletio strelovit jedva primjetan trzaj. Sjetio se! Alan, međutim, nije želio gubiti vrijeme.

— Nortone, ubit ću te sigurno. Ubit ću te onako kako si ti ubio moga oca, vjeruj mi. Možeš samo birati hoćeš li umrijeti sad ili ću ti dati priliku još nekoliko dana. Razumiješ li?

— Bojim se... bojim se da ne razumijem!

Nortonov je glas izgubio osornost i sigurnost. Osjetio je

da je ovo po njega vraški opasno.

— Vidiš, Nortone, onoga dana kojeg se ti pokušavaš prisjetiti vas trojica ubili ste moga oca i ja sam se zakleo da ću vas ubiti, svu trojicu. Ti si prvi na redu, Nortone. Ali dat ću ti priliku, dugujem ti to. Dugujem ti život, jer si onoga dana spriječio Wattsu da me ubije. Ne sjećaš se ti više toga, zar ne? Vidiš, a ja se sjećam. Svake sekunde, svake proklete pojedinosti. Sjećam se kako je Watts uperio pušku u mene i kako si mu ti rekao »Nemoj maloga Billy!« Evo, samo tome imaš zahvaliti što već nisi mrtav.

Norton je osjećao kako mu se ledene kapi znoja cijede niz leđa, premda mu je lice bilo mirno.

— Dajem ti samo jednu mogućnost, Nortone. Reći ćeš mi tko je bio onaj treći i ja ću te sad pustiti da odeš, a sutra krenuti za tobom. Obećavam ti, neću krenuti prije zore. Dakle...?

Nortonovo je lice ostalo nepomično, premda je Alan znao da grozničavo razmišlja i važe između dvije mogućnosti. Odati onoga trećeg momka i dobiti na vremenu ili pokušati nešto učiniti sad odmah. Ali što? Alan je stajao s uperenim pištoljom i premda je Norton bio nevjerojatno brz u potezanju pištolja, bilo bi previše riskantno pokušati nešto. S druge strane, izdaja onog trećeg momka bila bi ravna smrtnoj presudi. U Wattsovu carstvu sve se uvijek dozna.

Norton je na kraju odlučio.

— Igraš poštenu igru, momče, makar mi radiš o glavi. Mogao bih ti reći bilo koje ime i pobjeći, znam. Ali Charlie Norton nije lažljivac, mi, revolveraši, imamo svoj kodeks časti i zato ću biti pošten prema tebi. Onaj treći se zove Ron Nelson.

Alan ga pogleda iskosa.

– Nortone, nadam se da govoriš istinu. Prije nego što krenem za tobom u zoru, naći ću načina da provjerim da li si govorio istinu. Ako si lagao, budi siguran kad te sutra ili za deset dana ili za dva mjeseca nadem, bit će ti...

– Nećeš me morati tražiti, momče! – presiječe ga Charlie Norton.
– Nikamo ja neću otići.

Alan podiže obrve ne shvaćajući.

– Charlie Norton nikamo neće pobjeći. Ne ubiješ li me sad, čekat ću te u gradu i ubiti kad se pojaviš. Nisi brži i spretniji od mene. Nemaš izgleda, momče. Ne ubiješ li me sada, možeš smatrati da si već mrtav. Dakle...

Alan ga je gledao ne govoreći ništa. I protiv svoje volje morao je priznati da se divi tom čovjeku. Bio je doista revolveraš staroga kova. Bandit koji je zadržao dostojanstvo svih ovih godina razbojstava i terora što su ga Wattsovi ljudi provodili u North Bridgestownu. Watt je, pomisli Alan, doista imao dobre pomoćnike. Kakav li je tek taj Ron Nelson...? Iz razmišljanja ga trgne Nortonov glas:

– Onda, momče, možemo li se sad rastati?

Alan ga je gledao u oči.

– Gospodine Nortone, do viđenja u North Bridgestownu sutra u zoru...

Norton potjera konja nekoliko koraka, a onda se naglo zaustavi i okrene Alanu.

– Mogu li ti dati još dva savjeta, momče?

Alan podigne obrve i iskosa ga pogleda.

– Prvi savjet je: ne opališ li mi sad u leđa svih šest metaka iz toga prokletog pištolja, ne dolazi sutra u grad. Odjaši što dalje možeš. Pustiš li me sad, više nemaš izgleda protiv mene. Bježi iz North Bridgestowna!

– Ja ne pucam, u leđa, to je prvo. Osim toga, dugujem ti život i to ne zaboravljam. A za sutra ne brini, bojim se da ćeš umrijeti prije nego nešto i pogledaš tko puca u tebe...

– Momče, znaš li ti što je to pošten obračun? – okrene mu se Norton – To je...

– To je kad trojica izrešetaju jednoga, Nortone! – zagrmi Alan osjećajući da gubi živce. – Naučio sam to od tvojih prijatelja davno, zbilja davno.

– U redu, momče, sve mi je jasno – reče Norton i potjera konja niz cestu.

– Nortone!

Revolveraš se okrene.

– Zaboravio si drugi savjet!

– Ah, da. Mislim da ti neće biti ni potreban, jer ćeš sutra već biti mrtav. Ako ipak uspiješ, zapamti: Ron Nelson će te ubiti. On je zvijer, najpodlija okrutna zvijer koju sam ikad upoznao. Možda ga nećeš nikad ni sresti, mladiću. Davno je otišao iz North Bridgestowna na sjever i nikad se nije vraćao. Pričali su mi da je promijenio ime i nestao. Čuvaj ga se, momče!

Alan ne reče ništa. Samo je gledao za Nortonom, čija se prilika gubila u tami sve dok nije potpuno iščezla. Alan je ostao sâm na cesti. I ponovo su mu navrla sjećanja, ponovo je vidio svaki trenutak onoga kobnog dana kad su se susreli prvi put s Billom Wattsom na cesti za Salt Creek. Kako je otac tada bio hrabar, kako je isprašio Wattsa pri prvom susretu. Alan je tada bio neizmjereno ponosan na svog oca, ali nije shvaćao zašto je najednom okrenuo kola i počeo bježati, panično jureći što dalje od ovoga prokletog grada. Tek poslije je shvatio, ali tada je već bilo kasno, prekasno. Watts se vratio kad je otac već pomislio da je na sigurnom, kad mu je popustila pažnja. Podlac ga je sli-

jedio u stopu i osvetio mu se, vratio se stotinu kilometara samo da mu se krvavo osveti, vratio se...

Alan se najednom strese. Nešto ga presiječe. »Watts se vratio!« pomisli. »Vratio se kad su već i otac i on mislili da se neće vratiti!«

— To je njihov trik, prljavi lukavi trik — reče gotovo naglas. — I Norton će se vratiti, sigurno će se vratiti...

Munjevito se gotovo baci na zemlju i otpuže iza nekoga velikoga kamena, a zatim se, po zasjenjenim mjestima počne penjati prema uzvisini iznad ceste. Dopuže do vrha i kroz napuklinu stijene počne promatrati put. Osjećao je da će se Norton vratiti. Odjahao je, ali ne prema gradu već natrag prema ranču, Alan je znao da se možda već sad neopazice prikrada mjestu gdje su se rastali. Ukočio se i čekao. Neko šesto čulo govorilo mu je da se nije prevario. Osjećao je Nortonovu blizinu.

A tada ga je spazio. Vješto poput zmije, krivudajući između žbunja i stijena kretao se rubom ceste izbjegavajući mjesta obasjana mjesečnom. Šunjao se vrlo vješto i Alan ga nikad ne bi opazio da ga nije očekivao sabran, pogleda uperenog u polutamu. I ponovo je protiv svoje volje morao priznati da mu se divi. Lakoćom mačke osvajao je metar po metar, potpuno nečujno, sve više se približavajući mjestu gdje je Alan čekao.

Kad mu se Norton primakao na pedesetak metara, Alan polako izvuče pištolj pazeći da ga ne izda odbljesak cijevi na mjesečini. Gotovo je zaustavio disanje. Znao je da greške više ne smije biti.

Norton je sad već bio udaljen dvadesetak koraka. Upereni pištolj opazio je u posljednjem trenutku, čak djelić sekunde prije nego što se Alan nadao. Munjevito se bacio us-

tranu potežući pištolj. Ali ipak za sitan djelić sekunde prekasno. Prasak Alanova pištolja odjeknuo je noćnom tišinom i gotovo istog trenutka u tami su se začuli krici Charlieja Nortona.

Alan je pucao bez prestanka u tijelo koje se koprcalo u prašini. Jedan, dva, tri... šest metaka! Nešto je u njemu podivljalo tih nekoliko sekundi, kao da je želio svakim metkom zadati Charlieju Nortonu barem djelić one boli koju je osjećao njegov otac...

Ispucavši posljednji metak, zastao je na trenutak, zagledao se u zakrvavljeno nepomično tijelo, a zatim se polako okrenuo i pošao natrag.

Znao je dobro da se ne smije vratiti izravno u grad, jer bi ga tragovi sutradan mogli otkriti. Odlučio je poći zaobilazno, jahati nekoliko kilometara kroz rijeku, prijeći na drugu stranu i stjenovitom obalom stići sjeverno od grada. Putom koji onuda prolazi jašu svakodnevno deseci jahača i njegovi će se tragovi izgubiti u gomili drugih. Umorna koraka vrati se do mjesta gdje je ostavio konja, uzjaše ga i krene.

Nije se ni okrenuo prema mjestu gdje je ležao Charlie Norton.

XVI

Vijest o smrti Wattsova prvog revolveraša unijela je uzbunu u North Briddgestown. Nortonovo je tijelo pronašao jedan od Levinovih kauboja odmah po izlasku sunca i prenio ga u grad. Watts je, kažu, na vijest o Nortonovoj smrti, tresnuo vrčem piva o pod, a potom zagnjurio glavu u ruke i gotovo zaplakao od očaja. Zatim je pozvao nekolicinu svojih revolveraša i naredio im da što prije otkriju ubojicu.

— Zovite ako treba i one kojote, crvenokošce, nadite najbolje tragače, pretražite cijelo ovo područje i

ne vraćajte se prije nego što nešto pronađete!

Nisu otkrili ništa. Alan Spillum je o tome slušao u baru »Rosalyne«. Nije morao posebno načuliti uši, svi su o tome pričali na sav glas. Odmah mu je bilo jasno da su se sve potrage pokazale bezuspješnima.

Šest dana poslije već je svima bilo jasno da Nortonov ubojica nikad neće biti pronađen. Alan je to i čekao, želio je da Watts i njegovi revolveraši zaborave na oprez, da se ponovo uljuljaju u prijašnju sigurnost i neopreznost, pa da on krene u drugi dio ispunjenja svog plana: Bill Watts kao sljedeća žrtva. Alan je odlučio da Rona Nelsona potraži poslije. Očigledno, za to će mu biti potrebno mnogo više vremena.

* * *

– Zaboravio si staru prijateljicu, dječake! – Alana je trgnuo grubi ženski glas u trenutku kad se spremao iskapiti posljednje pivo u baru »Rosalyne«.

Okrenuo se. Iza njega je stajala Rosa.

– Oh, oprostite – trgnuo se i zbunjeno okrenuo prema krupnoj ženi.

Ne znajući što da učini, nespretno joj je nazdravio s pola čaše piva.

– Ne pij to popišano pivo! – oštro ga ukori Rosa smijući se. – Dođi k meni da vidiš što je pravo piće.

Alan pođe s njom u onu sobicu iza tezge, u Rosinu privatnu kancelariju. Ona odnekud izvuče velik sjajan vrč i napuni ga do vrha pjenušavim pivom.

– Kušaj ovo i reci zna li stara Rosa što valja?

Nagnuo je vrč i ispio dopola. Morao je priznati da je izvanredno. Znao je da se Rosa voli hvaliti kvalitetom svog pića. No nešto drugo ga je zbunjivalo. Zašto ga je ovako iznenada pozvala ovamo. Samo

zbog pića zacijelo nije. Osjećao je da ga želi nešto pitati. I nije se prevario. Rosa je sjela na stolicu nasuprot njemu, zagledala mu se u oči i zapitala:

– No, momče, tko je sljedeći na redu?

Njemu zamalo nije vrč ispao iz ruke. Nadao se da Rosa nije zapazila promjenu na njegovu licu. Odgovorio je što je mogao mirnije:

– Ne shvaćam vas... o čemu govorite?

Rosa se najprije smješkala na onaj svoj vragolasti način, a onda se naglo uozbiljila, primakla se bliže Alanu i gotovo mu prošaptala na uho:

– Znaš li gdje si bio one noći kad je Norton ubijen?

Alan sad više nije ništa shvaćao. Šutke je zurio u ženu ispred sebe.

– Kod mene, momče. Bio si potpuno pijan, ovdje na podu. K'o svinja. Mrtav, naroljan i bez svijesti...

– Kako...? Kako to mislite? Te noći nisam izlazio iz hotela. Bio sam...

– Bio si ovdje, glupane! – Rosa je sad već gotovo vikala. – Ovdje i nigdje drugje, da li ti je jasno, momče? Svi to znaju, svi! Pitaj bilo koga i svi će ti reći.

– Ne znam kako...

Rosa mu se primakne sasvim blizu i položi mu jednu ruku na rame, pa još tišim glasom progovori:

– Ti si izrešetao Nortona, znam to. Nigdje tebe one noći nije bilo, ponajmanje ne ovdje. Bio si gore, na putu za Levinov ranč. Znala sam od prvog trenutka kad si došao u »Rosalyne« da nisi tek obični lutalica. Imao si onaj zlosutni pogled zmije koja vreba, bio si napet, nervozan, spreman da ubijaš, pun mržnje... Otkud ti ta mržnja, mladiću? Ta želja za osvetom koja naprosto zrači iz tebe? Nalikovao si mi na zvijer koja će i kamen gristi ako je ispod

njega krvavo meso.

Rosa je na trenutak zašutjela i nehotice se ogledala po sobi, kao da se boji da će je netko čuti. Alan je nije prekidao. Slušao ju je kao opčinjen ne znajući što da kaže.

– A onda si otišao, one večeri. I nije te bilo do jutra. Vidiš li preko puta, tamo gore. Prozor tvoje hotelske sobe. Svjetlo se nije palilo. Najprije sam mislila da si otišao nekamo s kojom od onih djevojčura što se motaju po mom baru. A onda je u gradu prasnula vijest da je Norton izrešetan... I sve mi je bilo jasno.

– Gospodo, moram vas razočarati. – Alan naglo ustane sa stolice.

– Nemam ništa protiv toga da u vašim očima ispadnem junak, ali ja te noći nisam izlazio iz grada i ako vas baš zanima kockao sam se u hotelskom baru do zore. Tamo se svjetla i ne gase do svitanja, zar ne?

Rosa mu zaklopi usta rukom i reče tiho:

– Glupane, ne govori to više nikome, jesi li razumio? Nikome!

Svojim snažnim rukama povuče ga nadolje i on ponovo sjedne na stolicu.

– Wattsovi ljudi znaju za svakog čovjeka, za svaku ženu, za svaku prokletu kokoš u ovom gradu gdje je provela onu noć, shvati to! Ostalo im je nepročešljano još samo nekoliko desetaka kauboja što odjahaše sa stokom na jug, pa čekaju da se vrate, te desetak kopača zlata što nestadoše popodne kad i Norton. Što se tiče priče o kockanju, ona ne bi prošla. One zmijske znaju tko je sve bio u hotelskoj igračnici, i da si im rekao ovu budalaštinu koju si sad meni izblebetao, bojim se da bi već imao ruke čvrsto vezane vlažnim konopcem. I nekoliko modrica, onako za početak. Da li ti je sad malo jasnije?

– Da, ali otkud priča da sam se napio i...

– Bili su ovdje i pitali za tebe, jer te nije bilo u sobi one noći. Rekao im je to vlasnik hotela. Ne znam da li si to zaslužio, ali željela sam te poštediti njihova preslušavanja. To, znaš, katkad može biti prilično krvavo. Rekla sam im da si bio ovdje, kod mene, cijelu noć. Pijan.

– Hvala vam, gospodo, što ste me spasili neugodnosti – Alan se počeo izlađivati, osjećajući se prilično nelagodno. – Ali ja vam ipak moram reći da nisam ubio Nortona. Ali me nemojte pitati gdje sam bio. Alan se primakne Rosi i šapne joj na uho:

– Bio sam s damom čije vam ime ne smijem reći. Oprostite, ali doista ne smijem reći njezino ime...

Ne rekavši ni riječi, Rosa samo kimne glavom i zagleda se u neke svoje papire. Alan je neko vrijeme šutio, a onda polako ustao sa stolice i pošao prema vratima. Rosa nije podizala pogleda.

– Gospodo Rosa!

Ona polako podigne glavu i Alan u njezinim očima spazi tračak neke nejasne tuge. Bilo mu je na trenutak žao te žene, želio joj je reći istinu, osjećao je da u nju može imati povjerenja. Ipak se nije usudio. Sve ono što je učinio i sve zbog čega je došao u ovaj grad mora ostati tajnom. Nije znao da li je Rosa povjerovala u njegovu priču. Bio je siguran da on njoj može vjerovati. Bez sumnje, spasila ga je velikih neugodnosti. Tko zna što bi se sve dogodilo da su ga u laži uhvatili Wattsovi ljudi. Njih ne bi mogao obmanuti kao sad Rosu.

– Gospodo Rosa, želim da znate jedno: zahvalan sam vam što ste me spasili Wattsovih momaka. Nikad vam to neću zaboraviti i nadam se da ću vam se jednom moći za to odužiti.

– Ne razmišljaj o tome, sinko – njezin je glas ponovo bio blag i miran. – Idi sad! I čuvaj se!

– Do viđenja, Rosa. I hvala vam.

Već je gotovo otvorio vrata kad ga ona tiho zovne i on se okrene.

– Gospodine Spillum, smijem li vas ipak nešto pitati?

Alan kimne bez riječi.

– Da li vi baš svaku svoju ljubavnicu na rastanku izrešetate sa šest metaka...?

XVII

Bilo je potrebno da prođe samo tjedan dana pa da Alan Spillum shvati da će na prvi susret s Billom Wattsom čekati možda do zime.

Slušao je razgovore, prisluškivao pijane kauboje i razuzdane barske dame, časkao s kočijašima, sprijateljio se s desecima rančera u gradu. I na kraju, slika gospodara North Bridgestowna bila je kompletna – i upravo onakva kakvu Alan Spillum nije želio. Bill Watts je bio previše lukav i mudar da bi se mnogo pojavljivao u gradu, a i kad bi dolazio, pratila ga je gomila njegovih revolveraša. Bila bi prava ludost pokušati ga ubiti. Ni brzina lastavice ne bi mu tada pomogla da pobjegne. A nije si smio dopustiti da bude ubijen poslije Wattsa, imao je za to dva jaka razloga. Prvi je bio Ron Nelson.

Drugi – Nancy Willson. Alan se često pitao čeka li ga ta djevojka. Vjeruje li ona u njega i u obećanje da će se jednoga dana vratiti. Bilo mu je jasno da ju je napustio u trenutku kad je ona to najmanje željela, kad je najviše čeznula za njegovom blizinom. Znao je također da je smrt prečesto prisutna i toliko blizu ljudima ovih divljiv krajeva, da će ga Nancy vrlo brzo prežaliti i naći utjehu u nekom drugom. Možda ga je već zaboravila? Možda više ne vjeruje da će se vratiti...?

Bezbroj puta Alan se sjećao njihovih susreta i ludih noći koje su provodili zajedno. Divni bi osjećaji tada nabujali u njemu i srce bi mu se gotovo raspuklo od tuge i želje da joj se vrati. I samo bi ga ona užasna slika umirućeg oca na prašnjavu putu zaustavila i podsjetila da se njegov životni put mora vratiti na tu krvavu stazu i da s nje neće sići sve dok je živ i posljednji ubojica njegova oca.

Jednog više nema. Drugi je nestao, a treći se okružio čoporom tjelohranitelja. Alan nije znao što da učini. Bio mu je potreban savjet, a nitko mu ga nije mogao dati.

Nitko osim Rose.

* * *

Gledao ju je sjedeći na stolici u njezinoj sobici. Premišljao se nekoliko trenutaka da li da joj išta kaže, a tada se ipak odlučio. Pogledao ju je u oči i polako rekao:

– Gospodo Rosa, sjećate li se što ste me pitali kad smo se posljednji puta vidjeli?

Ona se nasmiješi i podigne obrve.

– Ne.

– Pitali ste me: tko je sljedeći?

Rosa ne reče ništa. Samo pride vratima i provjeri da li su zatvorena. Potom sjedne na stol pomalo smiješnom kretnjom za njezinu težinu i obujam.

– Dakle?

Alan ju je gledao netremice, kao da je htio unaprijed odgonetnuti kakav će učinak imati njegove riječi, a tada progovori:

– Bill Watts. On je sljedeći.

– A za njim odmah i Alan Spillum! – Rosa prasne u smijeh, ali se brzo uozbilji. – Momče, na veliku si zvjerku zapucao. Raskomadat će te oni njegovi kojoti. Wattsovo se tijelo još neće ni ohladiti, a ti ćeš biti pun metaka. Kao Charlie Norton...

Nekoliko puta je obišla stol šute-

ći, hodajući i razmišljajući.

— Idi u hotel, momče — reče mu napokon. — Zvat ću te kad dođe pogodan trenutak. Ne budi nestrpljiv i mirno čekaj. Vjeruj staroj Rosi, hoćeš li?

XVIII

Pozvala ga je poslije jedanaest dana, jednog popodneva kad je već počeo sumnjati da će ikad doći u Wattsovu blizinu. Ljeto je bilo na izmaku. Uskoro će početi kiše i vjetrovi. Watts će se zatvoriti u svoju tvrđavu i bit će nemoguće probiti se do njega. Osim toga, Alanova se novčana rezerva već primakla kraju, preostalo mu je još jedva za sedam dana hotelskih troškova.

Rosa mu je u prolazu samo kratko dobacila:

— Noćas se uvuci u staju iza kuće i čekaj me. Sutra rano krećemo.

Nije mu bilo teško neopazice se noću uvući u prostranu staju. Smjestio se udobno na slami i čekao zoru. Nije se bojao da će zaspiti, bio je i previše napet. Razmišljao je kako to Rosa ide i kako će ga dovesti blizu Wattsova ranča. Nije pomišljao na mogućnost podvale, imao je beskrajno povjerenje u tu ženu. Osjećao je da ona mrzi Wattsa i njegove ljude, ali mu nije bilo jasno kako to Watts već nije nanjušio. Imao je on svoje uhode i cinkaroše posvuda, a Rosa nije bila čovjek koji baš uvijek tiho govori i koji pazi što kaže. Bilo kako bilo, ta će ga žena uskoro dovesti posve blizu Billu Wattsu i Alanu je to bilo jedino važno.

Sunce se još nije bilo pojavilo, njegove su zrake, skrivene negdje daleko iza planine, tek osvijetlile istočnu stranu neba kad je začuo korake. Dolazila je Rosa. Bez riječi mu je dala znak da pode za njom do velikih kola koja su bila prepuna boca i viskija. Između nekih krpa i

krzna Rosa načini mjesta i kratko reče:

— Uvuci se ovamo i ne izlazi dok te ne pozovem, razumiješ li? Sto god se dogodilo, ne pojavljuj se!

Bilo je to jedino što je rekla. Pokrila ga je krznima, bacila na sve to još nekoliko kutija, a onda upregla konje.

Vozili su se nekoliko sati, no Alan je brzo zaključio da se kreću starom cestom prema Wattsonovu ranču. Znao je da donde ima još barem tri sata vožnje i njegovo je nestrpljene raslo.

Kola se iznenada zaustaviše i Alan začuje sve glasniji topot nekoliko konja. Napokon se zaustaviše pred kolima.

— Dobar dan, gospodo Stone — čuo je neki grub glas. — Nosite li nam dobroga pića za sutra?

— Dovoljno da se svi ponapijete kao svinje — razabrao je Rosin veseli glas.

— Da li vas je tko pratio?

— Jeste.

Alan začuje kako se jedan na konju približava i iz neposredne blizine začuje njegov glas:

— Tko, gospodo Stone? Da li je blizu?

— Pratilo me je nekoliko muha i jedan gavran, Jeffe — Rosa se grohotom smijala svojoj šali. — Gavran je odustao, ali muhe su još ovdje...

Alan začuje smijeh nekolicine momaka i tihu Jeffovu psovku.

— Gospodo Stone, gospodica Linda vas čeka na brežuljku, kao i uvijek.

— Hvala, Jeffe. I nemoj mnogo piti sutra. Znaš da prošli put nisi dolazi k sebi osam dana. Već su te htjeli zakopati.

Ponovo onaj smijeh i kola krenuše. Nakon desetak minuta Rosa zabaci kutije i krzna.

— Izlazite, gospodine Spillum,

ako se niste ugušili unutra!

Alan se izvuče ispod gomile vreća, krzna i kojekakvih krpa te sjedne kraj Rose.

– Sad smo mirni neko vrijeme. Ono dolje bila je straža. Tim jastrebovima nitko ne može promaknuti, dežuraju danonoćno. Momče dragi, da se pretvoriš u miša, ne bi prošao ovuda, vjeruj mi.

– Što im to vozite?

– Sutra slave Wattsov rodendan. Bit će to veliko slavlje, opijanje kakvo Zapad još nije vidio. Uvijek je tako. Ali ne raduj se unaprijed. Polovica momaka slavi, a druga je budna, mnogo budnija nego inače. Zna stari lukavac da ga vrebaju najviše u takvim prilikama.

– Znači, bilo je već pokušaja?

– I te koliko, Alane, bezbroj. Čovjek tolikog bogatstva i tolike moći ima mnogo prijatelja koje je kupio, ali i mnogo neprijatelja. Na žalost, nitko nije uspio. Eh, koliki su pokušali...

– I što je bilo s njima?

– Bolje da ti ne govorim, ovoga bi trenutka odustao. Stravične muke kojima Indijanci satima polako ubijaju neprijatelje nisu ništa prema onome što je izmislio Watts. Nemoj dalje pitati, momče, ja o tome ne volim pričati. Sve su to metode kojima je Watts uveo mir u ovom kraju. Već dvije godine nitko nije ništa pokušao, ljudi su zaplašeni. Ti si prva budala kojoj to pada na um. Želim ti sreću, premda se bojim da ću već sutra plakati za tobom.

– Kad ćete me izbaciti iz ovih kola, Rosa?

Rosa zašuti nekoliko trenutaka. Razmišljala je malo, a onda se okrene Alanu zaustavivši kola.

– Momče, ovaj put učinit ću nešto što mi nikad dosad ne bi palo na um. Pokušat ću ti pomoći da ubiješ Wattsu. A pomoći će ti i gospo-

dica Linda, koja nas čeka na onom brežuljku.

– Tko je Linda?

– Wattsova žena.

Alan pogleda Rosu raskolačenih očiju. Ona uzdahne i pomalo umornom kretnjom obriše znoj sa čela. Sunce je već bilo prilično odskočilo.

– Nije imala izbora. Wattsovi ljudi sami biraju žene. Nitko im se u tome ne može suprotstaviti. Neki su pokušali i više ih nema. Nekoliko žena je pobjeglo, no samo tjedan dana poslije spaljeni su rančevi njihovih obitelji, a roditelji pobijeni. Alane, ne pitaj mnogo za te stvari, dugo bih ti morala objašnjavati, a vremena nemamo mnogo. Linda je bila prisiljena udati se za Wattsu, ali ja znam da ga ona ne voli i da želi biti slobodna. Pitanje je samo hoće li ti htjeti pomoći da ga ubiješ. Za to treba imati hrabrosti, a ne znam da li je ona još ima.

– Jadna djevojka – reče Alan i zagleda se prema brežuljku u daljini. – Zacijelo je užasno živjeti s takvim čovjekom.

– Ne znam, momče, možda i nije tako strašno. On joj pruža sve što jedna žena može poželjeti. Obilje, novac, najbolje konje, najljepše haljine. A čujem da je i kao muškarac nježan i zabavan. Na žalost, nemaju još djece.

– Kakav plan imate, Rosa?

– Ne znam, razgovarat ću s Lindom. Ako ne pristane, odvest ću te u grad kao što sam te i dovezla.

– A, to ne, Rosa! Ako ne pristane, ostavite me ovdje i pokušat ću sâm.

Rosa naglo zaustavi kola, zagleda se u Alana i reče glasom od kojeg se stresao:

– Ako Linda to ne bude željela, vratit ćeš se natrag istoga trenutka, inače ću te izrešetati na licu mjesta.

– Rosa čvrsto rukom stegne pušku.

– I zapamti: Kako god sve to ispa-
lo, Linda mora ostati živa, zapamti

to. Dogodi li joj se bilo što, neće više biti ni Alana Spillum!

Kad su se sasvim primakli brežuljku na kojem je čekala Linda, Rosa side s kola i pođe prema njoj. Žena dojaše do nje na predivnom crnom vrancu i Alanu se učini da puca od sreće, zdravlja i ljepote. Pomisli u trenutku da je možda prerano počeo žaliti tu ženu, koja se možda već sasvim privikla na život s banditom kakav je Watts. Vidje kako ona i Rosa nešto živo razgovaraju. Napokon opazi kako se Rosa vraća kolima.

– Kreni, momče, i neka ti je sa srećom – Rosa ga potapša po ramenu. – Možda uspiješ, premda se bojim da nećeš. Linda mi kaže da je Watts oprezniji poslije onog što se dogodilo s Nortonom.

– Hvala vam na pomoći, Rosa. Alan krene prema mladoj ženi. Rosa ga zaustavi.

– Zapamti, Alane: Lindi se ništa ne smije dogoditi.

Mladić blago pogleda ženu i spazi u njezinim očima paničan strah. Drhtavim glasom Rosa mu reče već gotovo šaptajući:

– Alane, Linda je moja kći...

* * *

Mlada žena je vrlo malo govorila. Kratko su se pozdravili, no i tih nekoliko trenutaka bilo je dovoljno Alanu da shvati da pred sobom ima ljepoticu kakvu još nije vidio. Bože, pomisli, kakvog li andela ima ovaj zločinac! Tada se sjeti Rose i bude mu žao. Teško je i zamisliti koliko mora patiti, a ništa ne smije pokazati.

– Stanimo ovdje – njezin je glas bio čudno zapovjednički. – Ovdje ćemo se rastati. U onom šumarku ćete pričekati dok ne padne noć, a zatim krenuti prema ranču. Wattsovu konjušnicu prepoznat ćete po novom crvenom krovu. Udite unu-

tra kroz stražnja vrata kad kauboji pođu na večeru, tada nitko ne ostaje uz konje. Odmah kraj vrata je hrpa pokrivača. Sakrijte se ispod njih i čekajte. Ja ću dovesti Watts. Ne pucajte već pripremite nož. Pucnjava bi privukla kauboje. Nadam se da znate baratati nožem, inače...

Ona zastane i pride mu. Uхвати ga za ruke i on osjeti kako njezine ručice lagano drhšću. Zagledala mu se u oči i njezin glas kao da je dopirao iz daljine.

– Dvojica su pokušala i nisu uspjeli. Ne znam zašto ovo činite za mene, ali hvala vam, vjerujem da ćete biti bolje sreće.

Učini mu se da joj u očima vidi suze i nešto ga stegne u grlu. Htjede joj reći neka se ne plaši i neka bude hrabra, ali nije mogao. Sjetio se Rose i shvatio da su sudbine ovih dviju žena u njegovim rukama.

– Ne bojte se, Linda! Sve će biti dobro – rekao je to mirno, premda je prvi put osjetio neku nejasnu i čudnu strepnju.

– Gospodine... – Gledala ga je preklinjući – Ako mi se bilo što dogodi, recite majci neka bude hrabra, molim vas! Recite joj neka ne plače i...

Ona se naglo okrene i ode.

* * *

Nije mu bilo teško uvući se u konjušnicu kad su kauboji otišli na večeru. Nijedan nije ostao, kao što je Linda rekla. Ubrzo je našao onu hrpu pokrivača. Bila je dovoljno velika da je na njoj mogao sjediti i pokriti se s nekoliko krpa, a da se izvana nije ništa opazalo. Namjestio se tako da može munjevito skočiti kad dode trenutak.

Izvana je najprije začuo nekoliko pucnjeva, a potom je zatreštala glazba. Trube zaparaše tišinu. Na ranču je počelo slavlje. Alan se zadovoljno nasmije. Očito kauboji ne-

će navraćati više u konjušnicu. Pucnjava je bila sve češća, slavilo se i pjevalo. To je upravo i želio. Dode li ovdje do pucnjave, bude li morao upotrijebiti pištolj, malo je izgleda da će ga na ranču čuti.

Minute su se vukle kao vječnost...

* * *

— Billy, molim te dodi da nešto vidiš — Linda je nježno povukla muža za ruku i povel ga u stranu, odvajajući ga od skupine gostiju koji su mu upravo nazdravljali već prilično pijani. On je pogleda prijekorno.

— Moraš li me baš sad odvesti odavde? Što će pomisliti svi ovi ljudi?

Ona ga zagrl i poljubi u vrh nosa.

— Neka pomisle što hoće. Ili još bolje... neka pomisle ono što i jest. Da vodim svoga muža tamo gdje smo se nekada ljubili i gdje smo... znaš ti već što, muškarčino moja.

— Gospodo, možete li me ispričati na trenutak. — Watt se značajno nasmiješi i teatralnom se kretnjom nakloni društvu. Zaori opći smijeh i njih se dvoje izgubiše.

Dok ga je vodila prema konjušnici, nježno ga milujući i ne obazirući se na njegove zbunjene riječi, Linda je grozničavo razmišljala, prevrtala još jednom u glavi sve varijante. Znala je, ne uspije li, bit će to kraj. I za nju i za majku. Watts stravično kažnjava, to joj je bilo poznato. Vidjela je kako su umrla ona dvojica koja su je pokušala spasiti. Preboljela je to. Ovaj put je majka bila umiješana i sve je bilo mnogo teže. Jedno joj je bilo jasno: onaj čovjek u konjušnici, tko god bio, mora umrijeti, ali Watts ne smije posumnjati da je Rosa u sve umiješana. Mogla je, još tamo na brežuljku, odbiti Rosin prijedlog, ali nije. Znala je da bi

momak pokušao ubiti Watta kojom drugom prilikom. A ona nije željela Wattsovu smrt. Taj ju je čovjek učinio bogatom i moćnom, a to je bilo ono za čim je Linda Stone oduvijek čeznula.

Postala je svjesna toga tek poslije prisilne udaje, tek kad je proplakala noći i noći proklinjući Watta i odvratnu sudbinu. Malo-pomalo privikavala se na život s njim i spoznala da joj sve to odgovara. Bogate haljine, raskošan život, bogatstvo i zavist drugih žena činili su je sretnom. Rosi to, međutim, nikad nije priznala. Znala je da bi se majka prije ubila nego pomirila s činjenicom da joj kći uživa u takvom životu. Znala je da Rosa lakše podnosi pomisao da joj je kći zatočena protiv svoje volje u Wattsovu ranču nego što bi podnijela istinu.

— Linda, reci mi već jednom..! — Watts je već gotovo vikao spotičući se dok su hodali prema konjušnici. Linda ga je samo još jače stegla i vodila, a on ju je slijedio znatiželjan, ne shvaćajući što joj je to najjednom palo na um.

Mogla je jednostavno reći Wattsu neka pošalje svoje kauboje da zapale konjušnicu i izrešetaju onog momka unutra, no nije smjela. Mnoštvo bi pitanja palo lukavom Wattsu na um na koja ona ne bi mogla dati odgovor. Prije svega, kako bi mu objasnila da zna da je čovjek skriven unutra. Watts bi zacijelo posumnjao i na Rosu, a toga se Linda najviše bojala. Voljela je majku i bojala se Wattsove osвете više od svega.

Kad su se primakli konjušnici, Linda je munjevito u glavi još jednom promislila i zaključila da je smislila ono najbolje.

Uvukla je Watta unutra.

— Tako, dragi. — Ovila mu je ruke oko vrata. — Ovo sam željela... kao u davnim danima. Molim te,

Billy, zagrlj me, zagrlj me čvrsto. Sjećaš se onih dana, sjećaš se kako je bilo prvi put... dosadile su mi svilenene postelje i mirisne kupelji, ovdje, Billy, ovdje...

Ljubila ga je i grlila, no pogled je prikovala na hrpu pokrivača. Vidjela je obrise čovjeka koji je skriven čekao. Glupan, pomisli, mogao se i bolje sakriti. Pazila je dobro da se previše ne približi Alanu. I kad je osjetila da je pravi trenutak, prislonila je usne mužu na uho i rekla najtiše što je mogla:

– Ljubi me, Billy, i slušaj... Ispod pokrivača je, čini mi se netko, oh, Billy... Bojim se, dragi, čuvaj se i ne giedaj onamo.

Watts je u trenutku iznenađeno zastao, no odmah je shvatio. Nastavio je glumiti i privio je ženu uza se.

– Dragi, volim te – govorila je Linda, a zatim mnogo tiše šapnula.

– Ne čekaj dugo, bojim se, pucaj što prije, pucaj...

Wattsu je bio potreban samo dje-lić sekunde da ispod oka pogleda pokrivače. Njegova ruka polako je klizila niz ženino tijelo i spustila se do bokova. Lindu je okrenuo prema pokrivačima i tada munjevito potegao oružje. Nevjerojatnom je brzinom ispalio sve metke prema skrivenom čovjeku pod pokrivačima.

– Bravo, Linda, bila si savršena!

Watts i Linda se skamenise. Bio je to Alanov glas iza njihovih leđa. Pojavio se na vratima što su vodila u drugi dio konjušnice, držeći u ruci pištolj. Watts strelovito skoči u stranu, ali njegovo oružje samo škljocne.

– Šest ih je ostalo tamo, brojao sam, Billy – ledeno se smiješeći reče Alan pokazujući prema izrešetanim pokrivačima. – I moram priznati da se divim tvojoj odanoj supruzi. Sve je lijepo isplanirala. U posljednji je trenutak prevladala

ljubav prema mužu. Ili prema novcu? Što, kažeš Linda?

– Pasji sine! – siknula je prema njemu.

I tko zna što bi mu sve rekla da je u tom trenutku nije pogodio žestoki Wattsov udarac.

– Kurvetino! – zarežao je. – Ako se ikad izvučem odavde, ubit ću te. Tebe prvu, obećavam ti.

– Nećeš ispuniti obećanje, Watts – prekinuo ga je Alan. – Nikad se ti nećeš odavde izvući.

– Tko ti je ovaj idiot? – Watts se okrenuo Lindi. – I kako je došao ovamo?

Linda je problijedila od straha. Alan je čekao što će reći.

– Billy, ne ljuti se na mene – okrenula se mužu preklinjući ga. – Iznenada se pojavio u mojoj sobi večeras dok sam bila sama. Sjećaš se, otišao si pozdraviti starog Murphya i doktora Knappa. Ne znam kako se stvorio preda mnom, kao da je kroz dimnjak ušao, ne znam, Billy, vjeruj mi!

Alan ju je gledao diveći joj se. Glumila je savršeno i činilo mu se da će joj Watts doista povjerovati. Najprije se začudio zašto sve to izmišlja, a onda mu je odjednom sve bilo jasno. Linda je željela spasiti majku. Ne toliko sebe koliko nju. Kao da je u tom trenutku još vjerovala da će se Watts izvući, kao da se još bojala njegove osvete.

Vremena nije bilo mnogo. Svakog trenutka mogao je netko naići. Alan pogleda napolje. Bio je već mrak. Nabije šešir duboko na oči i navuče maramu preko lica.

– Idemo, Watts. Vi, gospodo, također podite. I zapamtite oboje: jedan sumnjiv korak ili riječ i ja pućam. Najprije metak tebi, Billy, pa jedan za damu. Preostala četiri rasporedit ću na momke koji prvi naidu.

– Nećeš se izvući, gade! – procijedi Watts. – Momci će te raskomadati...

– Možda i hoće, ali tebi će to već biti savršeno svejedno. A sad krećimo! Konji nas čekaju.

Pokazao je rukom prema drugom kraju konjušnice. Već je bio pripremio dva konja. Naredio je Lindi da čvrsto veže ruke Wattsu i pomogne mu da se popne na konja. Na istoga konja popela se i ona. Prije nego što su izišli, Alan je uzeo laso i vezao jednim krajem Wattsa, a drugi pričvrstio za svoje sedlo.

– Idemo. I ne pravite nikakvih gluposti. Sretnemo li tvoje ljude, Wattse, razgovaraj s njima. Bude li ičega sumnjivog, prvo pucam, pa onda razmišljam da li sam te baš morao ubiti, jasno?

XIX

Nitko ih nije opazio dok su odlazili s ranča. Kauboji i gosti su se već dobrano napili, pjesma se orila na sve strane, pucalo se svuda unaokolo.

– Stoka, pijana stoka! – ponavljao je Watts bijesno. – Kad se vratim, pobit ću ih, sve ću ih pobiti... A za tebe imam nešto bolje, kurvo – siktao je Lindi u uho. – Urlat ćeš da će te čuti do neba, zapamti!

Prekine ga Alanov glas.

– Watts, uskoro će nas zaustaviti tvoji stražari, ako i oni nisu pijani. Reci im da bace pištolje i legnu na zemlju. Jasno?

Watts kimne. Doista, nekoliko minuta zatim iz tame izroniše tri prilike s uperenim puškama. Alan pritegne uže kojim je Watts bio vezan. Uperi pištolj u njega i reče tiho:

– Ne pravi gluposti, Watts!

– Momci, slušajte me dobro. Ova bitanga ovdje drži mi pištolj pod rebri. Brzo bacite oružje, brzo!

Poslušajte ga odmah. Puške paduše na zemlju.

– A sad ležite i ne mičite se. – Watts je postupao po Alanovim uputama.

– Gazda, što poslije?

Watts se trgne u sedlu i pogodi čovjeka vrhom čizme posred usta. Ovaj bolno zajauče i zatetura.

– Poslije molite boga da se živ ne vratim, jer ću vam kožu oderati! Vama i onim pijanim svinjama gore!

Alan pritjera konja uz Wattsova. Približi se i grubo uhvati za kosu Lindu, koja bolno krikne.

– Zapamtite, momci, opazim li da nas slijedite, prvo će ova kurva dobiti metak! Veća je to i opasnija zmija od Wattsa, ako niste znali. Zamalo me zaklala gore na ranču. Nje se bojte više nego ovoga gospodina.

Rekavši to, Alan udari Lindu nadlanicom tako jako da je jedva ostala u sedlu, a potom potjera oba konja što je brže mogao. Uspravivši se, Linda ga pogleda zahvalno i nasmiješi mu se. Znala je zašto je to učinio. Želio ju je unaprijed spasiti osvete Wattsovih ljudi, skinuti svu sumnju s nje.

I Watts je to shvatio. Pljunuo je i bijesno opsovao nešto nerazgovijetno.

XX

Primakli su se gradu na samo nekoliko kilometara i tada Alan zaustavi konje. Wattsu naredi da sjaše, a zatim se okrene Lindi.

– Gospodice Linda, poći ćete sad u grad i pronaći nekoga Wattsova prijatelja. Podignite uzbunu, ispričajte mu što god želite, samo ne šaljite potjeru na ovu stranu. I opišite me, recimo, kao crvenokosog čovjeka s ožiljkom na desnom obrazu i

istetoviranim križem na lijevoj podlaktici.

Linda ga je gledala ne mičući se. Zatim progovori hrapavim glasom:

– Možda ću vam jednoga dana zbog svega ovoga biti zahvalna, mladiću. Ali u ovom trenutku vas mrzim, razumijete li, mrzim! Ubila bih vas da mogu, bez obzira na to što ovaj poslije učinio sa mnom – ona rukom pokaže Wattsa koji ju je netremice gledao. – Prekinuli ste mi život na koji sam se već gotovo navikla, u jednoj noći pretvorili ste ga u pakao iz kojeg ne znam kako ću izići.

Alan je osjećao kako joj se grlo suši i kako joj glas dršće.

– Shvatite, ja ništa više nemam u onom gradu dolje, ja sam izgubljena, uništena bez ovog čovjeka – Watts je iskolačio oči prema njoj. – Mene u gradu sažaljevaju zbog nje, ogovaraju me, mrze me, zavide mi... ja nemam dolje nikoga...

– Osim majke – prekine je Alan. – Majka vas čeka, Linda.

Pri spomenu majke Linda se ukoči i oči joj se napuniše suzama. Bio je to trenutak koji je Alan čekao. Prokleo je samog sebe, ali je rekao glasno, dovoljno glasno da ga i Watts čuje:

– Vaša će se majka i te kako veseliti, Linda. Ona mi je, uostalom, pomogla da se uvučem na Wattsov ranč. Sakrila me u kola s viskijem i pivom...

– Šutite! – Lindin krik se razlijegao dolinom – Za ime boga, ne spominjite je, molim vas! Ništa ona nije, ništa...

– Watts mora čuti istinu, Linda – nastavio je Alan jednako glasno dok se Wattsovo lice grčilo od gnjeva. – Watts mora znati kome će se osvetiti ostane li živ. Zar ne, Billy?

– Dvije kurve su me nasamarile, dvije kurve su me izdale... – po-

navljao je Watts lica bijelog poput krede. – Ako se ikad izvučem odavde...

Alan je opazio kako se Linda stresla kao u groznici pomislivši u tom trenutku što bi se dogodilo ako Watts ostane živ. A upravo to je Alan i želio. Htio je biti siguran da ga Linda neće izdati, da će zaista potjeru poslati u pogrešnom smjeru. Sad je bio više nego siguran. Istovremeno mu je bilo strašno žao te djevojke. Položio joj je ruku na rame.

– Ne brinite, gospodice. Nikad se Watts neće izvući. Vratite se svojoj majci i živite svoj život daleko od ovih ljudi. Pođite sad, Linda!

Linda još jedanput pogleda prema Wattsu. Što mu je u tom trenutku htjela reći? Da li je imalo smisla bilo što govoriti? Da li bi on išta razumio? Što je uopće osjećala trenutno prema njemu osim bezgraničnog straha? Kao da je u toj jednoj noći iznenada i neočekivano spoznala svu okrutnost Billa Wattsa, okrutnost koja ju je sledila i na smrt preplašila. Pritegne uzde svojga konja i prije nego što je pošla, pogledala je Alana.

– Što ćete reći majci? Mislim, što ćete...?

– Ne bojte se, Linda! Zajedno ćemo joj ispričati kako se sve dogodilo, zar ne? Naravno, prešutjet ćemo vašu malu izdaju u konjušnici, slažete li se? Gospoda Rosa je previše draga i vama i meni da bismo joj rekli istinu koja bi je boljela. Imajte povjerenja u mene, Linda!

– Hvala – rekla je tiho i odjahala.

* * *

Alan je neko vrijeme sjedio i šutio gledajući prema gradu. Watts je također nepomično zurio prema dalekim treperavim svjetlima, oče-

kujući čudo. Nadao se, još se nadao da će se nešto dogoditi, premda je sve manje vjerovao u to. Osjećao je da neće dočekati jutro i panično je pokušavao nešto smisliti. Na kraju je očajan ustanovio da je potpuno bespomoćan i sad je sjedio tupo buljeći u daljinu.

Iznenada opaziše nekoliko sitnih točkica koje polako počese militi prema drugoj strani grada: potjera! Wattsu glava očajno klone na prsa. Sve je bilo izgubljeno. Okrenuo se prema Alanu, bore na njegovu umornom uplašenom licu još su se dublje usjekle.

– Gotovo je, mladiću. Za mene više nema nade. Što zapravo želiš?

– Dvije stvari, Watts. Prvo ćeš mi reći gdje da nađem Rona Nelsona.

– A onda? – Watts ga pogleda stisnutih zubi, lica zgrčenog u neku smrtničku grimasu. Kao da je slutio odgovor.

– Onda ću te ubiti.

Alan je to rekao mirno i tiho premda je osjećao da u njemu buja ponovo onaj isti osjećaj koji ga je preplavio one noći kad je uhvatio Charlieja Nortona. Opazio je da ruka kojom je držao pištolj neprekidno uperen u Wattsa počinje sve čvršće stezati metal. Znao je da će mu se sad početi vraćati slike očeve pogibije i njegova okrvavljenog tijela u samrtnim grčevima. Počne osjećati neku mučninu u želucu. Podigne pištolj prema Wattsovu licu.

– Počni, Watts! Slušam te.

– Ali reci mi barem tko si? I zašto moram umrijeti? – Wattsov je glas bio očajan, no Alan je dobro znao da stari lukavac još nije slomljen. Samo je želio dobiti na vremenu očekujući da će se nešto možda ipak dogoditi. Alan mu nije želio pružiti tu priliku. Primakao mu se i pritisnuo mu vrh cijevi preko stisnutih usnica čvrsto na zube.

– Gdje je Ron Nelson? Govori!

– Nema više Rona Nelsona, momče. Nema ga. Napustio me prije sedam godina i otišao svojim putem. Nikad ga više nisam vidio. Promijenio je ime, pobjegao od svih koji su ga poznavali obećavši mi da će se vratiti i ubiti me. Želio je moje carstvo, želio je North Bridgestown, ali je bio preslab da mi ga oduzme.

– I kamo je krenuo?

– Na istok, daleko na istok. Čuo sam da je okupio oko sebe vojsku najkrvožednijih lešinara koje je mogao naći i da je sijao strah gdje god se pojavio. Pričali su mi strašne priče o njemu.

– Da li se ikad vratio?

– Ne. Jednom mi je po nekom kockaru poručio da se bliži trenutak našeg susreta. Pripremio sam se da ga dočekam, okružio sam se najboljim ljudima koje sam našao i bio pripravan. Tada sam čuo da je ubijen.

– Ubijen? – Alan još jače pritisne cijev na Wattsov obraz. – Jesi li siguran?

– Moji ljudi nikad ne lažu. Provjeravao sam nekoliko puta, po nekoliko veza i uvijek je odgovor bio isti: Ron Nelson je mrtav. Ipak mnogi nisu znali da je to on. Malobrojni su znali oba njegova imena.

Alan ga nije slušao. Ron Nelson ubijen... bubnjalo mu je u glavi. I posljednji, treći čovjek, ubojica njegova oca, nije više među živima. Alan osjeti neku prazninu. Želio je to sam učiniti, bio je bijesan što je zakasnio, no bio je sretan što je jedna mučna epizoda njegova života napokon završena. Vratit će se svojoj Nancy, započet će novi život, daleko od uspomena koje bole, daleko od besanih noći ispunjenih suludim morama i stravičnim slikama. Odagnat će napokon one mučne prizore iz svoje svijesti, prizore posljednjih trenutaka Jamesa Spilluma...

Osjetio je da se Wattsovo tijelo trese kao u groznici. To ga je odmah vratilo u zbilju.

— Koje je to drugo ime Rona Nelsona, Watts?

Čovjek na trenutak kao da je prestao drhtati. Ubrzano je disao i nagonski odmicao glavu od cijevi koja mu je pritiskala čeljust. Kao da je osjećao da se razgovor bliži kraju, da više nema pitanja i da je preostao još samo taj jedan odgovor, poslije kojega više ničega neće biti.

Ničega osim nekoliko hitaca u noći.

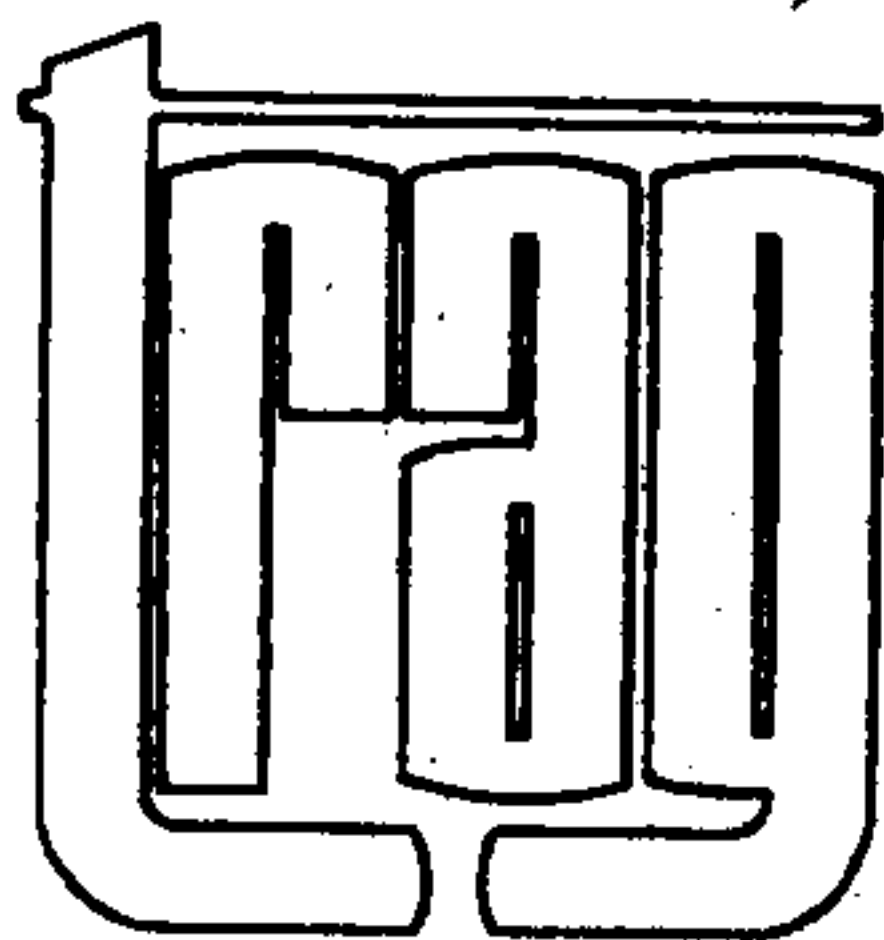
Gotovo i ne mičući usnicama, reče polako:

— Ron Nelson je na istoku poznat kao Cliff Stenton...

* * *

Toga jutra, gledajući veliku i predivnu zlatno-crvenu kuglu kako se polako i dostojanstveno diže prema nebu, Nancy Willson je osjetila neko čudno uzbuđenje, neku nejasnu slatku čežnju koja joj je ispunjavala tijelo šireći se njime poput topline sunčevih zraka.

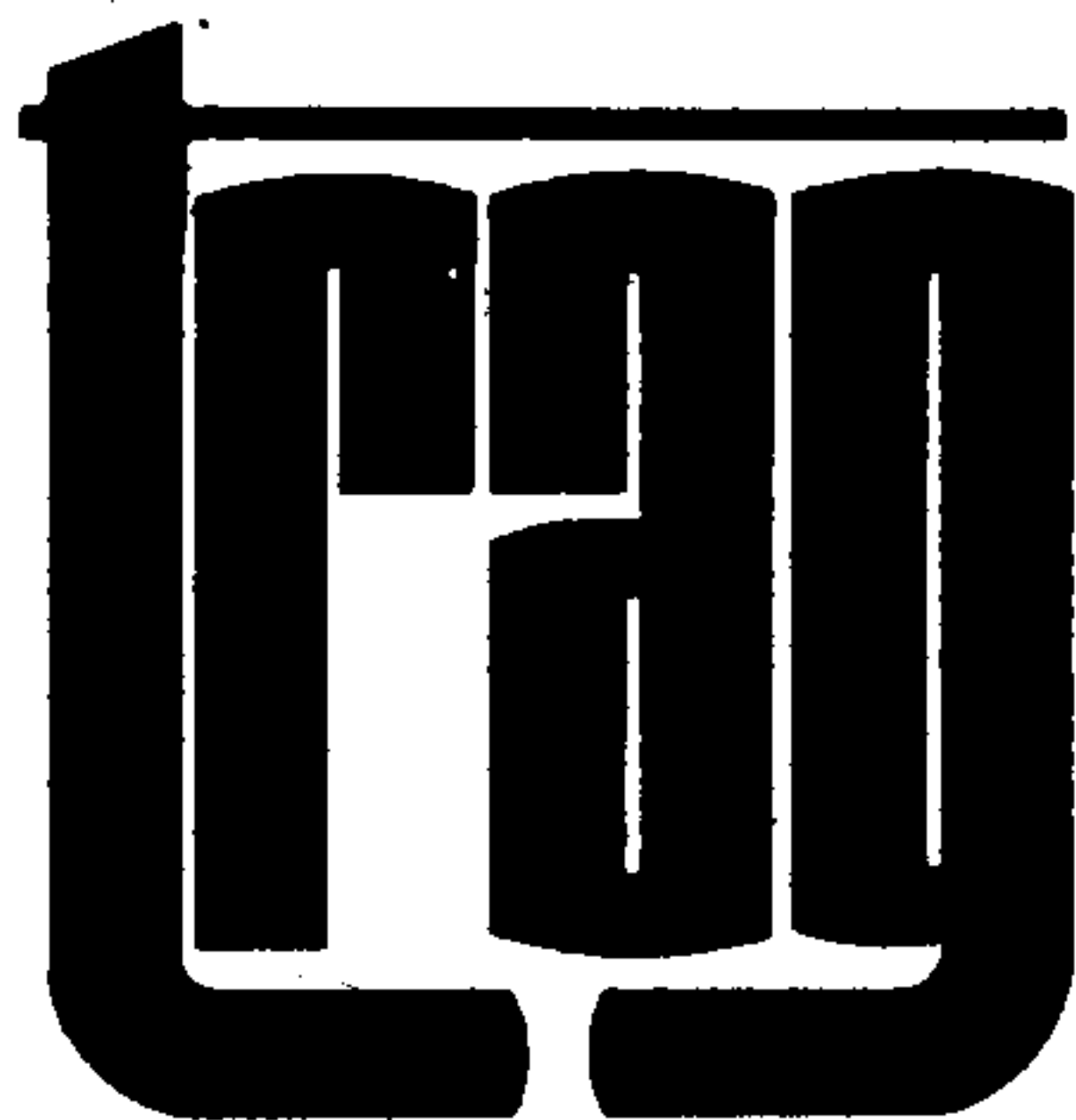
K R A J

Izabrani svjetski krimići
– vode vas iz avanture u avanturu!

KLASICI ŽANRA I INOVATORI!

NAJBOLJI SVJETSKI KRIMIĆI U BIBLIOTECI

Svakog 13. u mjesecu vrhunska imena kriminalističke literature: Mickey Spillane, Ed McBain, Ellery Queen, Rex Stout, Frank Kane, George Sims i mnogi drugi! **TRAG** – biblioteka krimi-bestselera koja opravdava književnu vrijednost trivijalnog žanra krimića!

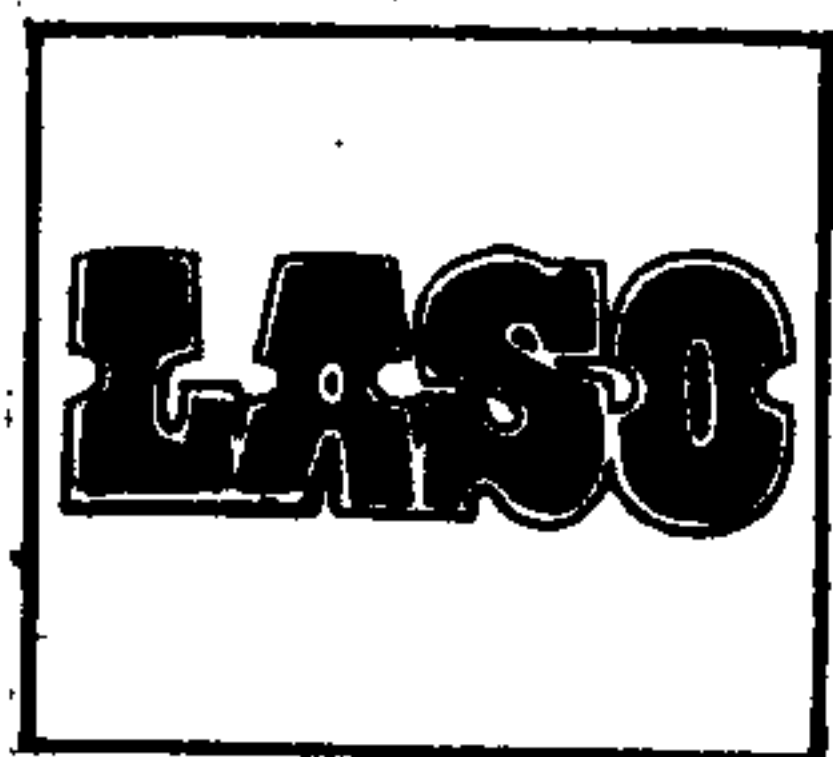
Potražite na kiosku strip album
Julesa Radilovića

PARTIZANI

- *strip o našim akcijama naših ljudi koji su se borili za slobodu i revoluciju*
- *strip o narodnooslobodilačkoj borbi koji je postigao svjetski uspjeh*

U PRIPREMI:

**Rex Hayes:
ORUŽJE ZA GERONIMA**

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1872. – d, a za šest mjeseci 936. – d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se plaća općom uplatnicom na račun 30101 – 833 – 1276 za Laso*.

Cijena za inozemstvo: D 10,00, SFRS 2,00 HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 72,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00.

Uplata na devizni račun 30101 – 37 – 25730 – 3252051 kod – Zagrebačke banke Zagreb (za *LASO*).

Ekonomska propaganda: *Vjesnik*, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 40.000 d, c/b stranica 30.000 d.

Oslobodeno plaćanje poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2035/7 – 1973. od 26.XI 1973.

Javljam, javljam:
Izašlo posebno izdanje **LASO!**
Posebno izdanje **LASO** u prodaji